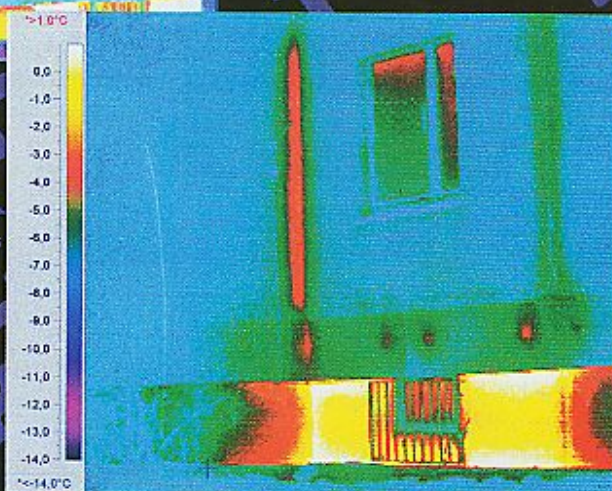
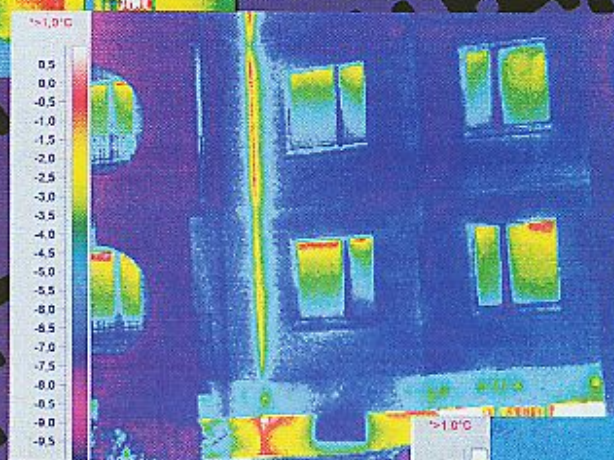
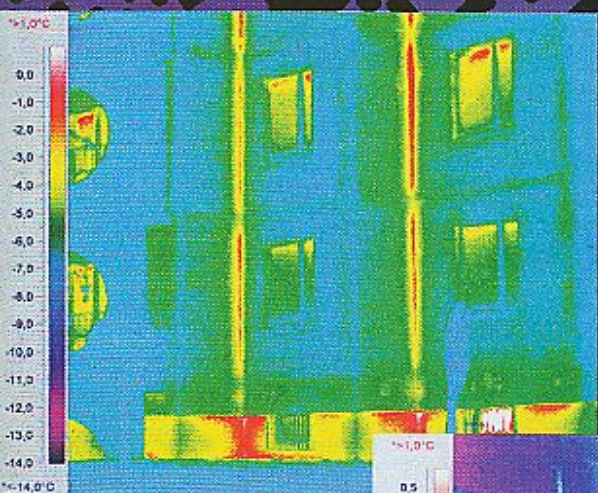

POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Rok 3 Nr 7
marzec 1999

PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

WŁADZE WYDZIAŁU BUDOWNICTWA POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

dziekan
prof. dr hab. inż. Zbigniew Kowal

prodziekan ds. nauki
prof. dr hab. inż. Sławomir Drewnowski

prodziekan ds. nauczania
dr inż. Wiesława Kosmala-Kot

Kolegium redakcyjne:

Danuta Kulesza
Aleksander Gąsiorowski
Stanisław Kruszyński
Janusz Miller
Marek Rabenda
Jarosław Rajczyk
Sławomir Rożanow

Współpraca
Agnieszka Sikorska
Bożena Adamczyk

Opracowanie graficzne okładki
Marek Zakrzewski

Zdjęcia
Jan Kukliński,
autorzy artykułów
oraz ze zbiorów wydziałów

PL ISSN 1428-7633

© Copyright by Wydawnictwo PCz.
Częstochowa 1999

Adres redakcji
ul. J. H. Dąbrowskiego 69
42-201 Częstochowa
tel. (0-34) 325 02 51, 361 28 55,
325 02 53
fax (0-34) 361 23 85
e-mail: kulesza@adm.pcz.czyst.pl

Zastrzega się prawo do skracania
i opracowywania artykułów
oraz zmiany tytułów

Nakład 2000 egz.

Druk „GRYF” Częstochowa
ul. Garibaldiiego 14, tel. (0-34) 324 90 37

Szanowni Państwo,

Przed Wami kolejny numer czasopisma „Politechnika Częstochowska” – drugi, wydany w jubileuszowym, pięćdziesiątym roku działalności naszej Uczelni.

Pół wieku istnienia jest szczególną okazją do refleksji, spojrzenia wstecz, podsumowań i zastanowienia się co nas czeka u progu drugiego tysiąclecia?

Jakie dalsze wyzwania postawi przed wyższą uczelnią tak szybko zmieniająca się rzeczywistość, głębokie przemiany gospodarki w kraju, rozwój nauki i techniki.

Aby istnieć, rozwijać się i być konkurencyjnym na wciąż rozszerzającym się rynku edukacyjnym, będziemy musieli sprostać wielu ambitnym zadaniom – nietrywim w obecnych realiach ekonomicznych szkolnictwa wyższego.

Troska o jutro nie może nam jednak przesłaniać – zwłaszcza, że rok jest jubileuszowy – radości z dokonań Uczelni, których, szczególnie w ostatnich latach mamy wiele: powstanie dwóch nowych wydziałów i przyznanie im w krótkim czasie uprawnień akademickich w zakresie doktoryzowania, wybudowane, nowoczesne aule Wydziału Zarządzania oraz Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska, coraz lepiej wyposażone laboratoria, generalne remonty przeprowadzane w starych budynkach, a także coraz większe zainteresowanie pracowników nauki grantami KBN i znacznie lepsza kondycja wydziałów po uzyskaniu przez nie samodzielności finansowej.

Nie zapominajmy, szczególnie w takim okresie, że to wszystko co cieszy, podnosi prestiż Uczelni, pozwala pracować w lepszych warunkach jest zasługą wielu ludzi, którzy związali swój los z Politechniką Częstochowską. Mieli przed sobą wytyczony cel i nie zrażając się przeciwnościami realizowali swoje zamierzenia.

Dobrze, że przy okazji prezentacji w naszym uczelnianym czasopiśmie kolejnych wydziałów znalazło się miejsce dla nich.

Jubileuszowe obchody 50-lecia Uczelni osiągnęły półmetek. Przed nami jeszcze bardzo ważny, wrześniowy Zjazd Absolwentów.

Korzystając z okazji zwracam się do Państwa z apelem - podzielcie się tą informacją ze wszystkimi, którzy chcieliby przypomnieć sobie studenckie czasy i spotkać się w gronie znajomych i przyjaciół.

*Prof. dr hab. inż. January Bień
Prorektor ds. Nauki*

Z historii Wydziału Budownictwa

Stanisław Ochoński, Marek Nita

Pierwsza nieudana próba zorganizowania w Politechnice Częstochowskiej kształcenia studentów w zakresie budownictwa miała miejsce w 1962 roku. W roku akademickim 1962/63 Politechnika Częstochowska wspólnie z Politechniką Śląską uruchomiła Wieczorowe Studium Budownictwa Lądowego, które niestety zostało zlikwidowane w roku akademickim 1965/66. Dokładnie po dziesięciu latach dzięki sprzyjającym okolicznościom odżyła koncepcja ponownego zorganizowania w naszej Uczelni studiów w zakresie budownictwa.

W związku z odczuwalnym w owym czasie brakiem na rynku lokalnym kadry inżynierskiej o profilu budowlanym i inżynierii środowiska, a także koniecznością przekwalifikowania pewnej liczby inżynierów innych specjalności, pozostających na tym terenie po likwidacji kopalnictwa rud, w roku akademickim 1972/73 uruchomiono studia wieczorowe o kierunku budownictwo ze specjalnością konstrukcje budowlane i inżynierskie.

Studenci Wydziału Budownictwa podczas zajęć

Równoległe z tymi studiami od 1973 do 1976 roku były prowadzone w Politechnice Częstochowskiej systemem wieczorowym tzw. studia „przekwalifikujące” dla inżynierów innych specjalności (górników, elektryków, mechaników) w zakresie budownictwa ze specjalnością budownictwa miejskiego i przemysłowego. Początkowo studia te prowadziła nieliczna grupa pracowników Zakładu Budownictwa Instytutu Podstaw Konstrukcji Maszyn Wydziału Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, którego kierownikiem był wówczas prof. dr hab. inż. Roman Janiczek.

W 1974 roku Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki przeniósł służbowo z GIG-u do pra-

cy w Politechnice Częstochowskiej prof. dr inż. Józefa Ledwonia, znanego specjalistę w dziedzinie budownictwa przemysłowego oraz budownictwa na terenach górniczych, powierzając mu równocześnie funkcję rektora tej Uczelni.

Pełne urzeczywistnienie koncepcji stworzenia samodzielnego wydziału nastąpiło w czerwcu 1975 roku z chwilą ukazania się zarządzenia MNSzWiT, na mocy którego powstał w Politechnice Częstochowskiej Instytut Inżynierii Lądowej na prawach wydziału, z dwoma kierunkami studiów: budownictwem i inżynierią środowiska.

Utworzenie w Politechnice Częstochowskiej czwartego fakultetu było jednym z ważniejszych wydarzeń w życiu naszej Uczelni w latach siedemdziesiątych – liczba kierunków kształcenia na studiach dziennych magisterskich wzrosła bowiem z trzech do pięciu.

W roku 1975/76 nowo otwarty Instytut Inżynierii Lądowej spełniający funkcję wydziału, kontynuując kształcenie na studiach wieczorowych i tzw. „przekwalifikujących”, prowadzonych również systemem wieczorowym, przeprowadził pierwszą rekrutację na studia dzienne magisterskie na kierunek budownictwo ze specjalnością konstrukcje budowlane i inżynierskie oraz na kierunek inżynieria środowiska ze specjalnością urządzenia sanitarne. Liczba przyjętych studentów na obydwie kierunki, zgodnie z przyznanym limitem wynosiła 60 osób, po 30 na każdym kierunku studiów. Pierwsze lokum Instytutu Inżynierii Lądowej na prawach wydziału to segment budynku przy ul. Dąbrowskiego o powierzchni użytkowej ok. 2 tys. m² wraz z kilkoma salami wykładowymi.

W roku 1979/80 MNSzWiT przyznało Instytutowi uprawnienia do prowadzenia na kierunku budownictwa drugiej specjalności o nazwie technologia i organizacja budownictwa. Do uruchomienia tej specjalności w dużej mierze przyczynił się prof. zw. dr inż. Leon Rowiński, były dyrektor Instytutu Technologii i Organizacji Budownictwa Politechniki Śląskiej, który mimo licznych obowiązków w macierzystej uczelni przyjął propozycję stałej współpracy z najmłodszym wydziałem w kraju, zapewniając tym samym merytoryczną opiekę nad prawidłowym rozwojem tej specjalności zarówno w zakresie kształcenia studentów, jak i rozwoju naukowego młodej kadry promując dwóch doktorów.

W tym samym czasie na kierunku inżynierii środowiska współpracował z nami nieżyjący już dzisiaj

prof. zw. dr hab. inż. Jan Paluch, były kierownik Katedry Techniki Sanitarnej Politechniki Śląskiej, znany specjalista od oczyszczania miast i osiedli, unieszkodliwiania i wykorzystania odpadów miejskich, a także miejskich urządzeń sanitarnych.

Spośród wielu sympatyków i zarazem naszych sojuszników współpracujących z nami na drugim etacie wymienić należy jeszcze co najmniej dwa nazwiska : prof. dr hab. inż. Jerzego Kwiatka i prof. dr hab. inż. Stanisława Bielaka. Prof. dr hab. inż. Jerzy Kwiatek, przewodniczący Rady Naukowej GIG-u, znany specjalista w zakresie mechaniki gruntów i fundamentowania oraz budownictwa na terenach górniczych, wy-

promował dla naszego Wydziału dwóch doktorów; nadal współpracuje z nami, pomagając w rozwoju kadry. Prof. dr hab. inż. Stanisław Bielak wykładający mechanikę budowli, obecnie na emeryturze, wypromował również dla naszego Wydziału doktora w reprezentowanej przez siebie dyscyplinie.

W latach 1978/79 nastąpiło przekazanie Instytutowi Inżynierii Lądowej w użytkowanie nowego budynku przy ul. Augustyna 3/7 o powierzchni użytkowej około 5 tys. m², do którego przeniesiono dziekanat, bibliotekę oraz dwa zakłady kierunku budownictwa wraz z laboratoriami.

Od roku 1980/81 Instytut Inżynierii Lądowej prowadzi w pełnym cyklu studia dzienne magisterskie na

Władze dziekańskie Wydziału Budownictwa

Rok	Dziekan	Prodziekani
1	2	3
1975 – 76	Prof. dr hab. Inż. Roman Janiczek	Doc. dr inż. Stanisław Ochoński
1976 – 78	Doc. dr inż. Zbigniew Pruziński	Doc. dr inż. Stanisław Ochoński
1978 – 79	Prof. zw. dr inż. Józef Adam Ledwoń	Doc. dr hab. inż. Andrzej Zieliński Doc. dr inż. Stanisław Ochoński
1979 – 82	Prof. zw. dr inż. Stanisław Ochoński	Dr inż. Zygmunt Czajkowski Dr inż. Janusz Wilczyński
1982 – 84	Prof. dr hab. Aleksander Grabara	Doc. dr hab. inż. Tadeusz Piecuch Dr inż. Bronisław Kapcia
1984 – 86	Prof. zw. dr inż. Józef Adam Ledwoń	Doc. dr hab. inż. Bernard Walkus Doc. dr inż. Józef Cisko Doc. dr inż. Stanisław Ochoński
1986 – 87	Doc. dr inż. Józef Cisko	Doc. dr hab. inż. Bernard Walkus Doc. dr inż. Stanisław Ochoński
1987 – 90	Doc. dr inż. Józef Cisko	Doc. dr hab. Stanisław Lewowicki Doc. dr inż. Stanisław Ochoński
1990 – 93	Doc. dr hab. Stanisław Lewowicki	Doc. dr inż. Józef Cisko od 1.11.91 Prof. dr hab. inż. January Bień Dr inż. Marek Janik Dr inż. Adam Ujma
1993 – 96	Doc. dr inż. Stanisław Ochoński	Dr hab. inż. Ryszard Skarżyński, prof. P.Cz. (do 31.05.1994) Dr hab. inż. Wiesław Sułkowski, prof. P.Cz. Dr inż. Marek Nita Dr inż. Marek Janik
1996 – 97	Prof. dr hab. inż. Wojciech Nowak	Dr hab. inż. Sławomir Drewnowski, prof. P.Cz.
1997 – 99	Prof. zw. dr hab. inż. Zbigniew Kowal	Dr inż. Wiesława Kosmala-Kot

obydwu kierunkach studiów, a na kierunku budownictwo kontynuowane były studia zawodowe systemem wieczorowym.

W 1980 roku pierwsze dyplomy ukończenia studiów dziennych magisterskich otrzymało 44 absolwentów (na 60 przyjętych), z których 11 najzdolniejszych zostało przyjętych do pracy naukowo-dydaktycznej w Instytucie.

Począwszy od roku 1981 Instytut Inżynierii Lądowej na prawach wydziału zaczął przeżywać pewne trudności organizacyjne, kadrowe i lokalowe, w wyniku których nastąpiło wstrzymanie przez MNSzWiT na dwa lata, począwszy od roku akademickiego 1982/83, naboru na kierunek inżynieria środowiska, całkowite zawieszenie w roku akademickim 1983/84 kształcenia w zakresie specjalności technologia i organizacja budownictwa, a w roku akademickim 1984/85 i w następnym wyrażenie zgody jedynie na rekrutację warunkową na kierunek budownictwo, a także podjęcie decyzji w sprawie usunięcia Instytutu z dzierżawionego przez Uczelnię budynku przy ul. Św. Augustyna 3/7. Tak więc następuje kolejna przeprowadzka do wygospodarowanego przez kierownictwo Uczelni lokum zastępczego w postaci domu studenckiego DS.-1 przy ul. Akademickiej 3, do którego jesienią 1982 roku zostały przeniesione jednostki organizacyjne znajdujące się w budynku przy ul. Św. Augusta 3/7.

Z ubolewaniem i wielkim zażenowaniem należy stwierdzić, że „lokom zastępcze” Wydziału zajmowane jest już 17 lat.

Kolejnym wydarzeniem godnym odnotowania było przekształcenie Instytutu Inżynierii Lądowej na prawach wydziału w Wydział Budownictwa na podstawie zarządzenia MNSzWiT z 6 marca 1984 roku. Na podstawie zarządzenia MEN z 12 lutego 1992 Wydział Budownictwa zmienił nazwę na Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska.

Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału oraz corocznie zwiększająca się liczba studentów na obu kierunkach spowodowały kolejną zmianę organizacyjną. Zarządzeniem nr 2 MEN z dnia 21 stycznia 1997 roku z Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska wydzielono Instytut Inżynierii Środowiska jako jednostkę podstawową, a także zmieniono nazwę na Wydział Budownictwa.

Struktura organizacyjna Instytutu IL, a następnie Wydziału, w czasie jego istnienia ulegała częstym zmianom, co było spowodowane między innymi działalnością naukowo-badawczą zmieniającej się kadry samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. W roku 1988 następuje nieznaczna poprawa sytuacji kadrowej. Rok akademicki 1989/90 Wydział zainaugurował z trzema profesorami (w tym jednym zwyczajnym), 15 docentami (w tym 7 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego)

oraz 14 adiunktami ze stopniem naukowym doktora, zatrudnionymi na pełnym etacie, co stanowiło realną szansę ubiegania się o przyznanie Wydziałowi praw nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych. Niestety Wydział w ostatniej kadencji władz dziekańskich przeżywa kolejny kryzys kadrowy, co przekreśla szansę ubiegania się o prawa doktoryzowania.

Trzech profesorów tytularnych przeszło na emeryturę, jeden zmienił miejsce pracy (wrócił do Krakowa), dwóch doktorów habilitowanych przedwcześnie umarło, a dwóch zmieniło miejsce pracy (jeden wrócił do Katowic, zaś drugi przeniósł się do Rzeszowa). Ta sytuacja nie tylko oddaliła szansę uzyskania przez Wydział praw doktoryzowania, lecz także stworzyła zagrożenie prowadzenia studiów magisterskich na obydwu kierunkach przy wprowadzonym warunku ośmiu pracowników z tytułem bądź ze stopniem doktora habilitowanego zatrudnionych na podstawie mianowania

Rada Wydziału Budownictwa

jako warunku *qua non* do prowadzenia studiów magisterskich na danym kierunku studiów.

W roku 1996 Wydział ponownie podejmuje starania o uzyskanie praw doktoryzowania zakończone, niestety, niepowodzeniem.

W obecnej kadencji Wydział tworzy Instytut Podstaw Budownictwa i Procesów Budowlanych oraz 5 Katedr: Katedra Konstrukcji Metalowych, Katedra Teorii Konstrukcji, Katedra Konstrukcji Betonowych i Fundamentowania, Katedra Mechaniki Technicznej i Katedra Metod Informatycznych w Budownictwie.

Potencjał naukowo-badawczy Wydziału opiera się na kwalifikacjach kadry naukowo-dydaktycznej oraz wyposażeniu laboratoryjnym. Problematyka naukowo-badawcza realizowana w samodzielnych jednostkach organizacyjnych Wydziału jest tematycznie zróżnicowana. Różnorodność tematyki z jednej strony wynika z indywidualnych zainteresowań naukowych pracowników, z drugiej zaś z braku mocnych osobowości skupiających wokół siebie młodszych stażem pracowników o podobnych bądź zbliżonych zainteresowaniach naukowych.

Stopniowej likwidacji tego rozproszenia tematycznego, a tym samym profilowania i wzmocnienia wiodą-

cych kierunków badań naukowych należy się spodziewać z chwilą uzyskania przez Wydział praw akademickich.

Prowadzone na Wydziale w poszczególnych jednostkach organizacyjnych badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe skupiają się na zagadnieniach związanych z prowadzonym kierunkiem studiów. Badania naukowe Wydziału Budownictwa skoncentrowane są m. in. na: teorii konstrukcji betonowych, fibrobetonowych i konstrukcji stalowo-betonowych, stateczności konstrukcji kompozytowych, stateczności i dynamice konstrukcji inżynierskich, termosprężystości i termoplastyczności, budownictwie energooszczędnym oraz zarządzaniu przedsiębiorstwem budowlanym.

Szczegółowa informacja o kierunkach badań naukowych i ofercie usługowej Wydziału zawarta jest w numerze jubileuszowym „Politechnika Częstochowska”.

W przeszłości badania własne, jak i zlecone realizowane w ramach działalności naukowo-badawczej i współpracy z przemysłem prowadzone były w zakresach zabezpieczeń budowli na terenach górniczych (problematyka wiodąca w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych), betonów żaroodpornych i ogniotrwałych, technologii i organizacji budownictwa, utylizacji odpadów przemysłowych i miejskich, wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii, aerodynamiki budowli i budownictwa energo- i materiałooszczędnego. Niektóre z tych prac są kontynuowane.

W jubileuszowym roku akademickim 1998/99 działalność dydaktyczną z 572 studentami studiów dziennych magisterskich i 602 studentami studiów zaocznych inżynierskich oraz prace naukowo-badawcze realizuje 63 nauczycieli akademickich, w tym 6 profesorów tytularnych, 9 profesorów Politechniki Częstochowskiej, 1 docent, 18 adiunktów, 8 wykładowców i 21 asystentów. Wielu z nich posiada uprawnienia budowlane w zakresie projektowania i wykonawstwa. Ogółem liczba zatrudnionych na Wydziale pracowników wynosi 92 osoby (stan na 31.12.1998), w tym 63 nauczycieli akademickich, 5 pracowników technicznych, 13 administracyjnych i 11 obsługi. Do chwili obecnej (28.02.1999) wydano na Wydziale 1372 dyplomy ukończenia studiów dziennych magisterskich oraz 428 dyplomów inżynierskich (zawodowych).

18 marca 1994 roku na posiedzeniu Komisji ds. Rejestru FEANI w Brukseli obydwie kierunki studiów prowadzone przez nasz Wydział zostały włączone do INDEKSU FEANI, co oznacza, że absolwenci tych kierunków studiów mogą ubiegać się po ukończeniu studiów i uzyskaniu dyplomu o rejestrację wstępną na podstawie posiadanego wykształcenia. Uzyskanie tytułu EUR ING ułatwi naszym absolwentom wykonywanie zawodu inżyniera w krajach europejskich oraz w niektórych pozaeuropejskich.

Współpracując z Wydziałem przedsiębiorstwa, jak również współpraca zagraniczna Wydziału zapewniają nie tylko prawidłową realizację praktyk zawodowych, lecz także dostarczają ciekawych i użytecznych tematów prac dyplomowych, udzielając pomocy w organizacji konferencji naukowych.

Dalszy pomyślny rozwój naszego Wydziału, uzyskanie **pełnych** praw akademickich są uzależnione przede wszystkim od szybszego rozwoju naukowego własnej kadry oraz powiększenia dotychczasowego stanu posiadania bazy lokalowej z równoczesnym oddaniem do użytku hali technologicznej na centralne i nowoczesne laboratorium dydaktyczno-naukowe.

Na ogólny dorobek naukowy Wydziału w ciągu dwudziestu lat istnienia składają się: 4 tytuły profesora, 14 stanowisk profesora nadzwyczajnego, 4 habilitacje, 26 prac doktorskich, 29 książek i monografii, 26 skryptów, 1294 artykuły wydrukowane w czasopismach zagranicznych, krajowych, zeszytach naukowych i materiałach konferencyjnych. Ponadto wiele recenzji prac habilitacyjnych i doktorskich, kilkanaście promotorstw prac doktorskich, kilkadziesiąt recenzji książek i skryptów, kilkaset prac naukowo-badawczych, wiele patentów i zgłoszeń patentowych oraz kilkaset opinii i ekspertyz technicznych.

W okresie istnienia Wydziału spośród zatrudnionych na podstawie mianowania nauczycieli akademickich na emeryturę przeszli: prof. dr hab. inż. Roman Janiczek, doc. dr hab. inż. Andrzej Zieliński, doc. dr inż. Jan Grabowski, mgr inż. Tadeusz Czyżewski, dr inż. Stefan Walendowski, mgr inż. arch. Adam Kwieciń, doc. dr inż. Sławomir Wilk, doc. dr inż. Józef Stojanowski, prof. zw. dr inż. Jan Augustyn, prof. dr hab. inż. Bernard Walkus, prof. dr hab. Aleksander Grabara, dr hab. Stanisław Lewowicki, prof. P. Cz., dr hab. inż. Ryszard Skarżyński, prof. P.Cz., doc. dr inż. Stanisław Ochoński, mgr inż. Tadeusz Depak.

Natomiast zrezygnowali z pracy na Wydziale między innymi: dr inż. Barbara Gil-Kleczeńska, dr inż. Andrzej Kotowski, mgr inż. Arkadiusz Śruba, doc. dr hab. inż. Tadeusz Piecuch, dr inż. Anna Anielak, dr inż. Eugeniusz Mikuła, dr inż. Tadeusz Bratasz, dr inż. Jolanta Włodarska, prof. dr hab. inż. Andrzej Szczepański, dr inż. Małgorzata Czarnomska, dr inż. Mieczysław Derczyński, prof. nadzw. dr hab. inż. Jacek Łączny, dr inż. arch. Aleksandra Prokopska, prof. nadzw. dr hab. inż. Grzegorz Prokopski.

W czasie czynnej pracy zmarli: doc. dr inż. Zbigniew Pruziński (1978), inż. Marian Auriga (1978), dr inż. Zygmunt Czajkowski (1982), prof. dr hab. inż. Emil Ryszka (1984), prof. zw. dr inż. Józef Ledwoń (1986), dr inż. Włodzimierz Wichowski (1987), doc. dr inż. Józef Cisło (1991), prof. nadzw. dr hab. inż. Marek Gregorzuk (1992), prof. nadzw. dr hab. inż. Władysław Badkiewicz (1993) i dr inż. Zbigniew Sobczyk (1994).

PROGRAM ROZWOJU WYDZIAŁU BUDOWNICTWA POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

z elementami wytycznych i zaleceń

Motto: Celem uniwersytetu technicznego jest ukierunkowane kształcenie wiedzy i umiejętności w stopniu umożliwiającym wydanie dyplomu inżyniera bądź magistra inżyniera budownictwa.

I. UPORZĄDKOWANIE DYDAKTYKI WYDZIAŁU BUDOWNICTWA

1. Uzupełnienie, zebranie, skompletowanie i skorelowanie programów dydaktycznych do przedmiotów wykładanych na Wydziale Budownictwa.
2. Sporządzenie wykazu modułów dydaktycznych odzwierciedlających SPECYFIKĘ NAUCZANIA BUDOWNICTWA. Pogrupowanie przedmiotów w moduły dydaktyczne. Skonsultowanie modułów i przedmiotów dydaktycznych krajowych wydziałów budownictwa z odpowiednią organizacją UE.
3. Oszacowanie punktowe przedmiotów i modułów dydaktycznych pod względem ważności dla wykształcenia inż. i mgr inż. budownictwa zgodnego z sylwetką zawodową absolwenta. W oszacowaniu punktowym przedmiotów należy odróżnić sposób opanowania wiedzy i umiejętności: 1) w grupie przedmiotów wymagających pamięciowego opanowania materiału i 2) w grupie przedmiotów wymagających pokonywania barier wiedzy i umiejętności. Grupa 2 wymaga poznania metod matematycznych niezbędnych do rozwiązywania zadań technicznych wynikających z procesów fizycznych, chemicz-

- nych i biologicznych oraz organizacji i zarządzania.
4. Wyodrębnienie przedmiotów wybieralnych w modułach specyficznych dla kierunku Budownictwa.
5. Wydanie zbioru programów nauczania przedmiotów z uwzględnieniem punktowego ich oszacowania oraz następstwa przedmiotów i sposobu zaliczania.
6. Wstąpienie Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej do Europejskiego Stowarzyszenia Wydziałów Budownictwa organizacji Unii Europejskiej w celu doprowadzenia do partnerskiego uznania Wydziału w świecie.
7. Uporządkowanie obsady dydaktycznej według wymagań UE (według zasady wykładania przedmiotów zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami merytorycznymi).
8. Powołanie Pełnomocnika Dziekana ds. Koordynacji Programów Nauczania. Zadanie zostało już wypełnione. Zadaniem pełnomocnika jest doprowadzenie do przedstawienia Radzie Wydziału do zatwierdzenia zbiorów programów dydaktycznych wg opracowanego harmonogramu.

II. UZUPEŁNIENIE KADRY PROFESORÓW, DOKTORÓW HABILITOWANYCH I DOKTORÓW

1. Oszacowanie docelowej pojemności dydaktycznej Wydziału i struktur specjalizacyjnych Wydziału Budownictwa. Zadanie zostało już uruchomione w październiku 97.
2. Przeprowadzenie analizy ilościowego obciążenia nauczycieli akademickich liczbą zajęć i liczbą studentów w celu oszacowania: zakresu możliwości rozwoju kształcenia studentów, deficytu doktorów

habilitowanych i doktorów na pierwszym miejscu pracy. Sporządzenie wykazu specjalności stanowiących o merytorycznym obliczu Wydziału. Zadanie uruchomione w październiku 97.

3. Pozyskanie profesorów, doktorów habilitowanych i doktorów na pierwsze miejsce pracy, zwłaszcza w dyscyplinach deficytowych. Zadanie to jest realizowane przez dziekanów w sposób ciągły.

III. REALIZACJA GOSPODAROWANIA MATERIALNYMI I FINANSOWYMI ŚRODKAMI WYDZIAŁU

1. Analiza składników dotacji MEN i uruchomienia działań zmierzających do zwiększenia dotacji.
2. Przestrzeganie zasady, że środki zaoszczędzone przez jednostki Wydziału pozostają w gestii oszczędzających, a zyski pozyskane z zewnątrz przez Zakład pozostają również w Zakładzie po opodatkowaniu wg dotychczasowych zasad na rzecz rozwoju Wydziału i Szkoły.
3. Przeprowadzenie analizy zgodności zatrudnienia z zasadami dotowania Wydziału.
4. Powołanie komisji ekonomicznej RW do analizy i opiniowania budżetu i wydatków oraz przestrzegania zasad racjonalnej gospodarki środkami.

IV. REMONTY I ADAPTACJE, MODERNIZACJA I ROZBUDOWA BAZY DYDAKTYCZNEJ WYDZIAŁU BUDOWNICTWA

1. Powołanie pełnomocnika dziekana ds. Modernizacji i rozbudowy bazy dydaktycznej Wydziału Budownictwa.
2. Powołanie Dziekańskiej Komisji Inwestycyjnej upoważnionej do przedstawiania protokołów konieczności oraz opiniowania planów inwestycyjnych: remontów, adaptacji, modernizacji i rozbudowy budynków Wydziału.
3. Sporządzenie planów remontów i adaptacji bazy dydaktycznej Wydziału.
4. Sporządzenie programów modernizacji i rozbudowy bazy dydaktycznej i badawczej wyprzedzającej przewidywane istotne zwiększenie się liczby studentów.

Komisja RW Budownictwa w czasie przygotowania do obrony pracy inżynierskiej.

V. SPRAWY ORGANIZACYJNE

W samodzielnej działalności Wydziału Budownictwa wyraźnie wyróżniają się obszary zadań wymagające szczególnego zaangażowania. Są to:

1. Organizacja dydaktyki i obsługi studentów na Wydziale – domena Dziekanatu.
2. Administrowanie wydziałową siecią komputerową oraz organizacją obsługi badań numerycznych i grupowych ćwiczeń komputerowych prowadzonych na Wydziale. Ten ważny z punktu widzenia absolwenta obszar działań powinien być wydzielony i administrowany w sposób umożliwiający naprawę, uzupełnienie i pełne wykorzystanie sprzętu.
3. Organizacja bieżącej obsługi i utrzymania (wraz z remontami) obiektów Wydziału Budownictwa.
4. Obsługa finansowa Wydziału i analiz potrzebnych do wyznaczania polityki finansowej Wydziału w celu zapewnienia płynności finansowej.
5. Uruchomienie odpowiednich projektów i wniosków inwestycyjnych.
6. Organizacja i kierowanie laboratorium wydziałowym. Laboratorium jako ważny element jakości Wydziału jest słabo rozbudowany. Z doświadczenia wiadomo, że budowa laboratorium Wydziałowego (oprócz pieniędzy) wymaga kwalifikowanego pracownika bez reszty poświęconego organizacji laboratorium i organizacji badań. Zakładając wyjście Wydziału z deficytu w 1998 roku należy poszukiwać kandydata na kierownika Laboratorium Wydziałowego w Organizacji, gwarantującego pełne zaangażowanie się w budowę Laboratorium Wydziałowego, bez dezorganizacji działających laboratoriów zakładowych. Tutaj proponuje się formę stowarzyszenia a nie wchłonięcia istniejących laboratoriów.

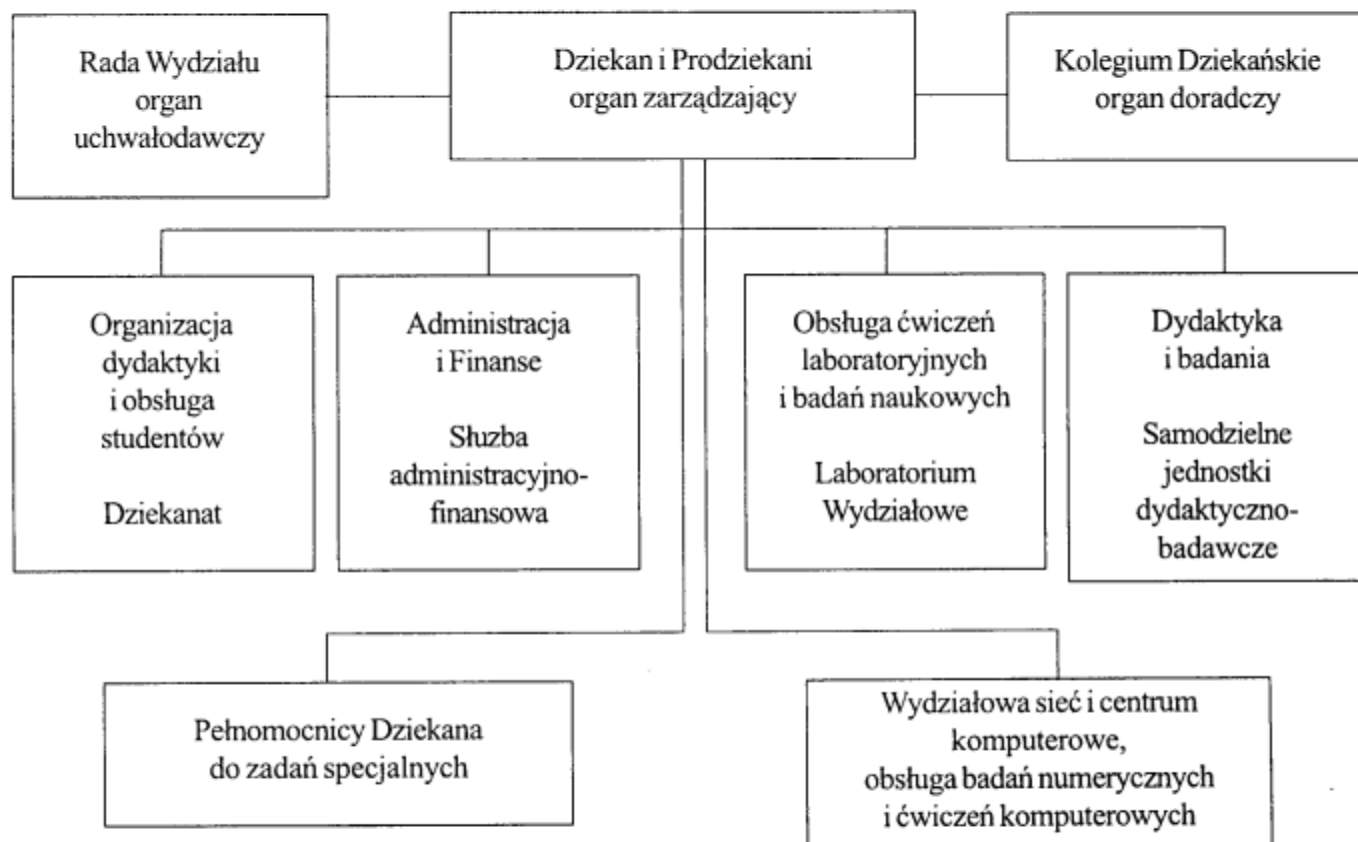
Uwaga: Szczegółowa organizacja dydaktyki i badań należy do zadań samodzielnych jednostek dydaktyczno-badawczych Wydziału.

VI. DOCELOWA ORGANIZACJA WYDZIAŁU

Z analizy obszarów działania WB wymagającej bieżącej troski wynika, że aby samodzielność Wydziału Budownictwa w ramach przeprowadzanej decentralizacji P.Cz. nie zakończyła się decentralizacją deficytu szkoły na Wydziały, występuje potrzeba zgrupo-

wania obszarów działania wymienionych w p. 3, 4 i 5 w pionie administracyjno – finansowym Wydziału. Również organizacja obsługi zajęć dydaktycznych z użyciem komputerów powinna być wydzielona w sposób umożliwiający uniknięcie kolizji zajęć i spher kompetencyjnych.

Proponowany schemat organizacyjny Wydziału Budownictwa:

Przedstawiając powyższy program Radzie Wydziału do dyskusji i ulepszenia uważam, że wszczęcie, bądź kontynuowanie wyżej podanych zamierzeń jest konieczne. Realizacja programu Rozwoju Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej pozwoli dołączyć do dobrze ocenianych w Polsce Wydziałów Budownictwa i doprowadzić do uznania w Unii Europejskiej. Stanowić będzie bazę niezbędną do wnioskowania o prawa doktoryzowania, a następnie habilitowania.

STRATEGIA WYDZIAŁÓW BUDOWNICTWA W PROCESIE WDRAŻANIA EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM

1. WPROWADZENIE

Wydziały Budownictwa wyższych uczelni technicznych zajmują się zorganizowanym transferem wiedzy i umiejętności na dobrze określone i nazwane obszary potrzeb kształcenia młodzieży na poziomie wyższym w celu przygotowania jej do pracy w Budownictwie. Sprzyjają temu własne osiągnięcia badawcze i dydaktyczne oraz doświadczenie zawodowe, naukowe i organizacyjne.

Wielu uczonych nurtuje pytanie, czy możliwe jest takie ulepszenie transferu wiedzy i umiejętności, które wyprzedzałoby trendy rozwoju budownictwa, a także wyprzedzały zmiany w kwalifikacjach zatrudnionych wywołane zmianami technologii budowlanych. (Warto nadmienić, że rozpowszechnia się świadomość roli pojawiania się nowych i ulepszonych dóbr powszechnego użytku jako istotnego składnika sił napędowych rozwoju gospodarczego).

Na ile prawdziwe są prognozy, że dokonująca się rewolucja technologiczna w przemyśle pozbawi zatrudnienia milion ludzi? Czy sprawdza się przewidywania Jeremý Ryfkiina w dziele **KONIEC PRACY**. Zmierzch globalnej siły roboczej i świt ery postrykowej?

Traktowanie Szkolnictwa Wyższego jako ważnego elementu Sektora Użyteczności Publicznej i włączenie go do systemu przeciwdziałania bezrobociu stwarza szanse przekwalifikowywania, zagospodarowywania i przystosowywania ludzi pozbawianych pracy do zmieniających się potrzeb społeczeństwa.

Lansowany w Unii Europejskiej system kształcenia pod nazwą European Credit Transfer System sprzyja zarówno wzajemnemu uznawaniu dyplomów jak i postulowanemu włączeniu szkół wyższych do systemu przeciwdziałania bezrobociu. System ten można dostosować do lansowanych w dłuższej perspektywie **ZASAD DOPUSZCZANIA PRZERYWANIA STUDIÓW NA CZAS UZYSKANIA PRACY I ZASAD POWROTU NA STUDIA LUDZI, KTÓRZY UTRACILI PRACĘ** w celu: kontynuowania studiów, podwyższenia kwalifikacji, uzyskania specjalizacji lub przekwalifikowania.

Nazwa **PORÓWNYWALNY SYSTEM KSZTAŁCENIA (PSK)** lepiej oddaje sens systemu i cele możliwe do osiągnięcia w tym systemie, a mianowicie:

1) podwyższenie jakości programów nauczania 2) ułatwienie oszacowania dorobku studenta przenoszącego się na inne polskie bądź zagraniczne uczelnie 3) oszacowa-

nie dorobku studenta wznawiającego studia 4) uznawanie dorobku studenta przy zmianie kierunku studiów 5) uznawanie dyplomów polskich uczelni technicznych w świecie 6) zachowanie specyficznego dorobku poszczególnych wydziałów i uczelni 7) ułatwienie programowania kursów specjalizujących 8) ułatwienie współpracy między wydziałami, w tym wymianie wykładowców i studentów między uczelniami.

Korzyści z wprowadzenia porównywalnego systemu kształcenia są większe w przypadku stopniowego (wielostopniowego) kształcenia studentów. Na przykład: po szkole średniej 3,5-letnie studia inżynierskie przygotowujące do pracy odtwórczej. Następnie 1,5 – 2 - letnie studia magisterskie przygotowujące do pracy twórczej w gospodarce, 3-letnie studia doktoranckie przygotowujące do pracy naukowo-badawczej w gospodarce i na uczelniach.

Porównywalność kształcenia na studiach dziennych i wieczorowych oraz zaocznych skłania do przedstawienia jednakowej oferty programowej dla wszystkich trybów studiów: dziennego, wieczorowego i zaocznego. Oferty w poszczególnych trybach wymagają odpowiedniego przeliczenia części obciążenia dydaktycznego na udokumentowaną pracę własną studenta kierowaną przez wykładowców.

Stopniowanie studiów stwarza szanse naturalnej selekcji kandydatów do kolejnych stopni wykształcenia i ma istotny wpływ na koszty kształcenia.

Należy oczekiwać dodatnich efektów ekonomicznych wielostopniowego kształcenia, gdyż zapotrzebowanie na magistrów wynosi około 30%, a na doktorów około 5% zapotrzebowania na inżynierów.

2. UWARUNKOWANIA KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU BUDOWNICTWO

Gwałtownie rosnąca wydajność produkcji dóbr powszechnego użytku odnosi się w budownictwie do elementów wyposażenia mieszkań i wewnątrz innych obiektów budowlanych.

Wydajność produkcji materiałów i elementów budowlanych rośnie wolniej aniżeli przeciętna wydajność produkcji przemysłowej. Najwolniej rośnie wydajność pracy w bezpośrednim wznoszeniu obiektów budowlanych w realizacji technologii budowlanych.

Występujące w Polsce opóźnianie się włączenia budownictwa w nurt rozwijającej się produkcji przemysłowej jest wynikiem słabej kondycji ekonomicznej. Należy oczekiwać, że w okresie przejściowym od społeczeństwa **RYNKOWEGO** do społeczeństwa **INFORMACYCZNEGO** budownictwo, obok usług, będzie wchłaniało część ludzi pozbawianych pracy.

Aktualnie obserwuje się rozwój budownictwa dla potrzeb handlu, usług i produkcji przemysłowej o krótkiej amortyzacji kapitału. Długotrwały trend rozwojowy obserwuje się w budownictwie sanitarnym. Wynika to z potrzeb samorządów i zobowiązań Polski względem Unii Europejskiej. Długotrwały trend rozwojowy wystąpi także w budownictwie komunikacyjnym związanym z budową i modernizacją sieci dróg.

Przedmiotem silnych nacisków społecznych wywołanych powodzią jest uruchomienie programów zagospodarowania krajowych cieków wodnych i związanego z nim budownictwa hydrotechnicznego.

Nasilającym się spontanicznie trendem w budownictwie są remonty, adaptacje, modernizacje i przebudowy obiektów budowlanych. Trend ten wynika zarówno ze zużycia substancji budowlanej, jak i zagospodarowywania niewykorzystanych budynków przemysłowych. Trend ten będzie się nasilał z uwagi na krótki okres amortyzacji wyposażenia technologicznego (niekiedy 5 lat), podczas gdy trwałość obiektów budowlanych wynosi około 50 lat, a eksploatowane są obiekty nawet kilkusetletnie.

Istotnym jakościowym trendem spostrzeganym w budownictwie jest podwyższanie komfortu estetycznego i użytkowego istniejących obiektów budowlanych. Czekają nas również dalsze prace nad włączaniem energii słonecznej do bilansu energetycznego (ciepłego) budynków oraz poszukiwanie rozwiązań konstrukcyjnych energooszczędnych i energoaktywnych pałacek energii słonecznej w obiektach budowlanych, w celu bezpośredniego pozyskiwania energii cieplnej ze słońca. Warto zauważyć, że włączenie energii cieplnej pozyskiwanej ze słońca do bilansu ciepłego budynków wpłynie silnie na architekturę i konstrukcje obiektów, gdyż uświadomi projektantom i społeczeństwu potrzebę konstruowania pałacek energii cieplnej na powierzchni obiektów.

3. POSTULAT UZGODNIENIA ELEMENTÓW WSPÓLNYCH KSZTAŁCENIA

Z analizy przedmiotów wykładanych na Wydziałach Budownictwa różnych uczelni wynikają różnice zarówno w nazwach przedmiotów obejmujących podobne treści, jak i w programach szczegółowych przedmiotów jednakowo nazwanych. Różnice te są najczęściej wynikiem rozwoju ośrodka i oryginalnego ich dorobku, stanowiącego cenny wkład do rozwoju wiedzy i umiejętności transferowanych do dydaktyki. Aktualnie różnorodny rozwój

dydaktyki w różnych ośrodkach utrudnia porównanie przekazywanej wiedzy i programów na różnych Uczelniach.

Elementami wspólnymi w kształceniu studentów na takich samych kierunkach różnych uczelni mogą być uzgodnione nazwy **MODUŁÓW DYDAKTYCZNYCH**, grupujących przedmioty pokrewne. Wewnątrz uzgodnionych **MODUŁÓW** dydaktycznych nazwy przedmiotów i ich autorskie programy mogłyby się dalej różnić. Obligatoryjność, godzinowy wymiar oraz następstwo przedmiotów pozostałoby dalej w gestii dziekanów i Rad Wydziałów poszczególnych uczelni. Przedmiotem uzgodnienia byłoby, oprócz nazw modułów, oszacowanie punktowe przydatności danego modułu w wykształceniu inż. lub mgra na kierunku oraz na specjalnościach.

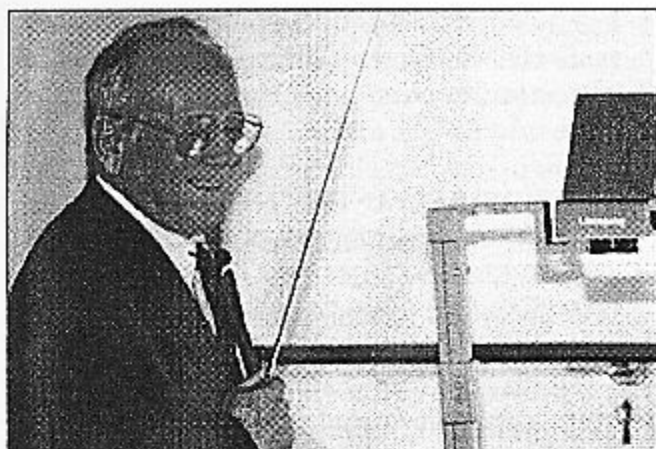
Struktura przedmiotowa modułu dydaktycznego umożliwi przypisanie różnych wag przedmiotów dla różnych specjalności, a także określenie następstwa przedmiotów wewnątrz modułu oraz względem przedmiotów w innych modułach dydaktycznych.

Oprócz punktowego oszacowania przydatności przedmiotów na różnych specjalnościach można i należy w modułach określać ich obligatoryjność bądź wybieralność. W zasadzie każdy przedmiot może być wybieralnym na danej uczelni lecz waga wybranego przedmiotu byłaby różna na różnych specjalnościach, a do zaliczenia określonej specjalności należałoby zebrać ściśle określone minimum punktów (kredytów).

PORÓWNYWALNY SYSTEM KSZTAŁCENIA wymaga organizacji doradców studenta o statusie co najmniej doktora, których zadaniem byłaby pomoc w doborze przedmiotów wybieralnych, zgodnie z zainteresowaniami studenta i zgodnie z wymaganiami specjalności. Czas trwania przedmiotu obejmuje 1 semestr. W przypadku przedmiotów wielosemestralnych powinny być one oznakowane I, II, III. Każdy przedmiot powinien być zaliczony w sposób udokumentowany i oceniony punktowo w skali dziesiętnej lub setnej, np. ndst od 0 do 50 punktów, od 51- 60 - dst., od 61- 70 - plus dst., dobrze od 71- 80, ponad dobrze od 81 - 90, bardzo dobrze od 91-100. W przypadku oceny niedostatecznej punkty dorobku kredytowego nie są przyznawane studentowi. Każdy przedmiot musi być oceniony i zaliczony punktowo. Przedmioty zaliczane bez oceny powinny być wyeliminowane jako zbędne. Przedmioty można zaliczać na podstawie zaprezentowanych prac własnych lub egzaminu pisemnego, ustnego lub testowego.

3.1. GRUPOWANIE PRZEDMIOTÓW W MODUŁY DYDAKTYCZNE

Pokrewne przedmioty nauczania o wspólnym rdzeniu należy ze względów merytorycznych i organizacyjnych grupować w **MODUŁY DYDAKTYCZNE** nazwach uzgodnionych najpierw w skali kraju, a następnie w skali międzynarodowej.

Prof. dr hab. inż. Zbigniew Kowal podczas wykładu.

MODUŁ DYDAKTYCZNY zawiera przedmioty: obowiązkowe, wybieralne i monograficzne. **MODUŁ** powinien zawierać informacje o koniecznych przedmiotach poprzedzających (poprzednikach). W układaniu programów nauczania musi być przestrzegana **ZASADA LOGICZNEGO NASTĘPSTWA PRZEDMIOTÓW**.

Zespół przedmiotów pokrewnych zgromadzony w **MODULE** powinien wyczerpywać wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania wąskiej lecz ponad dyplomowej specjalizacji.

Kadrowa obsada merytoryczna Zakładu lub Katedry powinna umożliwiać prowadzenie specjalizacji dyplomowych oraz kursów i seminariów specjalizujących. Uwaga: formalne przyznawanie uprawnień specjalisty nie leży w kompetencjach Uczelni lecz w kompetencjach organizacji technicznych.

3.2. Propozycje nazw **MODUŁÓW DYDAKTYCZNYCH** na kierunku **BUDOWNICTWO**

Elementami wspólnymi porównywalnego systemu kształcenia inżynierów i magistrów na kierunku **BUDOWNICTWO** i doktorów w dyscyplinie **BUDOWNICTWO** mogą być moduły dydaktyczne.

Założono, że możliwe jest uzgodnienie nazw modułów dydaktycznych jako elementów wspólnych porównywalnego systemu kształcenia występujących (bądź pożądanym) na Wydziałach Budownictwa wyższych uczelni technicznych w Polsce.

Proponuje się następujące nazwy **MODUŁÓW DYDAKTYCZNYCH** dla kierunku **BUDOWNICTWO**:

1. Moduł **GEOMETRIA**
2. Moduł **GEOTECHNIKA**
3. Moduł **MATERIAŁY BUDOWLANE**
4. Moduł **PODSTAWY TEORII KONSTRUKCJI**
5. Moduł **MECHANIKA KONSTRUKCJI**
6. Moduł **BUDOWNICTWO OGÓLNE**
7. Moduł **BUDOWNICTWO PRZEMYSŁOWE**
8. Moduł **FIZYKA BUDOWLI**
9. Moduł **EKSPLOATACJA BUDOWLI**

10. Moduł **BUDOWNICTWO BETONOWE**
11. Moduł **BUDOWNICTWO METALOWE**
12. Moduł **METODY INFORMATYCZNE W BUDOWNICTWIE**
13. Moduł **TECHNOLOGIA I ORGANIZACJA BUDOWNICTWA**
14. Moduł **EKONOMIKA I ZARZĄDZANIE PRZEDSIĘBIORSTWEM BUDOWLANYM**
15. Moduł **ARCHITEKTURA I URBANISTYKA**
16. Moduł **BUDOWA MOSTÓW**
17. Moduł **EKSPLOATACJA MOSTÓW**
18. Moduł **BUDOWA DRÓG, ULIC, PLACÓW I WĘZŁÓW DROGOWYCH**
19. Moduł **TECHNOLOGIA I ORGANIZACJA ROBÓT DROGOWYCH**
20. Moduł **EKSPLOATACJA DRÓG**
21. Moduł **BUDOWNICTWO PODZIEMNE**
22. Moduł **BUDOWNICTWO HYDROTECHNICZNE**
23. Moduł **BUDOWA KOLEI**
24. Moduł **EKSPLOATACJA KOLEI**
25. Moduł **INŻYNIERIA MIEJSKA**
26. Moduł **INŻYNIERIA SYSTEMÓW**

PRZYKŁADY MODUŁÓW DYDAKTYCZNYCH

1. **Moduł GEOMETRIA** obejmuje: geometrię analityczną, geometrię wykreślną, komputerową grafikę inżynierską, rysunek techniczny
2. **Moduł GEOTECHNIKA** obejmuje: mechanikę gruntów, fundamentowanie, geodezję, miernictwo budowlane, roboty ziemne: liniowe, powierzchniowe i objętościowe (wykopy, odkrywki, nasypy, hałdy, wysypiska)
3. **Moduł PODSTAWY TEORII KONSTRUKCJI** obejmuje: teorię sprężystości i plastyczności, termosprężystość, pełzanie, fale, akustykę, sieci neuronowe
4. **Moduł MECHANIKA KONSTRUKCJI** obejmuje: mechanikę ogólną, wytrzymałość materiałów, mechanikę budowli, dynamikę budowli, nieliniową mechanikę konstrukcji
5. **EKSPLOATACJA BUDOWLI**: obejmuje remonty budowli, trwałość i ochronę budowli, ochronę przeciwpożarową, obciążenia budowli
6. **Moduł BUDOWNICTWO METALOWE** obejmuje: Konstrukcje metalowe I, II, III struktury prętowe i cięgnowe, konstrukcje cienkościenne, wytrzymałość i stateczność konstrukcji w fazie montażu, technologie montażu konstrukcji metalowych. Diagnostykę, naprawę i wzmacnianie konstrukcji metalowych. Komputerowy rysunek warsztatowy konstrukcji metalowych. Niezawodność systemów konstrukcyjnych.
7. **Moduł EKONOMIKA I ZARZĄDZANIE PRZEDSIĘBIORSTWEM BUDOWLANYM** obejmuje: kosztorysowanie, rachunek kosztów

i efektów, finanse przedsiębiorstwa, zarządzanie kadrami, system planistyczno-kontrolny, logistykę, marketing

8. **Moduł EKSPLOATACJA MOSTÓW:** obciążenia mostów, remonty, modernizacje, trwałość i ochronę mostów
9. **Moduł EKSPLOATACJA DRÓG** obejmuje: inżynierię ruchu, remonty, trwałość i ochronę dróg, obciążenie drogowe i mostowe
10. **Moduł BUDOWNICTWO PODZIEMNE** obejmuje: tunele, przepusty, szyby górnicze, komory podziemne
11. **Moduł INŻYNIERIA SYSTEMÓW** obejmuje: systemy wodne, komunikacyjne, systemy infrastruktury miejskiej, systemy produkcyjne zamknięte i otwarte, systemy realizacji budowli w terenie, niezawodność systemów

4. STRATEGIA PRZYGOTOWANIA WYDZIAŁÓW BUDOWNICTWA DO PORÓWNYWALNEGO SYSTEMU KSZTAŁCENIA

Doprowadzenia poziomu kształcenia na Wydziałach Budownictwa w Polsce do poziomu, który znajdzie uznanie w Kraju i w Unii Europejskiej wynikają z aktualnego rozpoznania kondycji dydaktycznej Wydziału.

Program działań dostosowawczych do wymagań Unii Europejskiej jest aktualnie przedmiotem dyskusji w Polsce. Zasadnicze punkty programu przedstawiono poniżej :

1. Bieżące uzupełnianie, kompletowanie i korelowanie programów dydaktycznych przedmiotów wykładanych na Wydziałach Budownictwa pod kątem widzenia dostosowania do wymagań Unii Europejskiej.
2. Pogrupowanie przedmiotów w moduły dydaktyczne. Skonsultowanie nazw przedmiotów i modułów w kraju a następnie ze Stowarzyszeniem Europejskich Wydziałów Budownictwa (AECEF).
3. Oszacowanie punktowe przedmiotów i modułów dydaktycznych z warunku ważności dla wykształcenia inż. i mgr inż. budownictwa zgodnego z sylwetką zawodową absolwenta w poszczególnych specjalnościach.
4. Wyodrębnienie przedmiotów wybieralnych w modułach specyficznych dla wydziału i specjalności.
5. Wydawanie i wzajemna wymiana zbiorów programów dydaktycznych Wydziału Budownictwa z uwzględnieniem punktowego oszacowania ich wagi na specjalnościach, następstwa przedmiotów oraz sposobów zaliczania.

6. Przedyskutowanie potrzeby powszechnego wdrażania wielostopniowego (szeregowego) kształcenia studentów.

4.1. PRZEWIDYWANE SKUTKI WDRAŻANIA PORÓWNYWALNEGO SYSTEMU STUDIÓW

Wdrażanie programu dostosowawczego pociąga za sobą skutki i tak:

Zasada logicznego następstwa przedmiotów selekcjonuje prawidłowo studentów nie przewidując studiowania następnego przedmiotu bez zaliczenia poprzedzającego.

Zasada wielostopniowego kształcenia pociąga za sobą zmianę rozmieszczenia przedmiotów z nauk podstawowych. Na przykład część matematyki warunkująca opanowanie programu studiów II stopnia (magisterskich) powinna być przeniesiona na koniec studiów I stopnia jako przedmiot wybierany przez kandydatów na studia magisterskie.

Również część fizyki i chemii ukierunkowana na dydaktykę kursu magisterskiego powinna być przełożona na początek kursu magisterskiego.

Zasada punktowego dokumentowania dorobku studentów wymaga zlikwidowania przedmiotów, w których nie występuje twarde egzekwowanie wiedzy i umiejętności. W zasadzie należałoby zmniejszyć obciążenie formalne studentów pozostawiając przedmioty egzekwowane na podstawie egzaminu lub na podstawie udokumentowanych prac własnych.

Tutaj warto zdać sobie sprawę, że celem wykładu jest nabywanie wiedzy i dlatego wykład powinien kończyć się egzaminem. Celem prac własnych w tym ćwiczeń audytoryjnych, projektowych i laboratoryjnych jest nabywanie umiejętności.

Celem seminarium i pracy dyplomowej jest nabywanie umiejętności samodzielnego studiowania (nabywania wiedzy) i sposobów wdrażania wyuczonej wiedzy w projektowaniu. Celem praktyk studenckich jest nabywanie umiejętności wdrażania wiedzy do realizacji obiektów.

Grupowanie przedmiotów nauczania w moduły daje również podstawę do punktowej oceny wiedzy i umiejętności wg modułów, leżących u podstaw kształcenia na specjalnościach i specjalizacjach.

Przydatność poszczególnych przedmiotów w modułach powinna być punktowo oszacowana wewnątrz modułów dla różnych specjalności i kierunków nauczania szkół wyższych. Specjalizacja powinna być ograniczona do specjalizacji dyplomowych, między innymi ze względów ekonomicznych.

Wdrażanie programów dostosowawczych pociąga za sobą dokumentowanie i punktowe wartościowanie

wanie zdobytej wiedzy przez studenta według przedmiotów i modułów nauczania w sposób umożliwiający: 1) zaliczenie dorobku przy przenoszeniu się na inne uczelnie. 2) zaliczenie dorobku przy wznowieniu studiów. 3) uzgodnienia programu kontynuacji studiów.

4.2. JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA

Zasada doboru wykładowców do nauczania przedmiotów zgodnie z ich merytorycznymi umiejętnościami jest naruszana pod presją formalnych wymagań dotyczących liczby kwalifikowanych nauczycieli akademickich potrzebnych do magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych uprawnień Wydziału.

Natomiast wpływ nauk podstawowych: matematyki, fizyki i chemii na jakość nauczania jest ograniczany dwoma istotnymi czynnikami: 1) małym zaangażowaniem wykładowców z nauk podstawowych w prezentowanie zadań na przykładach zjawisk występujących w budownictwie. Zmniejsza to odczucie przydatności nauk podstawowych w budownictwie; 2) ekonomiczna nieopłacalność zlecenia zajęć z matematyki, fizyki i chemii na inne Wydziały. Zajęcia zlecane na inne wydziały uczelni są znacznie droższe od opłacania godzin nadliczbowych własnych wykładowców lub zleczanych wykładowcom spoza Uczelni. Przymus zlecenia zajęć na inne Wydziały wywołuje trudności finansowe (deficyt) na Wydziałach zlecających.

Wyżej wymienione czynniki rodzą tendencje do ograniczania zajęć z nauk podstawowych. Radykalnym rozwiązaniem postulowanego wpływu nauk ścisłych na jakość kształcenia studentów byłoby powołanie Samodzielnych Zakładów (lub Katedr) Matematyki, Fizyki i Chemii na Wydziale Budownictwa, które siłą bezpośrednich kontaktów wpływałyby na zastosowania osiągnięć matematyki, fizyki i chemii w budownictwie.

Słabszą alternatywą jest stosowanie w rozliczeniach międzywydziałowych maksymalnych stawek stosowanych w umowach o dzieło.

5. PODSUMOWANIE, UWAGI, WNIOSKI

Z zamieszczonych rozważań wynika wniosek generalny: Konieczność dostosowania dydaktyki na kierunku BUDOWNICTWO do wymagań Unii Europejskiej, jest znakomitą okazją do: istotnego ulepszenia programów dydaktycznych, zwiększenia jakości nauczania i dostosowania organizacji Wydziału Budownictwa do potrzeb wynikających z rozwoju tech-

nologii wytwarzania i przewidywanego przekształcania się polskiego społeczeństwa w społeczeństwo informatyczne.

Wskazane jest uzgodnienie propozycji zasad wdrażania w Polsce systemu kształcenia znanego pod nazwą **EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM - ECTS**.

Proponuje się stosowanie w Polsce nazwy **PO-RÓWNYWALNY SYSTEM KSZTAŁCENIA**, który lepiej oddaje merytoryczne możliwości wynikające z reformy kształcenia.

Przedmioty o wspólnym rdzeniu należy grupować w **MODUŁACH DYDAKTYCZNYCH**. Nazwy modułów dydaktycznych zaproponowane w p. 3.1. pracy powinny być uzgodnione najlepiej w skali **KRAJU**. W modułach dydaktycznych należy grupować przedmioty obowiązkowe, wybieralne i monograficzne o wspólnym rdzeniu. Przedmioty monograficzne w zasadzie dotyczą studiów podyplomowych i doktoranckich.

Każdy stopień studiów powinien być dokumentowany kolejnymi dyplomami: inżyniera, magistra i doktora.

Oferta dydaktyczna przedmiotów obowiązkowych, wybieralnych i monograficznych powinna być w zasadzie taka sama na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych. Odpowiednia część obciążenia dydaktycznego studenta, zależnie od trybu studiów, należy przerzucać na udokumentowaną pracę własną studenta kierowaną przez wykładowców.

Przedmiot powinien zamykać się w jednym semestrze. Zaliczenie po semestrze przedmiotu powinno kończyć się oceną punktową. Na przykład: nd: 0-50, dst: 51-60, plus dst: - 61-70, db: 71-80, ponad db: 81-90, bdb: 91-100. Ocena punktowa zaliczeń służy do oceny jakości zaliczenia.

Punktowa waga przedmiotów w programie jest niezależna od liczby punktów pozytywnego zaliczenia przedmiotu i służy do „spłacenia” zaciągniętego „kredytu”. Wagi przedmiotów można tak dobrać, aby przeciętny kredyt na semestr wynosił 30 punktów, na rok 60, na 5-letnie studia magisterskie - 300. Zaliczenie studiów inżynierskich wymagałoby zdobycia 210 punktów.

Zaliczenie studiów doktorskich wymagałoby 180 punktów zdobytych na zajęciach monograficznych. Zajęcia monograficzne dobierane są w sposób umożliwiający udowodnienie tez pracy. Na studiach doktoranckich zasadniczą sprawą jest opracowanie rozprawy doktorskiej i przeprowadzenie obrony według ustawy o stopniach i tytule naukowym.

INSTYTUT PODSTAW BUDOWNICTWA I PROCESÓW BUDOWLANYCH WYBRANE FORMY I EFEKTY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO - TECHNICZNEJ, PROPAGATORSKIEJ I USŁUGOWEJ REALIZOWANEJ DLA REGIONU CZĘSTOCHOWSKIEGO

Opracował: dr inż. Adam Ujma

W 1994 roku powołany został na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej Instytut Podstaw Budownictwa i Procesów Budowlanych. Wśród głównych celów działalności Instytutu znalazło się rozwijanie różnych form działalności, ukierunkowanej na współpracę z podmiotami regionu częstochowskiego. Efektem działań jest zaistnienie Instytutu w środowisku częstochowskim, związanym z budownictwem, jako ośrodka propagującego najnowszą myśl naukowo — techniczną instytucji konsultingowej i opiniodawczej oraz realizatora badań i prac zleconych. Główne i najwartościowsze formy i efekty działań Instytutu zestawione zostały poniżej.

I. Konferencje naukowo-techniczne

Instytut jest organizatorem konferencji naukowo-technicznych z udziałem gości zagranicznych, z których dwie odbyły się w 1994 i 1995 roku, natomiast kolejna zaplanowana jest na wrzesień 1999 roku.

Tematyka konferencji:

- Problemy budownictwa w regionie częstochowskim do 2000 roku. Częstochowa grudzień 1994.
- Budownictwo mieszkaniowe w 2000 roku. Kierunki i perspektywy rozwoju. Częstochowa grudzień 1995.
- Konferencja o geometrii w stulecie urodzin Profesora Stanisława Szerszenia i pięćdziesięciolecie Politechniki Częstochowskiej. Częstochowa wrzesień 1999.

2. Seminaria naukowo-techniczne

Od kilku lat Instytut organizuje seminaria popularno-naukowe, z udziałem przedstawicieli ośrodków naukowo-badawczych oraz znanych firm europejskich. poświęcone aktualnym problemom budowlanym oraz propagowaniu nowych systemów i technologii budowlanych.

Tematyka seminariów zorganizowanych dotychczas przedstawia się następująco:

- Odpady przemysłu papierniczego jako surowiec wtórny.
- Energia słońca i architektura.
- Powojenne budownictwo sakralne — próba identyfikacji występujących wad i usterek.
- Problemy rozwoju budownictwa w Częstochowie.

- Wybrane zagadnienia obróbki powierzchni betonowych.
- Naprawa i zabezpieczenie obiektów budowlanych materiałami systemu Ombran.
- Światowe tendencje rozwoju maszyn i urządzeń budowlanych
- Systemy suchej zabudowy wewnątrz z wykorzystaniem produktów firmy RIGIPS
- Okna do poddaszy firmy Velux
- Zastosowanie cementów hutniczych w budownictwie i prefabrykacji
- Komputerowe wspomaganie projektowania konstrukcji inżynierskich. Zastosowania w gospodarce.
- Poszanowanie energii cieplnej w budownictwie mieszkaniowym i użyteczności publicznej.
- Zastosowanie plastyfikatorów i superplastyfikatorów przy produkcji betonów i wyrobów betonowych.
- Systemy budowlane Dryvit.
- Innowacyjny system wentylacji i odprowadzania spalin zapewniający mikroklimat i bezpieczeństwo gazowe w mieszkaniach głównie wielorodzinnych budynków mieszkalnych.
- Możliwości adaptacji poddaszy z zastosowaniem okien do poddaszy Velux
- Transformacja ekonomiki budownictwa w Republice Białoruś.
- Metoda iniekcji krystalicznej osuszania budowli.
- Systemy sufitów podwieszanych mineralnych Armstrong. Systemy gipsowo- kartonowe oraz zakres produkcji koncernu Lafarge.
- Systemy dociepleń budynków metodą Jobitherm.
- Nowa specjalność inżyniera architekta w strukturze procesu projektowo — budowlanego w warunkach współczesnej Rosji.
- Wyroby firmy Rockwool i korzyści wynikające z ich prawidłowego zastosowania w przegrodach budowlanych i do instalacji technicznych.
- Technologie i materiały firmy Remmers. Renowacja i ochrona elewacji. Izolacje przeciwwilgociowe ścian fundamentowych. Renowacja zawilgoconych budynków.
- Papy asfaltowo — polimerowe w systemach dachowych.

- Ceresit-nowoczesne materiały chemii budowlanej.
- Okna dachowe Fakro właściwości i zastosowanie w budownictwie.
- Wpływ wentylacji pomieszczeń na bezpieczeństwo i zdrowie lokatorów.
- Materiały termoizolacyjne firmy Gullfiber oraz ich zastosowanie w świetle zmian w przepisach prawa budowlanego.
- Możliwości techniczne zastosowania okien polaciovych firmy Velux-Polska.

3. Badania i prace usługowe

W Instytucie wykonywane są prace i badania zleczone dla instytucji i przedsiębiorstw regionu częstochowskiego. Problematyka prac realizowanych dotychczas to przede wszystkim:

- Kompleksowa termomodernizacja budynków.
- Analiza audytingowa ograniczenia zapotrzebowania na ciepło.
- Racjonalizacja gospodarki ciepłem w budynkach.
- Diagnostyka cieplna obiektów ogrzewanych, połączona z badaniami termowizyjnymi.
- Przebieg procesów cieplno — wilgotnościowych w przegródach budowlanych.
- Mikroklimat pomieszczeń użytkowych, w tym w aspekcie funkcjonowania wentylacji grawitacyjnej.

4. Konkursy

Od kilku lat Instytut bierze udział w konkursach architektoniczno- budowlanych, jako instytucja nominująca, współorganizator i członek jury konkursowego. Wspomnianymi konkursami są:

- Wojewódzki Konkurs na „Najlepszy obiekt budownictwa ogólnego w roku...”
- Konkurs Studencki na najlepszą pracę kursową z zakresu projektowania struktur budownictwa mieszkaniowego i użyteczności publicznej, sponsorowany przez firmę Velux Polska.

5. Możliwości prowadzenia badań laboratoryjnych

Baza laboratoryjna Instytutu pozwala realizować badania i prace zleczone, z zakresu: fizyki budowli, fizyki środowiska, ergonomii, diagnostyki cieplno - wilgotnościowej budynków oraz dziedzin pokrewnych.

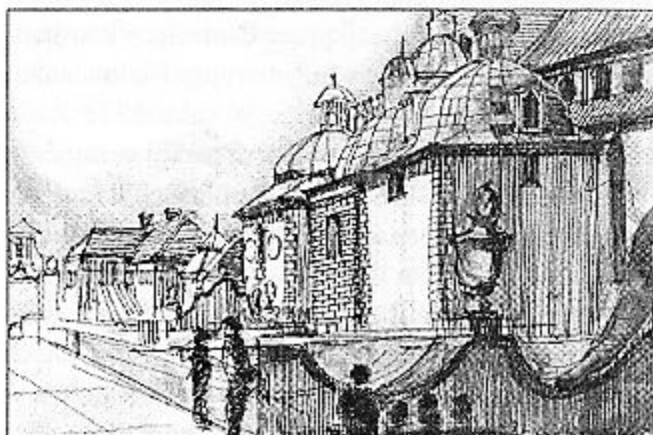
Laboratorium Fizyki Budowli wyposażone jest w stanowiska i aparaturę badawczą do: określania parametrów klimatu otoczenia i mikroklimatu pomieszczeń w budynkach (pomiarów m.in. ciśnienia, temperatury, wilgotności, prędkości przepływu powietrza), analizy komfortu termicznego pomieszczeń ogrzewanych, nie ogrzewanych, stanowisk pracy itp. (pomiarów m.in. temperatury radiacyjnej, operatywnej, ekwiwalentnej, komfortu, wskaźnik PMV i PPD), określania izolacyjności termicznej przegród budowlanych (pomiarów m.in. oporu cieplnego, współczynnika przejmowania ciepła, współczynnika przenikania ciepła),

określenia infiltracji powietrza i oceny szczelności stolarki budowlanej, określenia właściwości cieplnych i wilgotnościowych materiałów budowlanych, pomiarów oświetlenia pomieszczeń i stanowisk pracy, pomiarów poziomu hałasu w budynku i na stanowiskach pracy, laboratorium posiada oprogramowanie m.in. do analizy zapotrzebowania na ciepło obiektów ogrzewanych, w tym wykorzystujących energię promieniowania słonecznego.

6. Oferta prac dla regionu

Instytut oferuje współpracę dla instytucji i przedsiębiorstw regionu częstochowskiego, w zakresie:

- energooszczędnych i materiałoozczędnych procesów budowlanych,
- audytu energetycznego z diagnostyką cieplną, popartą badaniami termograficznymi,
- audytu energetycznego i energetyczno- ekologicznego budynków modernizowanych,
- badań mikroklimatu i komfortu cieplnego,
- rozwiązywania problemów nieodpowiedniej wymiany powietrza i wentylacji pomieszczeń,
- rozwiązywania problemów zawilgocenia przegród budowlanych,
- analizy wykorzystania ciepła w budynkach ze wskazaniem optymalnych sposobów jego zużycia,
- projektowania technologii i organizacji budowy,
- wdrażania nowych technologii,
- oceny stanu technicznego budynków i budowli,
- wytycznych naprawy konstrukcji budowlanych,
- oceny opłacalności robót budowlanych,
- wyceny nieruchomości,
- analizy kosztów budowy,
- nadzorów budowlanych,
- budowli pneumatycznych,
- wytycznych projektowania i użytkowania obiektów sakralnych,
- szkolenia kadry menedżerskiej,
- badań marketingowych,
- formułowania strategii i programów marketingowych,
- racjonalizacji systemów zarządzania przedsiębiorstwami budowlanymi.

Fragment Jasnej Góry. Mariusz Zadworny – akwarela

DZIEKANI WYDZIAŁU BUDOWNICTWA

Prof. dr hab. inż. Roman Janiczek

Roman Karol Janiczek urodził się 30 kwietnia 1910 roku we Lwowie. Kontynuując tradycje rodzinne- ojciec był inżynierem budowlanym ukończył studia na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej w 1936 roku. Przez 2 lata był starszym asystentem w Katedrze Budowy Dróg, Ulic i Tuneli

też uczelni. W latach 1938-39 pracował w Kierownictwie Budowy Zapory na Dunajcu. Podczas wojny był zatrudniony we Lwowie w firmach budowlanych. W 1945 roku zamieszkał w Bytomiu, podejmując pracę początkowo w szkolnictwie, a następnie na kierowniczych stanowiskach w przedsiębiorstwach budowlanych i biurach projektowych na terenie Śląska. W latach 1955-56 zorganizował Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne w Chorzowie, którego został pierwszym dyrektorem.

1 lutego 1957 roku Roman Janiczek rozpoczął pracę na stanowisku adiunkta w Katedrze Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów Politechniki Częstochowskiej. W 1957 roku obronił na Politechnice Śląskiej pracę doktorską a w 1963 na Politechnice Krakowskiej pracę habilitacyjną uzyskując stopień naukowy docenta. Po habilitacji przez 6 miesięcy kontynuował badania w Instytucie Inżynierijno-Budowlanym im. Kujbyszewa w Moskwie. W roku 1973 Rada Państwa nadała mu tytuł profesora nadzwyczajnego.

W latach 1964-70 prof. R. Janiczek był kierownikiem Katedry Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów, a w latach 1970-72 zastępcą dyrektora Instytutu Podstaw Konstrukcji Maszyn. Pełnił również funkcję prodziekana Wydziału Budowy Maszyn. W latach 1972-75, jako kierownik Zakładu Budownictwa w IPKM, zorganizował Wieczorowe Studium Zawodo-

we z tego zakresu, a w roku 1975 Instytut Inżynierii Lądowej na prawach wydziału, którego został pierwszym dyrektorem (dziekanem). Pełnił tę funkcję ponad rok. W chwili przejścia na emeryturę w 1980 roku zajmował stanowisko kierownika Zakładu Mechaniki Technicznej w IPKM.

Prof. Janiczek wykładał w Politechnice mechanikę ogólną, wytrzymałość materiałów, teorię sprężystości, mechanikę budowli, a w Wyższej Szkole Pedagogicznej-astronomię z astrofizyką. Jego zainteresowania naukowe dotyczą mechaniki teoretycznej, teorii sprężystości, optymalizacji elementów konstrukcyjnych, a także mechaniki nieba, astronomii i astronautyki. Jest autorem ponad 100 publikacji, około 100 referatów wygłoszonych w ramach działalności popularyzatorskiej oraz wielu ekspertyz z zakresu budownictwa. Jego ważniejsze opracowania wydane w postaci książek stanowią: 3-częściowy skrypt Mechanika teoretyczna, Atlas Mikro- i Makrokosmosu, Kalendarz astronomiczny na wiek XX oraz Kalendarz astronomiczny na wiek XXI (przygotowany do druku w 2000 roku). Jest promotorem 2 prac doktorskich.

Od 70 lat prof. Janiczek jest aktywnym działaczem Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii, w latach 80. pełnił funkcję prezesa Zarządu Głównego tego Towarzystwa. Był również współzałożycielem katowickiego oddziału Polskiego Towarzystwa Astronautycznego oraz częstochowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, które nadało mu godność Członka Honorowego. Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Syn prof. Janiczka – dr hab. inż. Roman Janiczek (junior), prof. nadzw. Politechniki Częstochowskiej, zajmuje aktualnie stanowisko prorektora tej Uczelni.

Doc. dr inż. Zbigniew Pruziński †

Zbigniew Pruziński urodził się 4 lipca 1927 roku we Lwowie. Do 1939 roku uczęszczał do Szkoły Powszechnej Nr 6 we Lwowie, a w latach 1939 - 1941 do średniej szkoły systemu sowieckiego. Od roku 1941 do 1944 pracował w warsztatach

mechanicznych oraz zakończył kursy przygotowawcze do Wyższych Szkół Technicznych we Lwowie.

W roku 1944/1945 skończył X klasę oraz zdał maturę, by zaraz potem zapisać się na I rok Wydziału Inżynierii Budowlanego Instytutu Technicznego we Lwowie.

W roku 1946 przyjechał do Gliwic i tu kontynuował studia na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym Politechniki Śląskiej.

W roku 1947 równolegle z Politechniką, zaliczył I rok Wydziału Organizacji Przemysłu WSMS 9 w Katowicach. W latach 1947 -1948 wykładał w Państwowej Szkole Budowlanych w Bytomiu.

Od lipca 1948 roku pracował na stanowisku zastępcy kierownika Technicznego Instytutu Chemicznego w Gliwicach.

Zbigniew Pruziński po ukończeniu studiów w 1950 roku pracował nieprzerwanie do końca sierpnia 1975 roku w Biurze Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprohut” w Gliwicach, zajmując kolejno stanowiska: kierownika zespołu, głównego specjalisty budowlanego, kierownika pracowni, i generalnego projektanta zakładów. W 1968 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych. Od 1 września 1975 roku pracował w Instytucie Inżynierii Lądowej Politechniki Częstochowskiej pełniąc obowiązki kierownika Zakładu Konstrukcji Betonowych, początkowo na stanowisku adiunkta, a od 1 października 1975 - docenta kontraktowego.

Działalność naukowo-badawcza dr Zbigniewa Pruzińskiego koncentrowała się zasadniczo na zagadnieniach teoretycznych, eksperymentalnych i technologicznych z dziedziny budownictwa betonowego. Z imponującej liczby około 100 prac (w tym ponad 60 o charakterze popularnonaukowym), 25 zostało opublikowanych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

Osiągnięcia naukowe dr Pruzińskiego miały bardzo szeroki zakres.

W najobszerniej reprezentowanej tematyce - technologii i konstrukcji z betonu i żelbetu żaroodpornego opublikował patenty i książkę „Beton i żelbet żaroodporny na cemencie portlandzkim”, Arkady, Warszawa 1958, (ark. Wyd. 12,9), obejmującą po raz pierwszy w Polsce kompleksowe zagadnienia technologii betonu żaroodpornego, metody badania, zakres zastosowania i warunki techniczne jego wykonania.

Do działalności naukowej zaliczyć należy również czynny udział dr Pruzińskiego w licznych sympozjach i konferencjach naukowych, krajowych i zagranicznych.

Będąc na stanowisku docenta kontraktowego w ramach współpracy z przemysłem współdziałał w 1975 roku przy opracowaniu problemu „Dynamika chłodni wentylatorowych” prowadząc temat „Prefabrykacja grodzi kafarów hutniczych” oraz „Zastosowanie betonów żaroodpornych w budownictwie hutniczych pieców grzewczych”.

O znawstwie naukowym w zakresie reprezentowanej dziedziny badań i doświadczeniu fachowym dr Pruzińskiego świadczyła jego praca jako konsultanta naukowego dla inwestycji „Centrozłomu” w Katowicach oraz powołanie go przez Zespół Surowców Państwowej Rady Gospodarki Materiałowej w Warszawie do międzynarodowej komisji koordynacyjnej transportu.

Działalność dydaktyczno-wychowawcza dr Pruzińskiego uwidoczniła się w czasie jego zatrudnienia w Biurze Projektów „Biprohut” kształceniem młodych kadr w ramach prac koordynacyjnych na stanowisku kierownika pracowni i generalnego projektanta zakładów oraz sekcji szkoleniowych i wykładów z ramienia organizacji NOT, a także w okresie jego zatrudnienia na stanowisku docenta kontraktowego przygotowaniem skryptu wykładów z budownictwa betonowego.

Doc. dr inż. Zbigniew Pruziński miał bogate osiągnięcia w zakresie projektowania. W ciągu ćwierćwiecza nieprzerwanej pracy w biurze projektowym wykonał indywidualnie i zespołowo około 300 projektów i ekspertyz obiektów, zespołów obiektów i kompletnych zakładów, a w latach 1955 - 1970 uzyskał 7 patentów.

Zbigniew Pruziński zmarł przedwcześnie 22 września 1978 roku.

Prof. zw. dr inż.

Józef Adam Ledwoń †

Józef Adam Ledwoń urodził się w Kłobucku 20 sierpnia 1921 roku. Po złożeniu egzaminu dojrzałości studia wyższe rozpoczął na tajnych kompletach prowadzonych przez profesorów Politechniki Warszawskiej w Częstochowie w 1944 roku, a kontynuował i ukończył je w Politechnice Śląskiej w 1949 roku, uzyskując stopień magistra inżyniera budowlanego.

ra budowlanego.

W 1948 roku rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną w katedrze statyki budowli Wydziału Inżynierjno-Budowlanego Politechniki Śląskiej na stanowisku młodszego asystenta. Od 1 października 1951 roku, jako zastępca profesora, mgr inż. Józef Adam Ledwoń objął funkcję kierownika katedry budownictwa przemysłowego tej uczelni, którą pełnił do 1968 roku.

W latach 1952-1956 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Budownictwa Przemysłowego, a w latach 1958-1961 funkcję dziekana Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Politechniki Śląskiej.

Na stanowisko docenta został powołany w 1958 roku, a tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego Politechniki Śląskiej uzyskał w 1962 roku.

W latach 1961-1964 prof. Józef Adam Ledwoń pełnił funkcję prorektora ds. nauki Politechniki Śląskiej.

Po wydarzeniach marcowych 1968 roku Prof. Ledwoń przeszedł do pracy w przemyśle. W latach 1968-1971 pracował w Biurze Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprolut” w Gliwicach, a następnie, od 1971 do 1974 roku, w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach.

W 1974 roku Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki przeniósł go służbowo do pracy w Politechnice Częstochowskiej powierzając mu funkcję rektora, którą pełnił do 1981 roku i ponownie, po rocznej przerwie, do 1984 roku.

Tytuł naukowy profesora zwyczajnego Rada Państwa nadała mu w 1977 roku.

W okresie pracy w Politechnice Częstochowskiej profesor Ledwoń zorganizował katedrę budownictwa na terenach górniczych, której był wieloletnim kierownikiem.

Od 1984 roku do końca życia pełnił funkcję dziekana Wydziału Budownictwa.

Pełniąc odpowiedzialne funkcje organizacyjne, społeczne i dydaktyczne, równocześnie rozwijał bogatą

działalność naukowo-badawczą, której plonem jest ponad 250 publikacji, w tym kilka monografii książkowych.

Efekty tej działalności dopełnia wiodąca rola uczniów profesora Ledwońa z bezpośrednim jego udziałem w projektowaniu i budownictwie tego rodzaju obiektów przemysłowych, w tym również poza granicami kraju.

W ostatnich latach życia główną dziedziną zainteresowań naukowych Profesora było budownictwo na terenach górniczych, w szczególności na terenach odkształcalnych i zapadliskowych, łącznie z zabezpieczeniami antysejsmicznymi. Problematykę tę zawarł w książce „Budownictwo na terenach górniczych”, wydanej w 1983 roku, która w 1988 roku została również wydana w języku niemieckim, jak również w monografii „Budownictwo na górniczych terenach sejsmicznych”, opublikowanej w 1986 roku.

W związku z tym prof. Ledwoń podjął szeroką działalność organizacyjną. W latach 1978-1986 pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego Komisji Ochrony Powierzchni przed Szkodami Górniczymi przy Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach, a ponadto był konsultantem i członkiem rad naukowych wielu instytucji związanych z ochroną powierzchni przed szkodami górniczymi.

Dowodem uznania dla jego działalności naukowo-badawczej były liczne przyznane mu nagrody, w tym nagroda państwowa II stopnia oraz nagrody ministrów. Profesor J.A. Ledwoń otrzymał szereg dyplomów, medali i odznaczeń państwowych, w tym Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. W dowód uznania całokształtu działalności dydaktyczno-wychowawczej w październiku 1981 roku Przewodniczący Rady Państwa wręczył Profesorowi odznaczenie „Zasłużonego Nauczyciela PRL”.

Profesor J.A. Ledwoń był człowiekiem niezwykle pracowitym, zaangażowanym i konsekwentnym w działaniu. Dawał przykłady ofiarności w pracy społecznej, pracując przez szereg lat po kilkanaście godzin dziennie oraz oddania sprawom Uczelni i Wydziału.

Nawet w ostatnich miesiącach życia, ciężko chory i w pełni świadomy swego losu, wypełniał swoje rozliczne obowiązki. Przygotowywał do druku ostatnie publikacje. Wykazywał troskę zarówno o dalszy rozwój Wydziału, którym jako dziekan kierował do końca życia, jak i zespół naukowo-dydaktyczny.

Zmarł 16.09.1986 roku.

Doc. dr inż. Stanisław Ochoński

Stanisław Ochoński urodził się 8 maja 1932 roku w Zabawie k/Wieliczki jako syn Ludwika i Anny z Chudobów. Od chwili urodzenia, aż do października 1951 roku przebywał razem z rodzicami w rodzinnej miejscowości.

W czerwcu 1945 roku otrzymał świadectwo ukończenia szóstej klasy w Publicznej Szkole Powszechnej stopnia trzeciego Nr 1 im. Św. Jana Kantego w Wieliczce i na mocy obowiązującej wówczas ustawy został przyjęty do Gimnazjum Ogólnokształcącego im. Jana Matejki w Wieliczce. Po ukończeniu nauki w szkole ogólnokształcącej stopnia licealnego zdał egzamin dojrzałości przed Państwową Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Prezydium WRN w Krakowie pismem z dnia 9 maja 1951 roku z wynikiem bardzo dobrym. Za dobre wyniki w nauce, tudzież za pracę społeczną realizowaną w okresie od 1945-1951 otrzymał dyplom przodownika nauki i pracy społecznej, który w tym czasie był biletem wstępu na wyższą uczelnię.

W roku akademickim 1951/52 rozpoczął studia na Wydziale Inżynierii Budowlanej Politechniki Śląskiej. Jako student drugiego roku podjął w 1953 roku pracę w Katedrze Geometrii Wykreślnej u prof. Stanisława Szerszenia na Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego w charakterze zastępcy asystenta.

W 1956 roku uzyskał tytuł magistra inżyniera konstrukcji budowlanych ze specjalnością konstrukcji stalowych.

W 1955 roku został asystentem w Katedrze Geometrii Wykreślnej Politechniki Śląskiej.

W roku 1960 i 1961 pracował na pół etatu w Gliwickim Przedsiębiorstwie Robót Inżynierskich w charakterze starszego inżyniera ds. dokumentacji technicznej.

Na początku roku akademickiego 1962/63 podjął temat pracy doktorskiej, której promotorem był prof. dr hab. E. Otto.

Po publicznej obronie pracy doktorskiej pt. „Krzywa przestrzenna rzędu czwartego rodzaju pierwszego”, która odbyła się w dniu 8 grudnia 1964 roku, Rada Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego nadała mu stopień doktora nauk technicznych.

1 marca 1965 roku otrzymał nominację na stanowisko adiunkta w Katedrze Geometrii Wykreślnej Politechniki Śląskiej.

W 1966 roku pracował na drugim etacie w Kielecko - Radomskiej Wyższej Szkole Inżynierskiej.

Pracę w Politechnice Częstochowskiej na stanowisku docenta rozpoczął w 1972 roku.

W latach 1975-1979 doc. dr inż. Stanisław Ochoński był zastępcą, a w okresie 1979-1982 dyrektorem Instytutu Inżynierii Lądowej Politechniki Częstochowskiej, pełniącym obowiązki dziekana.

Począwszy od 1984 przez sześć lat był prodziekanem ds. nauczania Wydziału Budownictwa.

Docent Stanisław Ochoński opublikował 32 artykuły i referaty na konferencje międzynarodowe oraz 17 na konferencje krajowe, 4 skrypty oraz 30 opracowań dokumentacyjnych. Ma na swoim koncie również 2 patenty.

Był aktywnym organizatorem konferencji naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, a także konferencji dydaktycznych, przyczyniając się do podwyższenia poziomu programów kształcenia na kierunkach budowlanych uczelni technicznych.

Od 1953 roku prowadził ćwiczenia i wykłady z geometrii wykreślnej dla studentów zarówno w Częstochowie, Gliwicach jak również ośrodków stacjonarnych Politechniki Śląskiej w Katowicach, Kędzierzynie i Rybniku.

Za swoją pracę organizacyjną i naukową był 27-krotnie nagradzany, otrzymał również 14 odznaczeń i medali.

W roku 1997 doc. dr inż. Stanisław Ochoński przeszedł na emeryturę.

Prof. dr hab. Aleksander Szymon Grabara †

Urodził się jako najmłodsze dziecko w wielodzietnej rodzinie o wielkich tradycjach moralnych i religijnych w odległej o kilka kilometrów od Częstochowy wsi Kawodrza Górna.

Początkowo uczęszczał do szkoły podstawowej w Kawodrzy Górnej, ale dzięki bardzo dobrym wynikom w nauce został wyróż-

niony i jako jedyny uczeń skierowany do szkoły w Częstochowie.

Zawierucha wojenna zmieniła jego plany życiowe. W czasie wojny pracował przy kopaniu rowów melioracyjnych w pobliskiej wsi Dźbów. W wolnych chwilach uczęszczał na tajne komplety i korepetycje.

Jako młody chłopiec wstąpił do Organizacji Wojskowej OWPPS AK, w której otrzymał pseudonim „Lew”. Działał głównie w pobliskich okolicach – Janowo, Kromotowo.

Po zakończeniu wojny w 1945 roku wstąpił do szkoły oficerskiej broni pancerniej w Modlinie, gdzie przebywał do 1946 roku.

W 1946 roku rozpoczął pracę jako inspektor pracy w Częstochowie i studia w Wyższej Szkole Administracyjno-Handlowej.

W 1952 roku uzyskał stopień magistra w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Łodzi. W tym również roku rozpoczął pracę w przemyśle hutniczym, a następnie został powołany na stanowisko inspektora pracy przy Centralnym Zarządzie Hutnictwa.

W latach 1956-1960 został oskarżony do Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach przez jednego z kolegów (mieszkającego do chwili obecnej w Częstochowie) o to, że był członkiem AK i nie powinien pełnić tej funkcji, ponieważ jest wrogiem ustroju komunistycznego. Został wyrzucony z pracy, przez parę miesięcy nie pracował, a nowe zajęcie trudno mu było zdobyć. Po wielu perypetiach, dzięki zaprzyjaźnionemu dyrektorowi, otrzymał pracę w szkole średniej technicznej.

Aleksander Grabara był cenionym pedagogiem i kolegą, każdemu starał się pomagać i każdego dostrzegać. Niejednokrotnie, kontrolując zakłady pracy, spotykał znajomych wśród pracowników fizycznych, ale nigdy nie wstydził się tego.

W 1970 roku obronił doktorat w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Krakowie, a współzałożyciel Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa, pra-

cujący na Politechnice Częstochowskiej prof. Witold Żółkowski zaproponował mu pracę na uczelni.

W latach 1970-74 Aleksander Grabara pracował jako adiunkt na Politechnice Częstochowskiej. W latach 1974-1982 już jako docent był zastępcą dyrektora Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Społecznych i Ekonomicznych. W 1977 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego w Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach. Od 1982 do 1984 roku był dyrektorem Instytutu Inżynierii Ładowej (obecnie Wydział Budownictwa Politechniki Częstochowskiej) - dziekan Wydziału. Od 1984 do 1992 roku pełnił funkcję kierownika Katedry Ekonomiki i Organizacji Budownictwa.

3 lutego 1983 roku Aleksander Grabara dostał nominację na profesora nadzwyczajnego.

Po przejściu na emeryturę od 1992 roku był profesorem w Wyższej Szkole Języków Obcych i Ekonomii w Częstochowie.

Prof. dr hab. Aleksander Szymon Grabara był autorem ponad 200 publikacji, w tym 7 książek i 6 skryptów. Był także recenzentem i promotorem wielu prac doktorskich i rozpraw habilitacyjnych.

Za swoją działalność oraz pracę zawodową został wielokrotnie odznaczony i wyróżniony: Odznaką Grunwaldzką, Krzyżem Partyzanckim, Krzyż Kawalerski do Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Medalem „Zasłużonemu dla nauk organizacji i zarządzania im. K. Adamieckiego”.

Prof. Aleksander Szymon Grabara należał do wielu organizacji społecznych i stowarzyszeń. Był członkiem Polskiej Akademii Nauk, wiceprzewodniczącym Komisji Organizacji i Zarządzania, pełnił funkcje wiceprezesa ds. nauki w Towarzystwie Naukowym Organizacji i Kierownictwa, przewodniczył Komisji Historycznej ZboWiDu, był aktywnym działaczem w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym i Ergonomicznym, a także pierwszym przewodniczącym Towarzystwa Przyjaciół Częstochowy i współzałożycielem niezależnego wydawnictwa regionalnego – „Almanach Częstochowy”.

Towarzystwo Przyjaciół Częstochowy uhonoraowało profesora pierwszym w dziejach TPCz tytułem Honorowego Członka Towarzystwa.

Mimo choroby profesor Aleksander Szymon Grabara do ostatnich chwil uczestniczył w pracach na rzecz miasta. Zmarł 20 lutego 1999 roku.

Doc. dr inż. Józef Cisko †

Józef Cisko urodził się 1 sierpnia 1931 roku w Jaśle. Ukończył Gimnazjum w Jaśle i następnie, w roku 1951, rozpoczął studia na Wydziale Włókienniczym Politechniki Częstochowskiej. W 1955 ukończył studia pierwszego stopnia, a w roku 1957 uzyskał dyplom magistra inżyniera na tym Wydziale.

Już w czasie studiów, w roku 1953, został zatrudniony jako zastępca asystenta w Katedrze Fizyki Technicznej Politechniki Częstochowskiej, gdzie pracował aż do roku 1978.

Pracę doktorską obronił w roku 1970 na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, po czym w 1971 roku został mianowany docentem w Politechnice Częstochowskiej, pełniąc funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Fizyki.

Od 1 września 1979 roku, decyzją Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, został przeniesiony na stanowisko docenta etatowego w Politechnice Świętokrzyskiej w Kielcach.

W okresie pracy na Wydziale Budownictwa Politechniki Świętokrzyskiej pełnił funkcję kierownika Zakładu Budownictwa Przemysłowego i Fizyki Budowli w Instytucie Konstrukcji Budowlanych, a od 1 września 1981 roku także funkcję prodziekana ds. badań naukowych i współpracy z przemysłem. W trakcie pracy w Politechnice Świętokrzyskiej był również redaktorem naukowym zeszytów naukowych „Budownictwo” tej uczelni.

1 listopada 1983 roku ponownie podjął pracę w Politechnice Częstochowskiej na stanowisku docenta etatowego Wydziału Budownictwa, jako kierownik Zakładu Budownictwa Ogólnego, którą to funkcję pełnił aż do śmierci.

1 września 1984 roku objął stanowisko prodziekana ds. organizacji i rozwoju Wydziału Budownictwa. Od 1 października 1986 roku do 30 listopada 1990 roku sprawował funkcję dziekana wydziału, po czym, od 1 grudnia 1990 roku, funkcję prodziekana ds. nauki.

W okresie Jego działalności na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej nastąpił wyraźny rozwój tego wydziału. Jako prodziekan, a następnie dziekan, podjął szereg działań mających na względzie rozwój samodzielnych, jak również młodych pracowników nauki. Zorganizował działalność kilku laboratoriów dydaktycznych, był redaktorem naukowym zeszytów naukowych „Budownictwo”. Był także inicjatorem współpracy Wydziału Budownictwa z ośrodkami naukowymi i naukowo-badawczymi w kraju i za granicą, m.in. z Moskiewskim Instytutem Inżynierjno-Budowlanym oraz IPB /Integrales Planen am Bau/ w RFN.

Głównym obiektem zainteresowań naukowych doc. Józefa Cisko w ostatnich latach były zagadnienia budownictwa energooszczędnego. Prowadził w tej dziedzinie ścisłą współpracę z Instytutem Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie w ramach CPBP 02.21 „Energobudynek”. Brał również udział w pracach Sekcji Fizyki Budowli PAN, będąc jej członkiem od 1987 roku.

Jego dorobek naukowy obejmuje około 40 pozycji. Opublikował również skrypty z zakresu fizyki i fizyki budowli. Zasadniczą część publikacji dotyczyła budownictwa energooszczędnego i fizyki budowli. Kierował także licznymi pracami naukowo-badawczymi wykonywanymi na rzecz gospodarki narodowej.

Dowodem uznania dla działalności naukowo-dydaktycznej były dwie nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

W okresie pracy zawodowej docent Józef Cisko otrzymał także szereg dyplomów, medali i odznaczeń, w tym Krzyż Kawalerski OOP, Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Edukacji Narodowej.

Docent Józef Cisko był człowiekiem bardzo pracowitym. W okresie pracy na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej był gotowy do prowadzenia rozmów z pracownikami, udzielania im rad i rozwiązywania problemów. Był człowiekiem życzliwym, posiadał umiejętność współpracy z ludźmi oraz rozwiązywania nierzadko trudnych problemów, związanych z pełnieniem odpowiedzialnych funkcji.

Docent Józef Cisko zmarł niespodziewanie, w pełni sił twórczych 6 października 1991 roku.

Doc.dr hab., prof. P. Cz. Stanisław Lewowicki

Stanisław Lewowicki, urodził się w 1927 roku w województwie tarnopolskim.

Po repatriacji w 1945 roku do Polski, ukończył w 1947 roku, Liceum Pedagogiczne w Krotoszynie (woj. poznańskie). W 1952 roku ukończył studia geologiczne na Wydziale Nauk Przyrodniczych

Uniwersytetu Wrocławskiego. W tej samej uczelni uzyskał w 1963 roku stopień naukowy doktora z zakresu petrografii.

Po studiach pracował kolejno w Przedsiębiorstwie Geologicznym i w Instytucie Materiałów Ogniotrwałych w Gliwicach kolejno na stanowiskach od asystenta do docenta włącznie, aż do roku 1973. Zajmował się dokumentowaniem złóż surowców dla przemysłu materiałów ogniotrwałych i budowlanych. W okresie tym ukończył studium podyplomowe w zakresie mineralogii i petrografii na Wydziale Geologicznym AGH w Krakowie (1968) oraz studium w zakresie organizacji badań dla kadry kierowniczej w Ośrodku Postępu Technicznego w Katowicach.

W 1974 roku został przeniesiony przez Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki do pracy w Instytucie Budownictwa Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze na stanowisko docenta etatowego. W latach 1974-1986 pełnił szereg funkcji organizacyjnych, jak np. zastępcy dyrektora Instytutu Budownictwa na prawach Wydziału, kierownika Zakładu Materiałów Budowla-

nych, dyrektora Instytutu Technologii i Organizacji Budownictwa.

W roku 1984 uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie w zakresie mineralogii, petrografii i geochemii.

W 1987 roku na własną prośbę został przeniesiony przez Ministra Szkolnictwa Wyższego do pracy w Politechnice Częstochowskiej, gdzie powierzono Mu funkcję prodziekana, a później, w latach 1990 - 1993 dziekana Wydziału Budownictwa.

Głównym kierunkiem zainteresowań i prac naukowo-badawczych dr hab Stanisława Lewowickiego jest inżynieria surowcowa, materiałowa oraz utylizacja surowców wtórnych i odpadowych w przemyśle materiałów budowlanych.

Dorobek dydaktyczny: wypromował 85 inżynierów budownictwa, dwóch doktorów nauk technicznych, dalszych trzech jest w trakcie realizowania przewodów doktorskich.

Dorobek naukowy: 223 pozycji, w tym 126 prac opublikowanych, 91 niepublikowanych, 4 patenty, 2 zgłoszenia patentowe.

Od października 1997 przebywa na emeryturze, lecz jest nadal aktywny zawodowo prowadząc zajęcia dydaktyczne (godziny zlecone); przygotowuje trzech doktorantów do obrony prac doktorskich, publikuje wyniki niektórych prac z lat poprzednich oraz przygotowuje do wydania podręcznik z technologii materiałów budowlanych dla potrzeb studentów Wydziału Budownictwa.

Prof. dr hab. inż. Wojciech Nowak

Urodził się dnia 22 kwietnia 1954 roku w Częstochowie, tam ukończył szkołę podstawową, a następnie Techniczne Zakłady Naukowe Górniczo-Hutniczej. Studia wyższe odbył w latach 1974-1979 na Wydziale Energetyki Ciepłej w Instytucie Metalurgicznym w Żdanowie (Mariupol - Ukraina), i uzy-

skazał tytuł magistra inżyniera energetyki ciepłej otrzymując dyplom z wyróżnieniem.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała mu w 1983 roku Rada Wydziału Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: „Mechanizm spalania cząstki paliwa stałego w warstwie fluidalnej”, a stopień naukowy doktora habilitowanego – w 1991 roku Rada Wydziału Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt.: „A Comprehensive Study of the Circulating Fluidized Bed”.

15 listopada 1997 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł naukowy profesora nauk technicznych.

Pracę naukową rozpoczął 1.10.1979 roku w Zakładzie Kotłów i Termodynamiki Instytutu Maszyn Ciepłych Politechniki Częstochowskiej. Tematyka jego początkowych badań dotyczyła procesów spalania węgla w warstwie fluidalnej. Zainteresowania skupione były szczególnie na badaniach kinetyki i mechanizmu spalania pojedynczego ziarna węgla w warstwie fluidalnej oraz modelowaniu matematycznym procesu fluidalnego spalania.

W 1987 roku był jednym z laureatów konkursu na stypendium naukowe rządu japońskiego w postaci 2-letniego stażu naukowego na elitarnej uczelni japońskiej – Tokyo University. Pod kierunkiem prof. K. Yoshida z Department of Chemical Engineering prowadził badania hydrodynamiki i wymiany ciepła w cyrkulacyjnych warstwach fluidalnych. Przeprowadził kompleksowe badania struktury cyrkulacyjnej warstwy fluidalnej oraz wymiany ciepła pomiędzy ziarnami a powierzchnią zanurzona w warstwie. Wyniki tych badań zostały przedstawione w monografii pt.: „A Comprehensive Study of the Circulating Fluidized Bed” w 1989 roku. Na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego oraz przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pod wyżej wymienionym tytułem w 1991 roku uzyskał tytuł naukowy doktora habilitowanego.

W latach 1989-90 pracował jako visiting professor w Technical University Hamburg-Harburg w Niemczech w laboratorium prof. J. Werthera. Był inicjatorem badań mieszania gazu w cyrkulacyjnej warstwie fluidalnej. Prowadził intensywne badania doświadczalne na instalacji pilotowej, opracował model mieszania gazu oraz wyznaczył doświadczalnie współczynniki dyspersji w cyrkulacyjnej warstwie fluidalnej. Wyniki badań zostały opublikowane w materiałach międzynarodowej konferencji Circulating Fluidized Bed w 1991 roku. Praca ta jest często cytowana przez autorów zagranicznych.

W 1991 roku otrzymał stanowisko profesora na Wydziale Inżynierii Chemicznej w Nagoya University w Japonii, gdzie pracował nieprzerwanie do kwietnia 1994 roku, otrzymując jednocześnie urlop bezpłatny w Politechnice Częstochowskiej. Główną dziedziną jego zainteresowań naukowych była fluidyzacja, utylizacja paliw i konwersja energii ze

szczególnym uwzględnieniem zjawisk zachodzących podczas spalania paliw w kotłach fluidalnych, jak również i tych, które wpływają na zmniejszenie emisji szkodliwych gazów do atmosfery (SO₂, Nox, N₂O, metale ciężkie i inne).

W 1992 roku utworzył międzynarodowy zespół badawczy „Interfluid”, w skład którego weszli wybitni naukowcy japońscy i niemieccy. Zespół otrzymał bardzo prestiżową w Japonii nagrodę NEDO (New Energy and Development Organization) za szczególny wkład w rozwój czystych technologii węgla. W ramach 3-letnich badań międzynarodowego zespołu Interfluid opracowano wiele ciekawych technologii utylizacji paliw i konwersji energii, które zostały szczegółowo opisane w licznych publikacjach zagranicznych. W ramach programu współpracy był współorganizatorem dwóch seminariów naukowych: w 1993 roku „Current Trends in Power Generation” w Hamburgu oraz w 1994 roku „Fluidized Bed Combustion” w Nagonii.

W okresie swojej pracy w Nagoya University był wielokrotnie zapraszany jako wykładowca na inne uczelnie japońskie oraz wygłosił kilkanaście wykładów na uczelniach szwedzkich i niemieckich. W 1992 roku został zaproszony przez Japan Society of Chemical Engineering do wygłoszenia referatu plenarnego na 5th Symposium on Circulating Fluidized Bed w Tokio. Był recenzentem wielu artykułów naukowych dla Japan Journal of Chemical Engineering, Powder Technology i AIChE Symp. Ser.

Z dniem 1 kwietnia 1994 roku został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego Politechniki Częstochowskiej w Instytucie Inżynierii Środowiska. 15 listopada 1997 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł naukowy profesora. 1 grudnia 1997 roku otrzymał nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego na stałe w Politechnice Częstochowskiej. Obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Ogrzewnictwa, Wentylacji i Ochrony Atmosfery na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej.

Opublikowany dorobek naukowy prof. Wojciecha Nowaka to: 157 publikacji, w tym 104 oryginalne prace twórcze.

Prof. zw. dr hab. inż. Zbigniew Kowal

Zbigniew Kowal urodził się w 1928 roku w Równem na Wołyniu. W 1950 ukończył studia na Wydziale Inżynierii Lądowo-Wodnej Politechniki Wrocławskiej.

W latach 1950-1962 pracował w Centralnym Biurze Studiów i Projektów Przemysłu Węglowego we Wrocławiu jako projektant, kierownik pracowni, a od 1 kwietnia

1954 roku jako główny inżynier specjalista. W tym czasie projektował, nadzorował i konsultował kilkadziesiąt projektów konstrukcji.

Od 1954 roku pracował w Katedrze Budownictwa Stalowego Politechniki Wrocławskiej. W 1961 roku obronił pracę doktorską na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej. W 1964 roku uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk technicznych na Wydziale Inżynierii Budowlanej Politechniki Warszawskiej. 12 stycznia 1972 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a 10 lutego 1978 roku profesora zwyczajnego.

W pracy na Politechnice Wrocławskiej pełnił funkcję kierownika zespołu badawczego Metalowe Konstrukcje Przestrzenne. Zorganizował Laboratorium Badań Modelowych Konstrukcji Przestrzennych, sprawował opiekę nad stażystami z Białegostoku, Szczecina, Drezna, Weimaru i Lipska. Konsultował doktorantów z Opola, Zielonej Góry, Szczecina i Warszawy.

Prowadził wykłady z teorii konstrukcji metalowych, konstrukcji metalowych, budownictwa przemysłowego, konstrukcji nośnych kotłów, nośności granicznej konstrukcji. Na studium podyplomowym wykładał bezpieczeństwo konstrukcji metalowych i współczesne konstrukcje metalowe, na studium doktoranckim - niezawodność systemów konstrukcyjnych i stateczność konstrukcji. Był wieloletnim konsultantem Fabryki Kotłów w Raciborzu oraz Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie.

Był współorganizatorem szeregu konferencji naukowych. W latach 1969-1980 był przewodniczącym Komisji Konstrukcji Metalowych Oddziału PZITB we Wrocławiu, członkiem założycielem Komitetu Konstrukcji Metalowych ZG PZITB. W latach 1974-1979 był sekretarzem Komisji Budownictwa i Mechaniki Wrocławskiego Oddziału PAN. Od 1972 roku jest członkiem Sekcji Konstrukcji Metalowych KILiW PAN, od 1960 członkiem Komitetu Nauki ZG PZITB. Od 1982 roku jest członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN.

Od 1996 jest członkiem Komisji Budownictwa Śląskiego Oddziału PAN.

Od 1981 roku pracuje w Politechnice Świętokrzyskiej. Wykłada konstrukcje metalowe, diagnostykę i wzmacnianie konstrukcji metalowych i prowadzi seminaria dyplomowe.

Zorganizował Katedrę Budownictwa Metalowego i Teorii Konstrukcji, w której doprowadził do zbudowania największej w Polsce kolekcji modeli dydaktycznych konstrukcji metalowych.

Do końca 1997 roku opublikował 266 prac na temat: zginania, skręcania i stateczności konstrukcji cienkościennych, niezawodności i bezpieczeństwa systemów konstrukcyjnych, nośności granicznej konstrukcji, dynamiki i wybożenia pełzającego konstrukcji, systemów struktur przestrzennych, losowych właściwości struktur przestrzennych, interakcji obciążeń złożonych, stochastycznej mechaniki konstrukcji, struktur ergoaktywnych, stateczności prętów kompozytowych oraz innych zagadnień. Opublikował serię skryptów z konstrukcji metalowych oraz serię monografii na temat systemów konstrukcyjnych oraz uzyskał 14 patentów i wzorów użytkowych.

Był promotorem 19 obronionych prac doktorskich (w tym 11 wyróżnionych). Opracował ponad 30 recenzji prac doktorskich, kilkanaście recenzji prac habilitacyjnych oraz kilkanaście recenzji kandydatów do tytułu profesora.

W latach 1990-1996 był członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych a w latach 1982-1984 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (przewodniczącym był prof. Roman Ciesielski). W kadencji 1981-1984 oraz 1990-1993 pełnił funkcję dziekana Wydziału Budownictwa Lądowego Politechniki Świętokrzyskiej.

W latach 1984-1990, przez dwie kadencje pełnił z wyboru funkcję rektora Politechniki Świętokrzyskiej. W tym czasie umocnił kadrową obsadę Uczelni i przeprowadził: komputeryzację uczelni, powołał filię Ośrodka Rozwoju Techniki PAN, kierunek inżynieria środowiska oraz specjalność informatyka w Politechnice Świętokrzyskiej.

Od 1994 roku jest kierownikiem Katedry Konstrukcji Metalowych a od 1 września 1996 roku pełni funkcję Dziekana Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej.

Za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i projektowe prof. Zbigniew Kowal był wielokrotnie wyróżniany wysokimi odznaczeniami państwowymi, resortowymi, stowarzyszeniowymi i regionalnymi. Jest kawalerem Krzyża Oficerskiego i Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

Oskar Michejda – wspomnienia

Urodził się w 1922 roku w Trzyńcu na Zaolziu w znanej ewangelickiej rodzinie, wielce zasłużonej w zmaganiach o polskość tej ziemi i trwale zapisanej w jej historii. Jest absolwentem Wydziału Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Wrocławskiej z 1950 roku. Doktorat z nauk technicznych uzyskał w 1961 roku również

na Politechnice Wrocławskiej. Był zatrudniony w Politechnice Częstochowskiej w latach 1951-1965 na stanowiskach samodzielnego pracownika nauki, zastępcy profesora, starszego wykładowcy. Pełnił funkcję kierownika Katedry Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów (1957-64), dziekana Wydziału Budowy Maszyn (1956-59), był organizatorem wieczorowych studiów zawodowych z zakresu budownictwa (1962-64). Od 33 lat przebywa na emigracji w USA.

Młodość swoją spędziłem w Trzyńcu na Zaolziu pod bacznym okiem swego ojca, seniora Polskiego Kościoła ewangelickiego na Śląsku Cieszyńskim. Otrzymałem wychowanie w duchu patriotycznym z jasno sprecyzowanymi zasadami etyki i moralności, cechującymi większość ludności polskiej będącej pod stałym naciskiem tendencji, najpierw germanizacyjnych, zaś po pierwszej wojnie światowej, czeskich. Ludność miejscowa była i jest do dziś wierna swojej polskości, a powrót Zaolzia do Polski w 1938 roku był niczym innym jak spełnieniem odwiecznych jej marzeń. Jaskrawym dowodem przynależności narodowej Zaolzia był maj 1945 roku, kiedy to całe utonęło w powodzi biało-czerwonych flag.

Rozpisałem się dość szeroko na tematy może niezbyt związane z moimi przeżyciami na Politechnice Częstochowskiej, jednak to tło może wyjaśnić wiele w moich wspomnieniach. Moje przeżycia wojenne niewiele odbiegały od tych, które były udziałem większości moich rówieśników z terenów wcielonych do Rzeszy. Kampania wrześniowa dla mnie sprowadziła się do ucieczki przed wojskami niemieckimi i zgłoszeniu się na ochotnika do wojska. Byłem jednak za młody i w dodatku bez przeszkolenia wojskowego. W rezultacie wróciłem do rodziców w stanie skrajnego wyczerpania i z daleko posuniętym szkorbutem, po przejściu piechotą w pojedynkę ponad tysiąca kilometrów. W tym czasie ojciec mój był już więźniem obozów w Dachau, Gusen i Matthausen, z których wrócił półżywy. Tylko dzięki niezwyklej sile woli był w stanie odzyskać siły.

Mój powrót do zdrowia trwał ponad pół roku, po to by znaleźć się wraz z kilku tysiącami młodzieży w moim wieku w obozie przymusowej pracy w okolicy Brunsz-

wiku. Po trzech miesiącach udało nam się, wraz z trzema kolegami, ucieczką pociągiem przez całą Rzeszę bez nawet najmniejszej znajomości języka. Dzięki zachowanemu przedwojennemu czeskiemu paszportowi byłem w stanie zameldować się i znaleźć pracę w Wiedniu. Tam znalazłem się w towarzystwie kilku Polaków, którzy byli w podobnej do mojej sytuacji. Po wielu, czasami bardzo trudnych przeżyciach, doczekałem do lutego 1945 roku, kiedy udało mi się uciec z powrotem na Śląsk Cieszyński, gdzie w lasach Czantorii zastał mnie koniec wojny. Jeszcze przed nadejściem wojsk sowieckich, wraz z wieloma towarzyszami niedoli, zdobyliśmy wcale pokaźny zapas broni od rozbrojonych Niemców i zorganizowaliśmy przeciw-sabotażowe jednostki milicji, w obawie przed próbami zniszczenia zakładów pracy, a w szczególności kopalń zagłębia karwińskiego i huty w Trzyńcu. Niestety, nie udało nam się zabezpieczyć granicy w ten sposób, by zachować Zaolzie w Polsce. Zarówno władze państwowe jak i wojskowe w Katowicach oraz w Warszawie odmówiły jakiegokolwiek pomocy w naszych wysiłkach. Szczęśliwie udało mi się uniknąć aresztowania przez wojskowe władze sowieckie i czeskie, właśnie za działalność mającą na celu włączenie Zaolzia do granic Polski.

W sytuacji, jaka się wytworzyła, nie pozostało mi nic innego, jak zapisanie się na kursy maturalne w Cieszynie, gdzie w trybie przyspieszonym uzyskałem świadectwo dojrzałości. Będąc stale jeszcze formalnie obywatelem czeskim, udałem się na studia do Pragi, gdzie wbrew akcji pewnych Czechów, zostałem przyjęty na Wydział Inżynierii Lądowej. Z uwagi na moje i mojej rodziny zaangażowanie się w sprawę narodową, władze czeskie szkanowały mnie na każdym kroku. W końcu dałem za wygraną i po uzyskaniu zaliczeń pierwszego semestru przeniósłem się na Politechnikę Wrocławską, gdzie w lutym 1950 roku uzyskałem stopień inżyniera budownictwa lądowego i magistra nauk technicznych.

Ku mojemu zdumieniu w 1948 roku władze czeskie odnalazły mnie we Wrocławiu i przez dziekanat zażądały stawienia się do poboru. Wbrew życzliwym radom pojechałem do Frydka i tylko dzięki życzliwości jednego sierżanta udało mi się uniknąć służby w wojsku czeskim. Natychmiast po powrocie do Wrocławia złożyłem podanie o przyznanie mi obywatelstwa polskiego, które zostało szybko załatwione.

W 1948 roku przyjąłem stanowisko asystenta Politechniki Wrocławskiej w Katedrze Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów, dzięki czemu miałem już bardzo skromny dochód. Podczas studiów w okresie wakacji letnich pracowałem w firmie mojego wuja, zastępując przy budowach mostów kierownika budowy. W ten sposób byłem w stanie zdobyć ponad roczne doświadczenia w swoim zawodzie jeszcze przed dyplomem.

W tym też roku ożeniłem się z pochodzącą z Częstochowy studentką wydziału lekarskiego z Wrocławia.

W tym roku obchodzimy pięćdziesięciolecie naszego małżeństwa, wychowaliśmy jednego syna.

Już wtedy rozpocząłem też swoją działalność zawodową, szczególnie przy projektowaniu różnego rodzaju niedużych obiektów na Dolnym Śląsku. (Pod koniec 1949 roku przenieśliśmy się, dzięki namowom profesora Szniolisa, do Katedry Inżynierii Sanitarnej. Tuż przed dyplomem byłem już bardzo zajęty, pracując na kilku pełnych etatach, by jakoś związać koniec z końcem.) W rezultacie jednak w grudniu 1951 roku przenieśliśmy się do Częstochowy, gdzie po niedługim czasie przejąłem de facto w tamtejszej Szkole Inżynierskiej obowiązki kierownika Katedry Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów. Do moich obowiązków należały wykłady z mechaniki, wytrzymałości materiałów, hydromechaniki, a później na kursie magisterskim z teorii sprężystości oraz teorii płyt i powłok.

Z chwilą, kiedy Huta w Częstochowie wspinałomyśli nie przekazała Politechnice nowoczesną 100-tonową uniwersalną maszynę wytrzymałościową (Schopper'a) wraz z pulsatorem, rozpoczęła się również współpraca Katedry z przemysłem. Pozwoliła ona dzięki uzyskanym dochodom z przemysłu za badania i ekspertyzy na systematyczną rozbudowę laboratorium wytrzymałościowego. Równocześnie dało to możliwości dodatkowego dochodu dla pracowników Katedry, nie mówiąc już o zdobywanym doświadczeniu. W rezultacie laboratorium zostało wyposażone w maszyny zdolne zaspokoić dość szerokie potrzeby przemysłu. Równocześnie w tym okresie pełniłem funkcję konsultanta w Miejskich Zakładach Wodociągów i Kanalizacji, jak również w innych przedsiębiorstwach na terenie Częstochowy.

W tym czasie zaprojektowałem przepompownię ścieków zlokalizowaną w zakolu rzeki Warty. Zagadnienie było nietypowe z uwagi na piaszczysty grunt i obecność olbrzymich skamieniałych dębów na terenie projektowanej przepompowni. Zaproponowane rozwiązanie pozwoliło skrócić czas budowy do połowy w stosunku do projektu węgierskiego. Żelbetonowa przepompownia o wymiarach 25m x 25m x 11,7m została opuszczona jako keson pneumatyczny, co pozwoliło uniknąć niespodzianek ze skamieniałymi dębami, które rozbijane były w komorze kesonowej i wydobywane bez przeszkód na zewnątrz. Keson o wadze ponad 5000 ton został opuszczony przy moim nadzorze na żądaną głębokość z dokładnością kilku milimetrów w prawie idealnie poziomej pozycji.

W latach 1952 do 1956 zostałem wciągnięty do pracy administracyjnej uczelni jako prodziekan Wydziału Metalurgicznego, a później, z wyboru, w latach 1956 do 1959 jako dziekan Wydziału Budowy Maszyn.

W latach 1959 i 1960, w ramach uzyskanego stypendium Fundacji Forda, współpracowałem w badaniach teoretycznych i modelowych płyt perforowanych z profesorem Duncan'em na Uniwersytecie w Sheffieldzie oraz

w Imperial College of Science and Technology w Londynie, a następnie prowadziłem prace studialne dotyczące badań modelowych w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w Cambridge, w USA. Wynikiem tego było kilka publikacji w czasopiśmie fachowych w Polsce, Anglii i Niemczech. W czasie pobytu w MIT zajmowałem się analizą sztywności trójwymiarowych elementów skończonych, która w tym czasie stanowiła tam temat kilku prac doktorskich. Planowałem swoją pracę habilitacyjną w tej właśnie dziedzinie związanej z komputeryzacją obliczeń inżynierskich; w rezultacie jednak zająłem się badaniami płyt wielowarstwowych.

Po powrocie do kraju, w latach 1960-1962 pełniłem funkcję pełnomocnika rektora do spraw nauki, zaś w późniejszym okresie organizowałem w Politechnice Często-

Autor wspomnień z kolegą mgr inż. Januszem Millerem.

chowskiej wieczorowe studia inżynierskie w zakresie budownictwa.

W 1961 roku uzyskałem stopień doktora nauk technicznych na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej.

W 1965 roku w wyniku moich starań uzyskałem przez Polservice kontrakt z Uniwersytetem w Chartumie (Sudan) jako wykładowca w dziedzinie mechaniki inżynierskiej (Engineering Mechanics). Stamtąd uzyskałem zezwolenie na emigrację do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USA), dokąd wyjechałem w czerwcu 1966 roku. Początkowo związałem się na dwa lata z Cooper Union School of Engineering and Science w Nowym Yorku w charakterze Associate Professor (odpowiednik profesora nadzwyczajnego). Do moich obowiązków należały wykłady i zajęcia laboratoryjne z szeregu przedmiotów wchodzących w zakres mechaniki inżynierskiej, jak również opieka w charakterze promotora nad dwoma kandydatami do prac doktorskich. Wobec jednak braku możliwości jakiegokolwiek pracy badawczej czy inżynierskiej, po dwóch latach przenieśliśmy się do Indiana Institute of Technology w Fort Wayne. Zainicjowałem tam współpracę uczelni z przemysłem i zorganizowałem wieczorowe kursy z dynamiki budowli dla inżynierów z przemysłu.

Cieszyły się one bardzo dużym powodzeniem, jednakże w dalszym ciągu nie było możliwości pracy ba-

dawczej, z uwagi na brak funduszy, jak też i odpowiednich laboratoriów. Już po roku uzyskałem nominację na Full Professor (odpowiednik profesora zwyczajnego), a po następnym roku tzw. tenure, co jest równoznaczne z gwarancją stanowiska aż do emerytury. Okazało się jednak, że uczelnia nie była w stanie wywiązać się z przyrzeczonych funduszy na prace badawcze, co mnie zupełnie zniechęciło do tej pracy.

Ostatecznie po sześciu latach pracy dydaktycznej przyjąłem ofertę firmy inżynierskiej Burns and Roe, Inc. z siedzibą w Oradell, New Jersey.

Zostałem z własnego wyboru włączony do zespołu projektowania siłowni atomowych, początkowo jako kierownik grupy projektanckiej w zakresie inżynierii lądowej i konstrukcji. Tam wreszcie znalazłem właściwe pole działania, przy czym zostałem wciągnięty od razu do kilku projektów. Do moich obowiązków należało opracowanie założeń i nadzór, w oparciu o obowiązujące dyrektywy Atomic Energy Commission (później Nuclear Regulatory Commission), wszystkich budynków wchodzących w skład siłowni atomowej. Wszystkie obliczenia musiały być odpowiednio udokumentowane i przeprowadzone na bazie aprobowanych programów. Dotyczyły one obliczeń statycznych i dynamicznych konstrukcji stalowych i żelbetowych we wszystkich budynkach siłowni. Obejmowały zwłaszcza obiekty wyposażone w osłony przeciw nuklearne (nuclear shields), zabezpieczające konstrukcje przed skutkami katastrof (pęknięcia rurociągów), huraganów, tornad, trzęsienia ziemi itd. Między innymi w ramach swoich obowiązków, byłem wciągnięty do akcji ratunkowej przeciwdziałającej skutkom awarii reaktora w siłowni Three Mile Island, Unit 2, (TMI) w 1979 roku. Byłem projektantem tego zakładu, jak również nadzorowałem jego budowę, w wyniku czego byłem odpowiedzialny za właściwy stan konstrukcji. Okazało się, że wszystkie konstrukcje wytrzymały katastroficzne obciążenia bez zarzutu. Trzeba było jednak natychmiast zaprojektować dodatkowe urządzenia, by zlokalizować ewentualne działanie skażonych nuklearnie przecieków.

Niebezpieczeństwo zostało zażegnane w ciągu kilku krytycznych dni.

W późniejszym okresie zostałem mianowany kierownikiem Działu Analizy Naprężeń. Byłem odpowiedzialny za obliczenia rurociągów wszystkich projektowanych przez firmę siłowni nuklearnych. W dziale tym pracowało od 240 do 350 inżynierów porozrzucanych po Stanach i po Europie. Dział ten prowadziłem w czasie, kiedy firma miała zlecenia z elektrowni. Po wypadku w TMI zlecenia te zaczęły jednak wygasać; elektrownie doszły bowiem do wniosku, że siłownie atomowe są zbyt ryzykowne, a uzyskanie ubezpieczeń stało się praktycznie niemożliwym.

Na tym etapie zostałem przeniesiony do grupy, której zadaniem była rozbiórka zakładów atomowych, których użyteczność została wyczerpana. Siłownie atomowe projektowane są na określony okres czasu (przeważnie 30 lat), po czym powinny być zlikwidowane. Pierwszym takim przedsięwzięciem była rozbiórka najstarszej w Stanach siłowni atomowej Shippingport Atomic Station, położonej na północ od Pittsburgha, Pensylwania. Był to tzw. pilot project, mający służyć jako wzorzec na przyszłość. Okazało się jednak, że był to koniec mojej kariery z uwagi na problemy związane ze zdrowiem. Zaczęło się od tego, że któregoś wieczora, siedząc w biurze, zauważyłem, że nie mam władzy w prawej ręce. Okazało się, że był to zwiastun udaru mózgu. Lekarz zalecił mi natychmiastowy odpoczynek. Po kilku dniach powtórzyła się podobna sytuacja, wobec czego nie pozostało mi nic innego, jak tylko w pełni sił, w wieku 64 lat, przejść na emeryturę.

W związku z tym przenieśliśmy się z New Jersey do Sarasoty na Florydzie, z zamiarem spędzenia reszty życia na odpoczynku. Już jednak po trzech miesiącach stwierdziłem, że się do tego nie nadaję i zacząłem przyjmować zlecenia na prace konsultacyjne. Przyjmując tyle zleceń, na ile siły mi pozwalają; chodzi o to, by się nie przecapać, a jednak być zajęтым i potrzebnym. Tak chyba pozostanie już do końca.

Kazimierz Bulski – wspomnienia

Urodził się w 1920 roku w Sławkowie k/ Olkusza. Studia ukończył po wojnie na Wydziale Budownictwa Politechniki Śląskiej.

W latach 1950 – 1962 był zatrudniony na stanowisku zastępcy profesora w Politechnice Częstochowskiej. Pełnił obowiązki kierownika Katedry Geo-

metrii Wykreślnej a następnie Zakładu Geometrii Wykreślnej i Rysunku Technicznego w Katedrze Części Maszyn. Prowadził wykłady z tego przedmiotu na wydziałach: Budowy Maszyn, Metalurgicznym i Włókienniczym. W latach 1956 – 1958 był prodziekanem Wydziału Metalurgicznego. W 1962 roku wyjechał do pracy w Afganistanie, gdzie przebywał przez cztery lata. Po powrocie przeniósł się do Warszawy i był zatrudniony w Budimeksie na budowach krajowych i za-

granicznych. Po przejściu na emeryturę zamieszkał w Świdrze k/ Otwocka.

Jako inżynierowi budownictwa zatrudnionemu w Katedrze Geometrii Wykreślnej na Wydziale Metalurgicznym u mgr inż. Kisterskiego, Rektor Uczelni dr Jerzy Kołakowski powierzył mi obowiązki zorganizowania i prowadzenia działalności inwestycyjnej budowy nowej dzielnicy akademickiej. Dotychczas sprawy te prowadził wraz z panem Romanem Ziają, student Józef Durlik.

W pierwszych dniach stycznia 1951 roku pan Durlik przedstawił mnie w Departamencie Inwestycji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego jako osobę obejmującą prowadzenie wszystkich spraw związanych z budową nowego ośrodka akademickiego. Po przejściu obowiązków związanych z inwestycjami nawiązałem współpracę z biurem projektów „Miastoprojekt Specjalistyczne” - z siedzibą w Warszawie przy ul. Królewskiej.

Prowadzącym projektantem całego ośrodka był inż. arch. Ptic -Borkowski przy współpracy z mgr inż. Wroszczyńską oraz mgr inż. Sulikowskim.

W roku 1952 pan Ptic – Borkowski wyjechał do Izraela, a pani Wroszczyńska objęła prowadzenie całego projektu.

W pierwszej fazie przygotowany był projekt wstępny całego ośrodka akademickiego obejmujący budynek główny, trzy pawilony dla poszczególnych wydziałów oraz domy akademickie. Zatwierdzenie takiego projektu wstępnego przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych, działającą przy Departamencie Inwestycji Ministerstwa Wyższego upoważniało inwestora i biuro projektów do opracowania projektów roboczych dla poszczególnych pawilonów.

Posiedzenia KOPI dla przedłożonego projektu wstępnego odbyły się kilka razy, sugerując zawsze jego pewne dopracowania. Uzyskane zatwierdzenie umożliwiło przystąpienie do opracowania projektu technicznego pawilonu dla Wydziału Mechanicznego. Projektowanie oparte było na założeniach przygotowanych przez poszczególne komórki Wydziału. Dodatkowo odbywały się bieżące uzgodnienia z projektantami, obejmujące funkcjonalność i technologię poszczególnych laboratoriów. Koordynację wszystkich tych spraw prowadziła Dyrekcja Budowy Szkoły Inżynierskiej, powołana przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego w r.1951, i przekształcona w r. 1953 w Zarząd Inwestycji Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie. Zarząd Inwestycji podlegał formalnie Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego, a merytorycznie Szkole Inżynierskiej w Częstochowie

wie i działał w oparciu o własny budżet zatwierdzany na każdy rok przez Ministerstwo .

Podstawowym obowiązkiem Zarządu była realizacja zadań inwestycyjnych Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie. Przy realizacji największych zadań zarząd posiadał pięć etatów, w tym - kierownika Zarządu, inspektora nadzoru budowlanego, nadzoru robót elektrycznych i instalacyjnych (po pół etatu), księgowego oraz pomocy biurowej. Kierownikiem Dyrekcji Budowy, a potem Zarządu Inwestycji byłem od 1951 do 1956 roku. Na pozostałych etatach, w różnych okresach pracowali: mgr inż. Oskar Michejda, mgr inż. Stefan Skrzynecki, mgr Krystyna Flicińska, Jerzy Tromczyński, Roman Ziaja i Adam Jaros.

Obejmując w 1951 roku swoje obowiązki stwierdziłem, że tereny pod budowę ośrodka akademickiego były już wywłaszczone, a biuro projektów posiadało zlecenie na projektowanie ośrodka.

Dokumentację techniczną na budowę pierwszego domu akademickiego – dziś pawilonu Wydziału Budownictwa - stanowił typowy projekt, stosowany w tym czasie w całym kraju na budynki akademickie i hotele robotnicze. Bardzo szybko okazało się jednak, iż tereny pod ośrodek są co prawda wywłaszczone ale nie ma do nich żadnego dojazdu. Powstał zatem dylemat, bowiem już w marcu miał być przekazany wykonawcy teren pod budowę pierwszego akademika. Procedura dodatkowego wywłaszczenia terenu pod drogę dojazdową do terenu budowy zajęłaby kilka miesięcy, a tym samym nastąpiłoby skreślenie z planu wykonawcy budowy domu studenckiego.

Po rozważeniu sytuacji nawiązałem bezpośredni kontakt z właścicielami sąsiedniego terenu, państwem Hofman. Po dwukrotnych długich pertraktacjach państwo Hofmanowie uznali moją argumentację i zgodzili się dobrowolnie na podpisanie umowy o przekazanie pod drogę terenu o szerokości ca 6 m łączącego ulicę Kilińskiego, poprzez sady Hofmanów, z terenem przeznaczonym pod ośrodek akademicki. Była to dobra wola państwa Hofmanów, droga użytkowana jest do dnia dzisiejszego.

W świetle powyższych ustaleń zaistniała możliwość przekazania wykonawcy (Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego) terenu pod budowę akademika wraz z drogą dojazdową, w wymaganym terminie.

Po kilku dniach wyłonił się problem określenia punktu wysokościowego i pionowego usytuowania akademika. Zazwyczaj usytuowanie uzależnione jest od

poziomu najbliższych ulic. Ponieważ w promieniu kilkuset metrów nie było żadnej ulicy, zwróciłem się z tą sprawą do Urzędu Miasta, sądząc iż przynajmniej w projektach wstępnych ustalony jest profil przedłużenia ulicy Kościuszki. Okazało się, że Urząd nie miał w tym zakresie żadnych danych. Wokół wykopów budowanego akademika znajdowały się tylko tereny rolniczo-sadownicze bez żadnej zabudowy.

Stwarzając sobie obraz i wizję przyszłych rozwiązań urbanistycznych oraz po szczegółowym zapoznaniu się z terenem i jego spadkami, ustaliłem samodzielnie punkt zerowy do którego wykonawca winien się dostosować wysokościowo. Była to decyzja odpowiedzialna, wymuszona zaistniałą sytuacją, niemniej okazała się prawidłową. Przeszkody zostały usunięte i budowa ruszyła pełną parą. Kierownikiem budowy był pan Organa, mistrz budowlany, który doskonale czytał rysunki. Pan Organa prowadził również budowę następnych akademików oraz pawilonu Wydziału Mechanicznego. Chociaż występowały kłopoty z wyegzekwowaniem terminowości i jakości robót, to jednak współpraca naszego nadzoru technicznego z przedsiębiorstwem i kierownictwem budowy układała się dość dobrze. Pamiętam, iż spiętrzenie prac wykończeniowych i instalacyjnych występowało zazwyczaj we wrześniu z uwagi na konieczność zasiedlenia akademika już w pierwszych dniach października 1951 roku. Do ciekawostek ówczesnej budowy należy fakt, iż cały transport poziomy materiałów na budowie realizowany był furmanką.

Jesienią 1951r. rozpoczęto budowę pawilonu dla Wydziału Mechanicznego, co zabezpieczało wykonawcy ciągłość robót.

Wiosną 1952 roku rozpoczęto budowę drugiego akademika, wykorzystując tą samą dokumentację. Prace przy budowie przebiegały sprawnie bez zakłóceń i jesienią budynek – dziś DS. „Bliźniak” – został przekazany do użytkowania. Niezależnie od tego przez cały rok 1952 prowadzone były roboty przy budowie Pawilonu Wydziału Mechanicznego. Główne prace koncentrowały się na frontowej części Pawilonu oraz stacji trafo, znajdującej się w tylnej części obiektu. Przyspieszenie tych prac umożliwiło zamknięcie budynku frontowego, stwarzając tym samym warunki dla prowadzenia w okresie zimowym robót instalacyjnych i wykończeniowych. W roku 1953 zakończono montaż stacji trafo, a w konsekwencji zasilenie części frontowej oraz przekazanie jej jesienią do użytkowania. Wykonawca prowadził natomiast roboty przy dwóch bocznych ha-

lach. Jako pierwsza została przekazana w roku 1954 hala obróbki skrawaniem, a następnie hala maszyn i urządzeń cieplnych w dwóch etapach – częściowo w roku 1955, natomiast reszta w roku 1956.

W hali maszyn cieplnych dodatkową trudność stanowiły fundamenty pod różne urządzenia. Osobiście wykonałem kilka projektów pod te urządzenia między innymi pod turbinę (pochodzącą z zatopionego okrętu niemieckiego Gneisenau), maszynę parową i inne. Na szczególne podkreślenie zasługuje sposób wykonania konstrukcji żelbetowo-ramowej obu hal. W tamtych czasach była to metoda nowatorska zaprojektowana przez mgr inż. Roweckiego (Miastoprojekt Specjalistyczne), późniejszego kierownika Katedry Organizacji Robót Budowlanych Politechniki Gliwickiej oraz okresowo prorektora Uczelni. Metoda ta polegała na wykonaniu rusztowania pod konstrukcję żelbetową na odpowiednich wózkach, poruszających się po szynach. Dzięki tej metodzie całą konstrukcję żelbetową obu hal wykonywano odcinkami, przesuując całe rusztowanie po szynach. Efektem tego było zmniejszenie zużycia drewna oraz robocizny.

W roku 1953 Z.O.A. (Zarząd Ośrodków Akademickich) jako nowo powołana w 1952 r. przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego instytucja, zajmująca się administrowaniem i prowadzeniem inwestycji w zakresie nowych domów akademickich, przygotowała dokumentację prawną i techniczną pod budowę trzeciego domu akademickiego. Sprawy prawne natrafiły na duże przeszkody ze strony właściciela wywłaszczonego terenu. Z trudem pokonano wszystkie trudności i przygotowano indywidualną dokumentację odmienną od typowych. Wiosną roku 1954 rozpoczęto budowę, której inwestorem był Z.O.A., a Zarząd Inwestycji pełnił nadzór techniczny. Budynek oddano do użytku jesienią 1954 roku. Dziś mieści się w nim Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej.

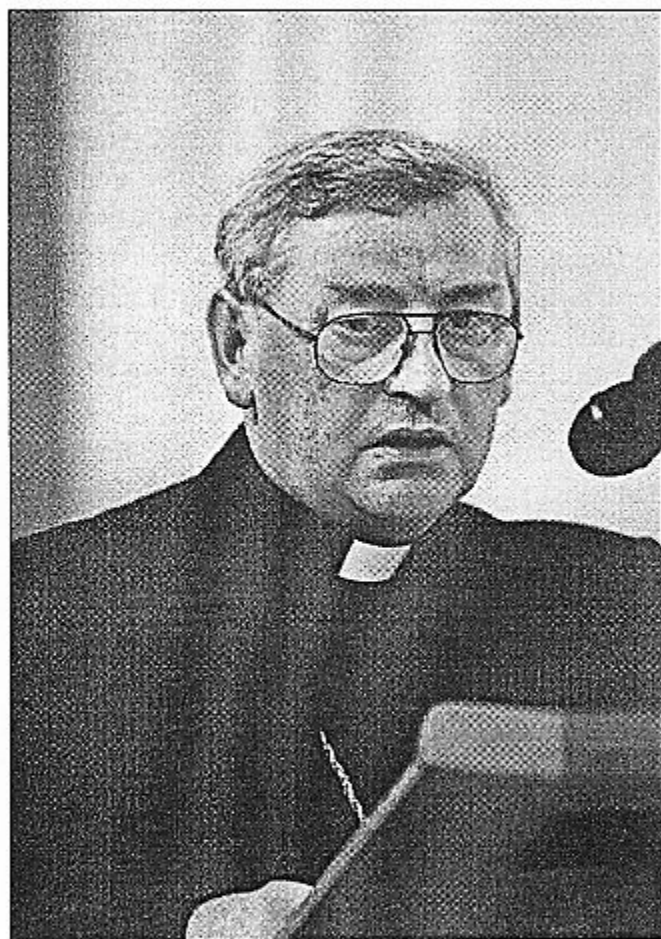
Ponieważ Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego nie miało środków na dalsze inwestycje, Zarząd Inwestycji zakończył swoją działalność w końcu 1956 roku. Pozostała tylko jednoosobowa komórka dla spraw remontowo-inwestycyjnych i zakończenia budowy chłodni, przeznaczonej dla hali maszyn cieplnych.

Osobiście zakończyłem pracę związaną z rozbudową ośrodka akademickiego Politechniki Częstochowskiej i zająłem się wyłącznie pracą naukowo-dydaktyczną.

Otwock, sierpień 1998 roku.
(mgr inż. Kazimierz Bulski)

KSIĄDZ BISKUP TADEUSZ PIERONEK W POLITECHNICE CZĘSTOCHOWSKIEJ

W dniu 22 lutego 1999 roku odbyło się kolejne spotkanie w ramach Seminarium Interdyscyplinarnych organizowanych wspólnie przez Katedrę Fizyki Politechniki Częstochowskiej i Duszpasterstwo Akademickie.

Gościem Seminarium był ks. biskup prof. dr hab. **Tadeusz Pieronek**, Rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, długoletni sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski. Zgodnie z tradycją prowadzący Seminarium prof. dr hab. Bolesław Wysłocki przedstawił sylwetkę i dokonania Gościa. Ksiądz biskup, oprócz powszechnie znanych funkcji, jest członkiem Komisji Prawnej Episkopatu, członkiem Komisji Wspólnej Episkopatu i Rządu RP, krajowym duszpasterzem prawników. Świecenia kapłańskie przyjął w 1957 roku, a sakrę biskupią otrzymał w 1992 roku. Jest profesorem kanonicznego prawa procesowego, autorem ponad 100 artykułów naukowych oraz podręczników i książek (np. „Normy ogólne kanonicznego procesu sądowego”, „Kościół nie boi się wolności“). Ksiądz biskup znany

jest z licznych kontaktów z mediami. Jest szanowany za precyzję wypowiedzi, oraz za stanowczość i odwagę w formułowaniu swoich myśli.

Spotkanie spotkało się z dużym zainteresowaniem środowiska akademickiego Częstochowy (ponad 200 słuchaczy), co niewątpliwie świadczy o potrzebie organizowania Seminarium Interdyscyplinarnego. Wśród słuchaczy wykładu byli również ks. arcybiskup Metropolita Częstochowski dr Stanisław Nowak, Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr hab. Janusz Szopa oraz Dziekani, profesorowie i studenci Politechniki, WSP i Wyższego Seminarium Duchownego.

W czasie spotkania w wypełnionym Audytorium Fizyki Politechniki Częstochowskiej ksiądz biskup Tadeusz Pieronek przedstawił wykład na temat: „Kościół w Polsce wobec niektórych wyzwań współczesności”. Ksiądz biskup określił najpierw co należy rozumieć przez wyzwania współczesności wobec których staje Kościół na świecie i na tym tle odniósł się do spraw Polski. Jako najważniejsze wyzwania, różniące Polskę od innych państw ksiądz biskup uznał: - transformację ustrojową jaka odbyła się po 1989 roku z wszystkimi konsekwencjami i nie zagospodarowaną do końca wolnością; - pontyfikat Jana Pawła II i rolę Papieża-Polaka w ewolucji przemian w Polsce; - integracja Polski ze strukturami europejskimi. Zadaniem Kościoła, według księdza profesora, nie jest ocena konkretnych działań Państwa (np. reform gospodarczych) i jego obywateli (np. porzucenie chorych, blokady dróg), a osąd etyczny tej działalności. Oficjalny głos Kościoła będzie można znaleźć w dokumentach II Plenarnego Synodu Biskupów w Poznaniu, w których będzie mowa o stosunku Kościoła do życia politycznego, społeczno-gospodarczego, kulturalnego a także działalności charytatywnej. Wobec mnogości wyzwań współczesności przed Kościołem stoi konieczność powtórnej ewangelizacji.

Po wykładzie księdza biskupa rozpoczęła się dyskusja, w której zadano wiele pytań dotyczących stosunku Kościoła w Polsce wobec zmian społeczno-ustrojowych, np. własności prywatnej, bezrobocia, pogodzenia moralności z rentownością przedsiębiorstwa. Pytano również o dialog polsko-żydowski, który według księdza profesora powinien być skierowany ku przyszłości, a nie przeszłości. Słuchaczy interesowała także ocena księdza biskupa zaangażowania ludzi świeckich w życie Kościoła.

Dr hab. inż. Jerzy J. Wysłocki, prof. PCz.

Ekspresem po Ameryce

Jarosław Rajczyk

Pisząc tę relację miałem na myśli wykorzystanie spędzonego tam czasu, a nie formę podróży jaką odbywaliśmy po Stanach Zjednoczonych. Powodem wyjazdu było uczestnictwo w międzynarodowej konferencji w Widener University w Filadelfii poświęconej gospodarce odpadami przemysłowymi.

Podróż z Warszawy do Nowego Jorku na lotnisko J. F. Kennedy'ego trwała ponad dziesięć godzin. Po wylądowaniu i wyjściu do terminalu pozostały na trzy godziny do odlotu samolotu do Filadelfii.

Oczekując na dalszą podróż poddawaliśmy ocenie wszystko co było inne niż w Europie. Imponowały nam ogromne rozmiary terminali portu lotniczego, które wciąż podlegają rozbudowie, bardzo dobra organizacja i spokojna praca personelu obsługi.

Dobry nastrój nie opuszczał nas do Worwik Hotel w Filadelfii, miejsca, gdzie odbywała się konferencja. Następnego dnia po oficjalnym przyjęciu uczestników konferencji dr R. Mersky poinformował gdzie znajdują się sale do pracy w poszczególnych sekcjach.

Po trudach podróży i pierwszych wrażeniach z oficjalnego spotkania, ciekawi Ameryki, w pierwsze popołudnie wybraliśmy się na wycieczkę po mieście.

Filadelfia jest największym miastem w stanie Pensylwania, tu znajduje się jeden z największych portów morskich kraju dla wyładunku ropy naftowej. W związku z tym jest to główny w kraju ośrodek przemysłu rafineryjnego.

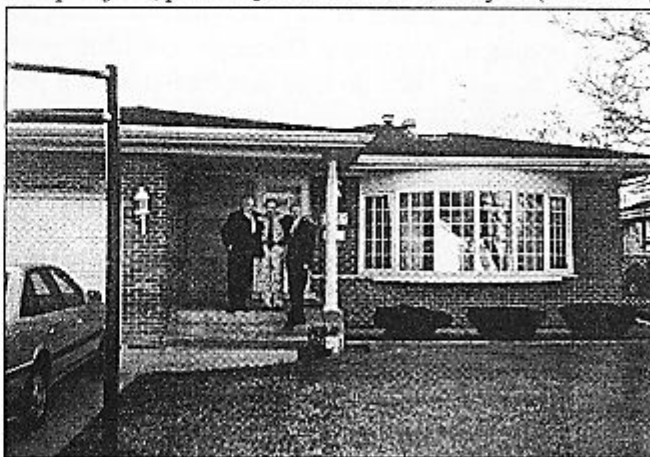
Odnosząc stan gospodarki do historii powstania miasta i jego rozwoju należy zauważyć, że jego początek – jako szwedzkiej osady – sięga pierwszej połowy XVII wieku, a już w 1701 roku uzyskuje prawa miejskie. W 1751 roku założono w tym mieście pierwszy amerykański uniwersytet oraz kilkanaście bibliotek.

To Filadelfia w 1787 roku była miejscem uchwalenia konstytucji federalnej, a w latach 1790 – 1800 stolicą USA. Z wysokiej, żelbetowo-szklanej zabudowy miejskiej bardzo trudno jest wyłuskać zabytkowe obiekty, do których należą katedra Św. Piotra i Pawła i inne klasycystyczne i neogotyckie budowle reprezentujące to piękne miasto.

Czwartego dnia wróciliśmy do Nowego Jorku i postanowiliśmy, korzystając z okazji pobytu na tak odległym kontynencie zwiedzić to tak bardzo znaczące pod względem finansowym i kulturalnym dla Ameryki miasto. W Nowym Jorku zaplanowaliśmy trzydniowy pobyt.

Po krótkiej podróży, w umówionym miejscu odnaleźliśmy naszych nowojorskich opiekunów Małgosię i An-

drzeja. Poznanie Nowego Jorku bez pomocy i w tak krótkim czasie byłoby niemożliwe. Zaplanowaliśmy zwiedzanie zespołu wieżowców na Manhattanie z Central Parkiem, Brooklynu oraz Statuy Wolności. Nowy Jork kojarzył mi się z Manhattanem, chociaż miasto składa się z pięciu dzielnic Manhattanu, Brooklynu, Bronxu, Queens i Staten Island. Długa na 21,5 km wyspa Manhattan stanowi geograficzne centrum Nowego Jorku i może dlatego jest również symbolem tego miasta, które może przypisać o zawrót głowy. Większość ulic i alei zamiast nazw posiada numery, tworząc logiczną i przejrzystą sieć. Dla turysty, zagubionego w labiryncie prostokątnych ulic, słońce stanowi ważny punkt odniesienia. Wschodzi ono nad East Side, w południe wskazuje Uptown i zachodzi na West Side. Kiedy nowojorczyki mówią, Uptown, mają na myśli dzielnice usytuowane na północ od 59 th St. Dla szybkiego poznania miasta najlepszą formą przemieszczania się są autobusy, pozwalając łatwo dotrzeć do bardzo wielu miejsc, dzięki podziałowi miasta na wschód – zachód, północ – południe. Przystanki rozmieszczone są co dwie, trzy przecznice oznaczone żółtą stylizowaną tabliczką ze znakiem autobusu i numerem linii. Cena przejazdu autobusem jest taka sama jak metrem i wynosi 1,5 \$ za przejazd, płaci się żetonami lub drobnymi (odliczoną

Ze spotkania z prof. Eugeniuszem Mikulą przed Jego domem w Chicago. Od prawej dr inż. Marek Nita, prof. Eugeniusz Mikulą Ph.D. i autor dr inż. Jarosław Rajczyk.

kwotą, gdyż w autobusach nie wydaje się reszty). W razie konieczności korzystania z kilku linii kierowca wydaje na żądanie tzw. transfer paper (bilet przesiadkowy).

Kolejnym etapem zwiedzania była Statua Wolności, którą w 1886 roku naród amerykański otrzymał w darze od narodu francuskiego. Aby dotrzeć do Statuy Wolności należy popłynąć promem do Castel Garden Doc

południowo - zachodni cypel Manhattanu). W czasie trwającej około 20 minut podróży dociera się do wyspy Ellis Island, która pod koniec XIX wieku stała się poczekalnią u bram Ziemi Obiecanej dla imigrantów z Europy. Obecnie jest tu Muzeum Imigracji. Za ogrodzeniem muzeum ciągnie się długi około 30 metrów mur pokryty miedzianą blachą z wygrawerowanymi nazwiskami 200 tysięcy imigrantów. Trudne do wyobrażenia jest to, że przez obecne muzeum, gmach przyjęcia imigrantów (kiedyś z olbrzymimi poczekalniami, sypialniami, biurami i salami badań lekarskich) w latach 1892 – 1954 przewinęło się 15 milionów osób. Po zwiedzeniu Ellis Island podpływamy do sąsiedniej wyspy, na której wzniesiona jest Statua Wolności. W cokole mieści się muzeum, gdzie przedstawiono historię dzieła. Na szczycie piedestału można dotrzeć windą, następnie wysokie metalowe schody prowadzą do korony, skąd przez otwory rozpościera się widok na ocean. Wyjście do pochodni jest dla zwiedzających niedostępne. Wycieczka po zatoce zajmuje całe popołudnie.

Korzystając z dobrej passy, nastroju i sprzyjających okoliczności postanowiliśmy kontynuować wcześniej zamierzony plan, odwiedzając profesora Eugeniusza Mikułę w Chicago. Najbardziej frustrującym był zakup biletu lotniczego. Okres naszych starań kupna biletu nie był najlepszy, był to czas zbliżających się świąt Dziękczynienia. Ceny biletów lotniczych wzrastają z uwagi na wzmożony ruch pasażerski. Poszukiwania rozpoczęliśmy od 460 \$ od osoby. Trzeba przyznać, że cena była decydującą przeszkodą. Pod koniec trzeciego dnia naszego pobytu w Nowym Jorku udało się. Znaleźliśmy przewoźnika, który spełniał nasze warunki – wylot do Chicago i po trzech dniach powrót do Nowego Jorku, skąd mieliśmy kontynuować dalszą powrotną podróż do Warszawy. Dlaczego chcieliśmy polecieć do Chicago? Otóż do tego skupiska emigracji polskiej, przed dziesięcioma laty wyemigrował nasz przyjaciel i kolega dr Eugeniusz Mikuła, z którym razem pracowaliśmy na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej. Gienek oczekiwał nas na lotnisku, po krótkim pobycie w Jego domu wyruszyliśmy do miasta (poświęcił nam cały dzień, aby pokazać centrum miasta, charakterystyczne i ważne miejsca w Chicago). Wieczorem, przy świątecznym indyku opowiadał o własnej rodzinie i o tym jak konsekwentnie i wytrwale zdobywał Amerykę.

W czasie dziesięcioletniego pobytu w USA został profesorem w Triton Collegu oraz Miejskim Inspektorem Nadzoru Budowlanego. Spędzone trzy dni w bardzo gościnnym i pełnym życzliwości domu Rodziny Państwa Mikułów to nieustające rozmowy poświęcone wspomnieniom, planom na przyszłość oraz wspólną deklaracją (zaplanowaliśmy w przyszłości zorganizowanie na naszym Wydziale Budownictwa cyklu wykładów prof. E. Mikuły, poświęconych projektowaniu i technologii budownictwa obiektów sportowych, uwzględniających doświadczenia amerykańskie). Plany naszego przyjaciela to nie

tylko podróże do Częstochowy, ale troska o edukację swojej córki Magdy, studentki Wydziału Medycznego na Uniwersytecie oraz syna Maćka, zapalonego miłośnika sportów zimowych. Prowadząc te długie rozmowy dowiedzieliśmy się, że uniwersytety amerykańskie obejmują w zasadzie wszystkie specjalności. Wydziały humanistyczne, nauki ścisłe i przyrodnicze, wydziały techniczne, rolnicze, łącznie z wydziałami sztuk pięknych. W uczelni w dziedzinach technicznych uzyskuje się trzy stopnie kwalifikacji. Studia dzielą się na dwa poziomy. Pierwszy dotyczy studiów podstawowych, które programowo trwają cztery lata. Studia rozpoczynają się na podstawie podania z odpisem ocen ze szkoły średniej. Studenci zagraniczni muszą dodatkowo załączyć zaświadczenie o zdanym egzaminie z języka angielskiego. Po skończeniu czteroletnich studiów podstawowych uzyskuje się stopień Bachelor of Science na podstawie którego można rozpocząć drugi poziom studiów. Po zakończeniu uzyskuje się tytuł magistra – Master of Science. Najwyższym stopniem jest Doctor w skrócie Ph.D. Tytułów przy nazwisku nie używa się.

W uczelniach amerykańskich nadawane są trzy stopnie profesorskie : Assistant Professor , Associate Professor, Professor. Professor jest najniższym stanowiskiem profesorskim, przyjęcie do pracy następuje w wyniku konkursu, spośród najlepszych kandydatów zapraszanych na uczelnię w celu wygłoszenia referatów. Po takim spotkaniu uczelnia zawiera kontrakt z Assistant Profesorem na dwa, trzy lata. Pod koniec tego okresu powołana zostaje komisja, która ocenia jakość dydaktyki, dorobek publikacyjny, który powinien być udokumentowany w renomowanych czasopismach naukowych, wyniki pracy z dyplomantami, doktorantami oraz ilość funduszy pozyskanych na badania naukowe. W szóstym roku Assistant Professor jest jeszcze bardziej skrupulatnie oceniany. Dodatkowo wskazane jest, aby fundusze pozyskiwane były z prestiżowych źródeł. Po sześciu latach pracy i pozytywnej ocenie Assistant Profesora oznacza awans na Associate Professor i tzw tenure czyli zatrudnienie na czas nie określony. Zatrudnienie tenure może być porównywane z habilitacją w Polsce. Zwykle po kolejnych sześciu latach pracy może być rozpatrywany awans Associate Professor na najwyższe stanowisko profesora Full Professor. Pensja dla profesora, ustalana co rok, uzależniona jest od dorobku naukowego. Corocznie należy również złożyć sprawozdanie z podaniem wykazu publikacji, wymienić podopiecznych, przeprowadzone wykłady, prace w komitetach uczelnianych, krajowych i międzynarodowych. Na podstawie tych sprawozdań ustala się pensje na rok przyszły.

Wszystko razem wzięwszy, bardzo pożyteczne jest podróżowanie i potwierdza staropolskie przysłowie, które mówi, że podróże kształcą. Mieliśmy okazję sprawdzić to osobiście.

Symposium korozyjne w Poraju

Henryk Bala*

W dniach 18-20 listopada odbyło się w Poraju V Ogólnopolskie Symposium Naukowo-Techniczne „Nowe Osiągnięcia w Badaniach i Inżynierii Korozyjnej”. Symposium zorganizowały Katedra Chemii Politechniki Częstochowskiej, Huta Częstochowa i Częstochowski Oddział SITPH. W Symposium uczestniczyło ponad 170 osób reprezentujących wszystkie liczące się w kraju instytucje naukowo-badawcze, przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością antykorozyjną oraz wiele jednostek przemysłowych zmagających się z tą problematyką. W toku symposium zaprezentowano blisko 50 prac badawczych w postaci referatów i posterów, a także przedstawiono działalność przodujących krajowych firm zajmujących się ochroną przed korozją.

W pierwszym dniu Symposium przedstawione zostały 3 referaty plenarne, tym razem mające charakter typowo inżynierski i użytkowy. W ich toku zebrani zapoznali się z konsekwencjami w zakresie ochrony przed korozją wynikającymi z wejścia Polski do Unii Europejskiej, poznali aktualne tendencje w metodach i kryteriach oceny powłok malarskich i zostali zaznajomieni z nowymi, niekonwencjonalnymi metodami oczyszczania i przygotowania powierzchni przed nanoszeniem powłok.

Referaty sekcyjne miały charakter bardziej podstawowy i dotyczyły szczególnych przypadków korozji stali stopowych, stopów amorficznych i stopów specjalnych, ochrony inhibitorowej, konsekwencji absorpcji wodoru i różnych aspektów nowoczesnej obróbki powierzchniowej materiałów.

Symposium potwierdziło dominację w Polsce tradycyjnych metod ochrony antykorozyjnej, tzn. stosowania powłok malarskich. Coraz większą wagę przywiązuje się do starannego przygotowania powierzchni przed nanoszeniem powłok, stosując w tym celu coraz skuteczniejsze metody. Zwiększa się asortyment i jakość materiałów powłokowych. W Polsce zużywa się rocznie ok. 250 000 ton farb i lakierów wytwarzanych lub importowanych przez 600 producentów.

Powłoki organiczne są najtańszym sposobem ochrony stali przed korozją, nic więc dziwnego, że stanowią one aż 40% całości wydatków na ochronę antykorozyjną.

Coraz więcej miejsca zajmuje strona ekologii podczas malowania, poprzez stosowanie nowoczesnych technologii i sprzętu malarskiego (firma Adal-Adamówek)

sprawdzonych i przyjaznych ekologicznie materiałów malarskich (firmy Cover-Płock, Hempel – Polska itp.) a nawet systemów kontrolujących poziom wilgotności przy wytwarzaniu powłok (firma Munters - Szwecja). Ciekawy sprzęt kontrolno – pomiarowy do wszystkiego co wiąże się z jakością powłok, w tym na podłożach niemetalicznych zaprezentowała firma Anticor – Gdańsk. Nowej generacji materiały termokurczliwe, szczególnie przydatne do zabezpieczania złączy, szwów spawalniczych itp. zaprezentował Anticor z Wieliczki.

O tym, że nie istnieje możliwość całkowitego zapobieżenia korozji materiałów wie każdy korozjonista. Zadaniem inżynierii korozyjnej jest jednak maksymalnie spowolnić procesy degradacji materiałów, czyli wydłużyć ich żywotność eksploatacyjną. Dobra ochrona antykorozyjna pozwala przetrwać konstrukcjom stalowym nawet kilkaset lat. Przykładem mogą służyć tak sławne budowle jak Wieża Eiffla w Paryżu, czy Tower Bridge w Londynie – starannie malowane techniką wielowarstwową co 5 lat.

Podczas Symposium w Poraju odbyło się otwarte zebranie Polskiego Stowarzyszenia Korozyjnego. Prezes PSK – prof. Kazimierz Darowicki przybliżył zebrany problematykę prac Stowarzyszenia będącego agendą Europejskiej Federacji Korozji. Ważną rolą PSK w najbliższych latach będą działania na rzecz normalizacji i certyfikacji w ochronie przed korozją w naszym kraju.

Politechnice Częstochowskiej przypadła w zaszczytie organizacja Ogólnopolskiej Konferencji Korozja '99 w czerwcu przyszłego roku. Ta tradycyjna i zarazem największa impreza korozyjna w kraju odbywa się co 3 lata i jest organizowana przez przodujące w zakresie badań korozyjnych instytucje naukowe. Po raz pierwszy w swojej historii Korozja '99 uzyskała rangę imprezy międzynarodowej – sygnowanej przez Europejską Federację Korozji. Jako przewodniczący Konferencji Korozja '99 omówiłem stan przygotowań do tej wielkiej imprezy, będącej częścią obchodów Jubileuszu 50 – lecia Politechniki Częstochowskiej. Już w tej chwili wiadomo, że w Konferencji Korozja '99 uczestniczyć będzie wielu wybitnych uczonych z całego świata i wszystkie krajowe placówki naukowe zajmujące się korozją. Nie zabraknie na niej także miejsca dla przemysłu i licznych firm antykorozyjnych z kraju i zza granicy.

* prof. dr hab. Henryk Bala jest kierownikiem Katedry Chemii

„Jubileuszowe” Mistrzostwa Narciarskie Politechniki Częstochowskiej

Refleksje organizatora

Krzysztof Dyner

Czy w Szczyrku zostało jeszcze trochę śniegu? Po kilku dniach deszczowych i ciepłych – z temperaturą do $+15^{\circ}\text{C}$ – to pytanie dręczyło nas we wtorek, drugiego marca, bardziej niż trema przed startem. Według telefonicznych zapewnień ekipy technicznej, trasa slalomu giganta czeka przygotowana i tylko kataklizm mógłby ją zepsuć... No właśnie! Telewizja zapowiada $+18^{\circ}$ i deszcz! Narty wyostrzone i nasmarowane, prawie pięćdziesiąt osób szykuje się do jutrzejszych zawodów...

A zawody nie były jakie – najprawdopodobniej są to pierwsze, ale na pewno już jubileuszowe – bo z okazji pięćdziesięciolecia uczelni, mistrzostwa narciarskie Politechniki Częstochowskiej, objęte protektoratem honorowym J.M. Rektora. Wspomnienie wypraw narciarskich i górskich naszego koła PTTK i klubów studenckich oraz ostateczny rzut oka na sufit przesądziły o założeniu liczby uczestników na poziomie jednego pełnego autokaru – okazało się, że trafiliśmy w dziesiątkę. W sobotę lub niedzielę byłoby chyba więcej chętnych, ale wtedy wszystkie koszty w Szczyrku są znacznie wyższe.

Tymczasem rozterki organizacyjne poza nami, wszystko przygotowane, tylko ta pogoda! W środę wstajemy przed świtem, bo wyjazd o wpół do siódmej. Za oknem mżawka, ciepło. Do Siewierza wycieraczki zbierają z szyby autokaru drobny deszczyk. Wkrótce jednak przejaśnia się, a za Pszczyną poniżej chmur ukazują się białe Beskidy. Na stoku „Sahara” nad Bielskiem pełno śniegu, co nas uspokaja. W Szczyrku na ulicach i parkingach pusto, choć przez chmury przebłyskuje słońce a śniegu na stokach widać jeszcze sporo. Kolejność startu została wylosowana poprzedniego dnia, numery startowe rozdane w drodze. Imponująco wyglądają teraz na plecach zawodników numery powyżej 190, choć ostatecznie na starcie stanęły 42 osoby – po prostu po jakiejś imprezie sportowej pozostał mocno prze-

trzebiony zbiór numerów o liczności 49, rozpoczynający się od jedynki i kończący na dwustu. Jeszcze trochę mitręgi przy kasie zabytkowego wyciągu krzeselkowego, przez właścicieli nazywanego pompatycznie „koleją linową” (ach, ta wiara w moc zaklęć!), wjazd na Jaworzynę i wreszcie o jedenastej zaczynamy gromadzić się na starcie, w miejscu zwanym Wyloty.

Nastroje panują mieszane. Każdy wesółkowością pokrywa treść, udaje lekceważenie dla motywu rywalizacji. Ale w głębi duszy chciałby być lepszy od ... (tu każdy ma swoją osobistą listę tych do pokonania). Większość uczestników po raz pierwszy w życiu staje przed prętem włączającym elektroniczny zegar do pomiaru czasu, jak na zawodach pucharu świata. Trasa slalomu giganta ogrodzona plastikową siatką, też jak na pucharze świata, tyle że zabezpieczającą nie przed wpadnięciem w przepaść czy do lasu, ale przed kolizją z narciarzami zjeżdżającymi ze Skrzycznego. Przy starcie transparenty ujawniające okazję do naszych zawodów: „50 LAT POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ”. Tyczki ustawione, ale jak tu jechać między nimi, żeby trafić we wszystkie bramki? Na szczęście miejscowi przedzjazdowcy tylko czekają na okazję, żeby założyć ślad. Jeszcze kilka zdjęć, uwieczniających pełną nadziei chwilę i pół godziny przed południem ruszamy do pierwszego przejazdu. W południe wszyscy są już na mecie. Pod tablicą z wynikami gorące komentarze, rozczarowanie jednych, entuzjazm innych. Marcin¹ i Ludwik² muszą się pogodzić, że był ktoś lepszy od nich – Cezary³, który, uprzedźmy nieco bieg wydarzeń, i w drugim przejeździe będzie pierwszy. Na pocieszenie został im zakład o piwo, który z nich dwóch będzie szybszy. Na razie Marcin wyprzedza Ludwika o 0,31 sekundy, choć ustępuje dwa razy starszemu Cezaremu o 0,74 sekundy. Wśród pań bezkonkurencyjna okazała się Lidka⁴. Wśród nauczycieli akademickich hierarchia odwrócona: pierwszy jest asystent, ostatni profesor. Doskonałą pozycję w tej grupie zajmuje jedyny reprezentant grona dziekanów, prodziekan⁵ jednego z najstarszych wydziałów naszej uczelni - Metalurgii i Inżynierii Materiałowej.

Przed drugim przejazdem ekipa techniczna przestawia slalom. Na dobrą sprawę można go przejechać szussem, a i to przy mokrym śniegu i niezbyt pochyłym stoku nie daje oszałamiającej prędkości. Tymczasem sytuację komplikuje awaria wyciągu obsługującego nasz stok. Większość zawodników jest na dole. Nieliczni decydują się czekać, większość zjeżdża do Szczyrku, aby wyciągiem krzeselkowym wjechać ponownie na Jaworzynę. Na dole prze-

jeżdżamy przez wartki potoczek z topniejącego śniegu, głębokości około dziesięciu centymetrów i szerokości dwóch metrów. Mimowolnie uprawiamy więc dodatkową konkurencję – narty wodne. Po dojechaniu na start przekonujemy się, że cierpliwi mieli rację – kto zaczął na naprawę wyciągu, ten już zdążył parę razy przetrenować zjazd. Drugi przejazd kończy się około godziny pierwszej. Pod tablicą wyników przy mecie znowu pełne emocje komentarze. Kolejność zmienia się niewiele, tyle że ostatecznie w klasyfikacji generalnej Ludwik awansuje na drugie miejsce, za Cezarym, a Marcin spada na trzecie. To już koniec zawodów. Do zakończenia, przewidzianego na szesnastą trzydzieści przy autokarze, można poszaleć – dla wielu będą to ostatnie zjazdy w tym sezonie. Najpierw jednak uczestnicy ruszyli do barku z napojami i gorącymi daniami na stoku. Wzięciem cieszyły się szczególnie napoje, których nie nazwę, aby nie robić browarom krypto reklamy. Humory dopisywały, choć u niektórych tylko do ujawnienia się skutków zatrucia innym popularnym napojem, którego dwuwyrazową, ośmioliterową markę litościwie pominę milczeniem. Doświadczeni twierdzą, że jest to specyfika nie tyle napoju, co tego barku. Chociaż było na trasie kilka upadków, obyło się szczęśliwie bez kontuzji. Jedynym skutkiem bliskiego kontaktu z mokrym śniegiem były przemoczone spodnie Joli, suszone potem w autokarze przez delikwentkę w rajstopach, owiniętą zastępczo w kurtkę.

Uczestnicy raczyli się w barku bądź zjeżdżali ze Skrzycznego a w tym czasie organizatorowi pozostało jeszcze zapłacenie rachunków za przygotowanie trasy, sędziowanie

P. S. Mając umysł nawykły do „politechnicznego” formułowania myśli, autor powyższych, luźnych w formie refleksji nie mógł oprzeć się pokusie przedstawienia także sprawozdania statystycznie – faktograficznego. Oto statystyka uczestników (startowało / zgłoszonych):

Wydział:	W.M.i Z.	W.B.M.	W. E.	W.M. i IM.	W.I.Ś.	W. Bud.	SWFiS	Razem	Kobiet	Mężczyzn
Studenci	6 / 7	6 / 6	3 / 5	2 / 2	1 / 2	—	—	18 / 22	2 / 2	16 / 20
Pracownicy	0 / 1	3 / 3	2 / 2	3 / 3	—	0 / 1	2 / 3	10 / 13	2 / 2	8 / 11
Absolwenci	—	—	—	1 / 2	—	—	—	1 / 2	—	1 / 2
Zaproszeni, w tym dzieci								13 / 13 7 / 7	7 / 7 3 / 3	6 / 6 4 / 4

Dwóch studentów reprezentowało studia wieczorowe a jedna studentka – zaoczne. Wszyscy pracownicy to nauczyciele akademicy, reprezentujący szczeble kariery naukowej od asystenta po profesora, wśród nich jeden prodziekan. Zaproszeni to członkowie Koła PTTK Pracowników Politechniki Częstochowskiej – uczestnicy obozów narciarskich, organizowanych corocznie przez Koło dla pracowników i ich rodzin. Najmłodsza uczestniczka liczyła sobie 7,5 roku, najstarszy uczestnik 59 lat.

Liczba mnoga pierwszej osoby w powyższym tekście to nie *pluralis majestatis*, lecz kryją się za nią doradcy, którym gorąco dziękuję za wsparcie w chwilach rozterki.

¹ Marcin Klajny, student II roku Wydziału Budowy Maszyn

² Ludwik Dynier, lekarz, reprezentant Koła PTTK Pracowników Politechniki Częstochowskiej

³ Cezary Grunt, absolwent Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej z roku 1981

⁴ Lidia Major, studentka zaoczna III roku Wydziału Inżynierii Środowiska

⁵ Dr Andrzej Ślęzak

⁶ Uczelniany Komitet Obchodów 50-lecia Politechniki Częstochowskiej

wanie i asekurację zawodów przez ratowników GOPR. Jeszcze wpisanie nazwisk do przygotowanych dyplomów, w czym tradycyjnie pomagają Dagna i Małgosia, i już pora na ogłoszenie wyników i wręczenie dyplomów. Dla zdobywców pierwszych miejsc w siedmiu grupach – dyplomy są złote (no, może żółte), dla zdobywców drugich miejsc w sześciu grupach (grupa młodzików była jednoosobowa) – prawie srebrne, dla pięciorga brązowych medalistów (grupa junierek była dwuosobowa) – oczywiście nieco brązowawe. Wszyscy pozostali zawodnicy otrzymali szare dyplomy pamiątkowe, a przedstawiciel organizacji⁶ sponsorującej zawody – dyplom narciarza *humoris causa*.

Wręczenie dyplomów zakończyło się zgodnie z planem o godzinie siedemnastej. Myliłby się jednak ten, kto by sądził, że teraz nastąpił planowy wyjazd. Przez kolejne trzy kwadranse trwało bowiem szukanie zaginionych oraz szukanie poszukiwaczy zaginionych. Sprawności kierowcy i autokaru zawdzięczamy, że pod Politechniką zjawił się o dwudziestej trzydzięci, a więc stęsknione po całym dniu rodziny tylko pół godziny czekały na spotkanie.

Uczestnicy gremialnie wyrazili życzenie corocznego rozgrywania podobnych zawodów, nawet niekoniecznie w pełni sponsorowanych. Może to rzeczywiście były pierwsze z dorocznych mistrzostw Politechniki Częstochowskiej w sportach zimowych, o programie obejmującym zawody w paru dyscyplinach, takich jak narciarstwo alpejskie i śladowe oraz snowboard? Deklaruję ze swojej strony organizację zawodów w slalomach.

Żegnaliśmy się zawołaniem: do następnych mistrzostw!

HISTORIA GMACHU GŁÓWNEGO POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ 1902 – 1997

AD VOCEM – JAZDY KONNO PO KORYTARZACH KOSZAR ZAWADY

Aleksander Gašiorski

Obraz oficera dyżurnego 27 pułku piechoty pędzącego konno „co koń wyskoczy” długimi korytarzami Koszar Zawady (obecnie Gmachu Głównego Politechniki Częstochowskiej), robiącego późną nocą pobudkę żołnierzom śpiącym w salach znajdujących się po obu stronach korytarza, w czasach studenckich nie dawał mi spokoju. O fakcie tym dowiedziałem się po raz pierwszy przypadkowo od studenta lat starszych wywodzącego się z rodziny związanej z tym pułkiem chyba w 1969 roku będąc na pierwszym semestrze Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej. Fakt ten „oficjalnie” potwierdził później na zajęciach wykładowca któregoś z przedmiotów politycznych (skąd inąd bardzo sympatyczny i miły człowiek) ówczesny mgr Jan Habadas dodając jak przypominam sobie coś jeszcze o rozpasaniu kadry oficerskiej w sanacyjnej Polsce oraz straszliwej męczarni konia, żołnierzy z robotniczo – chłopskim rodowodem i mniejszości narodowych. Pamiętam, że po tym właśnie wykładzie długo dyskutowano w akademiku, w którym mieszkałem czy jazda konna po długich korytarzach Koszar jest możliwa. Doszliśmy do wspólnego wniosku, że jazda taka jest chyba możliwa, pod warunkiem, że koń pokona schody. Ale czy koń wojskowy może wchodzić po schodach? Licho go wie. Wątpliwości czy koń wchodzi po schodach Koszar nie zostały wtedy ostatecznie wyjaśnione. Należało sprawdzić to doświadczalnie, ale gdzie znaleźć konia wojskowego z oficerem w siodle w środku prawie ćwierćmilionowego miasta.

Nie rozwiane wątpliwości i do końca nie rozwiązane sprawy nigdy nie dawały mi spokoju, zawsze po czasie do nich wracałem starając się rozwikłać. I tak było tym razem. W maju 1974 roku byłem współorganizatorem kolejnej Wiosny Studentów Częstochowy (obecnie nieprawidłowo, z krakowska Juwenaliami zwaną). Zajmowałem wysokie i odpowiedzialne stanowisko „Koordynatora reklamy” i mając czteroletnie doświadczenie w jej organizacji odpowiadałem również za Korowód Żakowski. Korowód odbywał się tradycyjnie w czwartek, (akurat w 1974 roku wypadło to 9 maja, w dniu zwanym wtedy „dniem zwycięstwa”). Magnificencje Rektorzy Wyższej Szkoły Nauczycielskiej i Politechniki Częstochowskiej zawieszali na czwartek i piątek zajęcia. W Korowodzie, zwykle zaczynającym się na placu przed Klubem Politechnik oprócz przebranych żaków, poniewieranych straszliwie i zakutych w łańcuchy przedstawicieli beanów,

jechali w karocy, koczku lub zwykłej konnej dorożce Magnificencje oraz wybrany Król (z Politechniki) i Królowa (ze Szkoły Nauczycielskiej) w obstawie konnych giermków. Należy dodać, że przed dawnym ratuszem (w połowie Alei NMP) na placu Biegańskiego odbyło się publiczne teatrum „Otrzęsinami beanów” zwane, a potem następował powrót braci studenckiej na teren Miasteczka Akademickiego i rozwiązanie Korowodu. Konie, brykę i jeźdźców wypożyczał Akademicki Klub Jeździecki (AKJ). Konie wraz z jeźdźcami przybywały rano ze stadniny do Częstochowy i biwakowały gdzieś na trawce w pobliżu Miasteczka Akademickiego. W tym roku popas i wypoczynek zorganizowano na boisku sportowym usytuowanym równoległe do ciągu Gmachu Głównego Politechniki Częstochowskiej (czyli Koszar Zawady).

Pojawiła się możliwość uzyskania odpowiedzi na dręczące mnie od bez mała pięciu lat pytanie: czy oficer konno mógł ...? Był w środku dużego miasta koń i był jeździec. Trzeba było jednak jeźdźca zmusić do wjazdu po schodach i przejazdu po korytarzach. Ale jak to zrobić? Postanowiłem działać podstępnie, inteligentnie i z zaskoczenia.

Wszedłem na boisko, gdzie stała bryka, pasły się konie i odpoczywali jeźdźcy. Rozejrzałem się dokoła, wybrałem wzrokiem możliwie dorodnego stojącego konia i znajdującego się obok barczystego jeźdźca o czerstwej, szerokiej twarzy i dużych jak bochny chleba rękach. Podszedłem do leżącego na trawie jeźdźca i zapytałem od niechcena

— *Jak tam chabeta.*

U jeźdźca pytanie moje wzbudziło zgorznienie, bo siadł powoli, spojrzął na mnie czujnie i powiedział:

— *Nie widzisz, to koń.*

A ja na to :

— *Pytam, bo odpowiadam za Korowód i interesuje mnie czy nie padnie on gdzie po drodze, bo źle wygląda i jakoś tak dziwnie wzrokiem toczy.*

Jeździec gwałtownie wstał, powoli poczłapał do konia, klepnął go dwa razy po zadzie i powiedział przez zęby:

— *Prędzej ty padniesz niż on.*

W odpowiedzi tkwiła nutka groźby, słów się od dziecka nie boję, więc brnę dalej

— *A ty jak długo jeździsz konno, bo wstyd by było, aby duży i wysoki chłop z konia spadł gdzieś w centrum miasta, ludzie patrzą.*

Chłopaczek nie wytrzymał, podszedł do mnie i zapytał:
— *Stary, o co ci chodzi?*

Czekałem na ten moment i mówię naiwnie i słodziutko:

— *Jeżeli koń jest sprawny, a ty jesteś dobry jeździec to może teraz co razem pokażecie. Wtedy będę miał pewność, że na Korowodzie niczego nie zawalicie.*

Wzrok chłopaka potwierdzał słusność wygłoszonego przed chwilą zdania. Wyczuwałem, że uważa konia za dobrego, a siebie za znakomitego jeźdźcę i że chce się pokazać z najlepszej strony. Ciągnąłem więc nie spieszony:

— *Zawsze słyszałem, że tylko najlepsze konie i znakomici jeźdźcy są w stanie wjechać na przykład..... na schody konno. A ani ty ani twój koń na schody na pewno nie wjedziecie.*

— *Wjadę – usłyszałem – ale skąd ty weźmiesz schody?* Udając zastanowienie powiedziałem:

— *Schody są „Pod daszkiem”.*

Dla wtajemniczonych dodam, że skrótem „Pod daszkiem” określono jedno z wejść do Gmachu Głównego Politechniki Częstochowskiej (Koszar Zawady), nad którym pod koniec lat pięćdziesiątych wybudowano zadanie.

— *Dobra – powiedział – Ale ty załatwisz z portierką, aby wpuściła konia do budynku.*

Przy wyjściu „Pod daszkiem” portiernia znajdowała się na poziomie ulicy, a wysoki parter budynku od jej poziomu oddzielony był kilkunastoma schodami. Na parterze znajdował się bufet studencki oraz w prawo niezbyt długi korytarz zakończony drewnianymi schodami. W korytarzu mieściły się pokoje jednej z katedr Wydziału Budowy Maszyn. Ustaliliśmy z jeźdźcem, że pokona konno te niezbyt strome schody, wjedzie na korytarz podjedzie do jego końca, zawróci i zjedzie ze schodów na poziom portierni.

Portierka siedziała na ławce przed wejściem do budynku wystawiając twarz w kierunku majowego, ciepłego słońca. Miała zamknięte oczy, ale wystarczyło aby je otworzyła i od razu kontrolowała drzwi wejściowe do budynku:

— *Dzień dobry – powiedziałem. Otworzyła oczy, popatrzyła zdziwiona na mnie*

— *Zajęć nie ma, przecie Wiosna. Uspokoilem ją gestem ręki.*

— *Wiem, wiem - Ciągnę dalej, – koń, który ma wieść Rektora trochę okulał, musimy mu zrobić opatrunkę. Opatrunek nie można robić na dworze bo kurz. Czy możemy wejść z koniem przed portiernię i go w budynku opatrzyć.*

Popatrzyła na mnie badawczo.

— *To ludzie są bardziej od bydła odporne, jak go buty natrą leżą dalej. A kuniu panie, to delikatne, ohho. Dobra wchodziła i opatrzyła go.*

Zamknęła oczy i znowu wystawiła twarz na pastwę promieni słońca, ale w sprawie „czy koń może....?” Zo stała zneutralizowana.

Wróciłem na boisko. Powiedziałem jeźdźcowi, że jest zgoda portierki. Uśmiechnął się, nałożył na grzbiet konia kocyk, siodło, ubrał uprząż, zapiął wszystkie paski i niepiesznym krokiem doprowadził konia pod budynek. Ja dreptałem z tyłu (na wszelki wypadek, bo jako mieszczuch na koniach się nie znam). Weszliśmy z koniem przez drzwi do budynku, zamykając drzwi za sobą. Wystarczyła chwila, ja pędem wleciałem na wysoki parter, a jeździec naciągnął dżokejkę na głowę wskoczył na konia, ruszył cuglami, a koń spokojnie i majestatycznie zaczął wchodzić krok za krokiem na schody. Wjechali na pierwszą kondygnację, minęli mnie osłupiałego skrecili w korytarz. Przeszli kilka kroków w jego głąb. Nagle z korytarza dobiegł krzyk.

— *Wszelki duch Pana Boga Chwali, następnie: O Jezu i tupot nóg po drewnianych schodach w jego głębi.*

Zgodnie z wcześniej omówionym planem koń i jeździec zawrócili na końcu korytarza, minęli mnie dalej osłupiałego i jak nigdy nie zjechali ze schodów. Zatrzymali się przed portiernią. Jeździec zeskoczył z konia cicho otworzył drzwi na ulicę i wyprowadził konia na zewnątrz. Zbiegłem za nim i wypadłem przed budynek, właśnie portierka otworzyła czujnie oko, ale ujrawszy spokojnie wyprowadzanego konia zaraz je zamknęła i powróciła do słonecznej kąpieli twarzy. Koń z jeźdźcem powoli dreptali po asfalcie w kierunku bramy boiska. Przyspieszyłem kroku podszedłem do jeźdźcy i powiedziałem:

— *Stary, jesteś najlepszym jeźdźcem, którego znam i masz wspaniałego konia.*

Nie powiedział nic, skinął tylko lekko głową jakbym mówił frazesy powtarzane tej parze koń – jeździec codziennie przez wszystkich dookoła.

W zasadzie w taki sposób zdobyłem w „dniu zwycięstwa” odpowiedź na nurtujące mnie pytanie. Tak, przedwojenny oficer mógł konno jeździć po korytarzach Koszar Zawady, bo koń z jeźdźcem może wchodzić po schodach.

Po latach, już jako pracownikowi Politechniki Częstochowskiej administrator Gmachu Głównego przedstawił przypadkowo epilog tej sprawy pytany przeze mnie o ciekawe zdarzenia w swej pracy zawodowej związanej z Politechniką Częstochowska. Między innymi, stwierdził, że któregoś dnia przyleciała strwożona sprzątaczką, mówiąc

— *Sprzątałam korytarz na parterze koło bufetu, a tu patrzę koń z oficerem na mnie korytarzem pędzi, przerażona uciekłam. Boję się, niech mnie pan szefie zdejmie z parteru, będę sprzątała piętro.*

Spolegliwy administrator przeniósł kobiecinę na piętro. A to co myślał o tej sprawie wyraził z zabużańskim akcentem słowami:

— *Patrz pan kiedyś kobity Matkie Boskie widywały albo anioły i diabły jakie, a tera tu nawet oficera i tu konno w budynku zobaczyła i tu na nią pędzącego. Widocznie głodnej babie chleb z kuniem na myśli.*

PROFESURY

26 listopada 1998 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał tytuł profesora nauk technicznych dr hab. inż. **Zygmuntowi Biernackiemu**. Zygmunt Biernacki urodził się 21 sierpnia 1934 roku w Opatowie Częstochowskim, gdzie ukończył szkołę podstawową w 1949 roku, a następnie Liceum

Ogólnokształcące w Krzepicach w 1953 roku. Studia Wyższe na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej kończy w 1958 roku uzyskując tytuł magistra inżyniera elektryka.

Po ukończeniu studiów podejmuje pracę w Katedrze Fizyki Politechniki Wrocławskiej na stanowisku asystenta, a następnie pracuje w Fabryce Wodociągów jako kierownik Laboratorium Elektrycznego. W

29 grudnia 1998 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał tytuł profesora nauk technicznych dr hab. inż. **Henrykowi Dyi**. Henryk Dya urodził się 12 listopada 1946 roku w Choroni k/Częstochowy. W 1964 roku ukończył Liceum Ogólnokształcące w Myszkowie, a studia wyższe na Wydziale Metalur-

gicznym Politechniki Częstochowskiej w 1971 roku uzyskując tytuł magistra inżyniera metalurga specjalności przeróbka plastyczna metali. Po ukończeniu studiów podejmuje pracę w Zakładzie Przeróbki Plastycznej Metali Politechniki Częstochowskiej jako asystent stażysta zajmując się badaniami procesów walcowania przedkuwek w walcarkach kuźniczych. W latach 1974 - 1977 jest słuchaczem Studium Doktoranckiego na Wydziale Metalurgicznym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie uzyskuje stopień doktora nauk technicznych po przedłożeniu rozprawy doktorskiej pt. „Proces walcowania blach platerowanych wstępnie połączonych wybuchem”. W 1977 roku zostaje adiunktem. W 1990 roku przedkłada pracę habilitacyjną na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej pt. „Symetryczny i asymetryczny proces walcowania dwuwarstwowych wyrobów płaskich”, którą broni uzyskując stopień naukowy doktora habilitowanego nauk

latach 1960 - 1962 Pracuje w Hucie „Częstochowa”, a następnie w Politechnice Częstochowskiej do chwili obecnej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskuje na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej w 1969 roku, a doktora habilitowanego na Uniwersytecie Elektrotechnicznym w Sankt Petersburgu w 1990 roku. Profesor Zygmunt Biernacki odbył wiele staży naukowych między innymi w Monachium - stypendium DAAD i w Düsseldorfie - fundacja Boscha. Za aktywną pracę naukowo - dydaktyczną i społeczną był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany przez Władze Uczelni i Państwowe. W 1998 roku otrzymał Krzyż Oficerski OOP. Jest autorem 7 podręczników, 5 monografii, 110 artykułów oraz 7 patentów. Wypromował 4 doktorów. Obecnie prof. dr hab. inż. Zygmunt Biernacki jest dyrektorem Instytutu Elektrotechniki i Systemów Sterowania Wydziału Elektrycznego i członkiem Senatu Politechniki Częstochowskiej.

technicznych. Na mocy uchwały Senatu Politechniki Częstochowskiej zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym Politechniki Częstochowskiej.

Prof. dr hab. inż. Henryk Dya był na wielu stażach naukowych za granicą: w Stanach Zjednoczonych, Brazylii, Szwecji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Rosji, Ukrainie i Czechach. W ramach działalności organizacyjnej był prodziekanem ds. nauki w latach 1990 - 1996 a od 1996 roku jest dziekanem Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej. Członek Senatu od 1990 r. Był kierownikiem ponad 100 prac naukowo-badawczych realizowanych w ramach CPBP, PR, KBN oraz na bezpośrednie zamówienie przemysłu. Jest członkiem wielu towarzystw naukowych i technicznych między European Scientific Association for Metal Forming w Paryżu i Wire Association International w Bostonie. Bierze czynny udział i jest organizatorem wielu konferencji naukowych w kraju i za granicą.

Prof. dr hab. inż. Henryk Dya jest autorem lub współautorem 151 artykułów opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, 3 monografii, 1 skryptu, 5 patentów oraz ponad 130 opracowań i projektów niepublikowanych, 3 dużych wdrożeń technologicznych, kilkunast technologii i rozwiązań konstrukcyjnych zastosowanych w praktyce. Jest promotorem 2 prac doktorskich. Za swoją działalność dydaktyczną wychowawczą i organizacyjną został wielokrotnie nagradzany Nagrodami Rektora Politechniki Częstochowskiej oraz został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

HABILITACJE

18 listopada 1997 roku na Wydziale Elektrycznym Politechniki Poznańskiej odbyło się kolokwium habilitacyjne dr inż. **Sławomira Iskierki**. Temat rozprawy „Analiza numeryczna procesu hartowania indukcyjnego z uwzględnieniem wzajemnych wpływów zjawisk elektromagnetycznych, termicznych i mechanicznych”.

20 marca 1998 roku w Państwowej Akademii Politechnicznej w Mińsku - Białoruś odbyło się kolokwium habilitacyjne dr inż. **Tadeusza Bobko**. Temat rozprawy „Uzasadnienie uwarunkowań realizacji konstrukcji betonowych i żelbetonowych na podstawie optymalizacji i potencjału energetycznego technologicznych procesów.

Wyniki badań. Podstawy modelowania i prognozowania”. W 1962 roku Tadeusz Bobko ukończył Wydział Budownictwa Politechniki Białoruskiej w Mińsku uzyskując tytuł inżyniera budownictwa. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Zjednoczeniu Ogólno - budowla-

6 października 1998 roku w Instytucie Fizyki Molekularnej i Atomowej Białoruskiej Akademii Nauk w Mińsku odbyło się kolokwium habilitacyjne dr **Kazimierza Dzilińskiego**. Temat rozprawy „Spektroskopia i struktura elektronowa neutralnych i poddanych redukcji Fe i Zn-kompleksów związków tetrapirolowych”. Kazimierz Dzi-

liński jest absolwentem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, specjalności fizyka doświadczalna, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Pracę w Instytucie Fi-

W 1981 roku Sławomir Iskierka ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej i uzyskał tytuł magistra inżyniera elektryka. Po ukończeniu studiów podjął pracę w Instytucie Elektrotechniki Przemysłowej Politechniki Częstochowskiej. W 1986 roku, po obronie pracy doktorskiej, został adiunktem w Katedrze Elektrotechniki i Elektrotechnologii Politechniki Częstochowskiej. Jest autorem ponad 60 artykułów w czasopiśmie krajowych i zagranicznych oraz materiałach konferencyjnych. Z dniem 1 lutego 1999 roku został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony.

nym Republiki Białoruskiej (ZSRR) a następnie w Zjednoczeniu Budownictwa Wiejskiego Republiki Białoruskiej jako dyrektor ds. technicznych zarządu miasta Drohiczyn. Od 1976 roku jest docentem w Katedrze Ekonomii i Organizacji Budownictwa a następnie kierownikiem Katedry Technologii Budownictwa i Materiałów Budowlanych Politechniki w Brześciu. Tytuł doktora nauk technicznych uzyskał w 1981 roku. Od 1988 roku pracuje jako docent kontraktowy na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej; ostatnio na stanowisku kierownika Zakładu Budownictwa Ogólnego i Fizyki Budowli. Jest autorem 3 monografii, 4 skryptów 25 referatów 31 wdrożonych technologii oraz 38 programów komputerowych do celów naukowo-dydaktycznych Stopień doktora habilitowanego został zatwierdzony 28 października 1998 roku.

zyki Politechniki Częstochowskiej rozpoczął w 1974 roku jako stażysta, a następnie asystent. W 1977 roku podjął studia doktoranckie w Instytucie Fizyki Molekularnej i Atomowej Białoruskiej Akademii Nauk w Mińsku jako stypendysta Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zakończone obroną pracy doktorskiej. Od 1981 roku pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Fizyki. Za pracę doktorską otrzymał indywidualną nagrodę III stopnia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jest autorem i współautorem ponad 70 artykułów w czasopiśmie zagranicznych i krajowych oraz prezentowanych na konferencjach międzynarodowych. Obecnie pełni funkcję v-ce prezesa Oddziału Częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Habilitację zatwierdzono 24 lutego 1999 r.

26 grudnia 1998 roku na Wydziale Elektromechanicznym Politechniki Lwowskiej (Ukraina) odbyło się kolokwium habilitacyjne dr inż. **Kazimierza Jagiela**. Temat rozprawy: „Sterowany częstotliwościowo napęd asynchroniczny hutniczych linii transportowych”.

Kazimierz Jagiela jest absolwentem Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej (1972). Od 1978 roku po obronie pracy doktorskiej na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie zostaje adiunktem w Zakładzie Automatyki a następnie w Zakładzie Maszyn i Napędów Elektrycznych. Odbył kilka staży naukowych za granicą. Od ponad dziesięciu lat jest doradcą naukowym Huty „Częstochowa”.

Od 1993 roku pełni funkcję Prodziekana ds. Nauczania Wydziału Elektrycznego, jest także Kierownikiem Zakładu Energoelektroniki i Automatykacji Procesów Przemysłowych.

Kazimierz Jagiela jest autorem bądź współautorem ponad 70 publikacji wydanych w krajowych i zagranicznych czasopiśmie, współautorem 3 patentów i licznych wdrożeń z zakresu napędów hutniczych. Ponadto posiada uprawnienia budowlane bez ograniczeń do projektowania oraz kierowania budową i robotami w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Techniki Sensorowej, Stowarzyszenia Elektryków Polskich w którym przez dwanaście lat pełnił funkcję prezesa i wiceprezesa Oddziału Wojewódzkiego w Częstochowie.

Praca habilitacyjna została zatwierdzona przez Prezydium Wyższej Atestacyjnej Komisji w Kijowie w dniu 10 marca 1999 roku.

DOKTORATY

17 listopada 1998 roku na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Roberta Kruzela**. Temat rozprawy: „Parametry kształtowania rur stożkowych metodą obwiedniowego walcowania”.

Promotor - dr hab. inż. Fryderyk Knap, prof. P. Cz.. Robert Kruzela ukończył studia na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej w 1993 roku uzyskując tytuł magistra inżyniera hutnika, specjalność - przeróbka plastyczna metali. Po ukończeniu studiów podjął naukę na studiach doktoranckich na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej, które ukończył obroną pracy doktorskiej. Jest autorem i współautorem 4 publikacji w czasopiśmie krajowych i zagranicznych.

19 listopada 1998r na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Janiny Adamus**. Temat rozprawy: „Wpływ tarcia i smarowania na odkształcalność blach stalowych i stalowych ocynkowanych w procesie tłoczenia”. Promotor: dr hab. inż. Wilhelm Gorecki prof. P.Cz. Janina Adamus w 1982r. ukończyła studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera mechanika – specjalność: technologia maszyn. Po ukończeniu studiów podjęła pracę w Politechnice Częstochowskiej. W latach 1983-88 pracowała w Zakładzie Energetycznym w Częstochowie. Od 1992r. aż do chwili obecnej pracuje w Instytucie Obróbki Plastycznej Metali i Tworzyw Sztucznych Politechniki Częstochowskiej. W latach 94-98 była słuchaczką Studium Doktoranckiego na Wydziale Budowy Maszyn P.Cz. Jest autorką lub współautorką 22 prac z dziedziny obróbki plastycznej metali i tribologii.

czyła studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera mechanika – specjalność: technologia maszyn. Po ukończeniu studiów podjęła pracę w Politechnice Częstochowskiej. W latach 1983-88 pracowała w Zakładzie Energetycznym w Częstochowie. Od 1992r. aż do chwili obecnej pracuje w Instytucie Obróbki Plastycznej Metali i Tworzyw Sztucznych Politechniki Częstochowskiej. W latach 94-98 była słuchaczką Studium Doktoranckiego na Wydziale Budowy Maszyn P.Cz. Jest autorką lub współautorką 22 prac z dziedziny obróbki plastycznej metali i tribologii.

17 grudnia 1998 roku na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Grażyny Gorzelak**. Temat rozprawy: „Właściwości materiałów ceramicznych z ilów niskotopliwych modyfikowanych pyłami dymnicowymi i odpadami papierniczymi” Promotor - Prof. dr hab. inż. Piotr Wenim. Grażyna Gorzelak

ukończyła studia na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej w 1973 roku, uzyskując tytuł magistra inżyniera hutnika specjalności energetyka hutnicza.

Po ukończeniu studiów przez trzy lata pracowała w Częstochowskim Przedsiębiorstwie Instalacji Przemysłowych. W 1976 roku podjęła pracę jako pracownik naukowo-badawczy a od 1990 naukowo-dydaktyczny na stanowisku asystenta. Jest autorką i współautorką 6 artykułów.

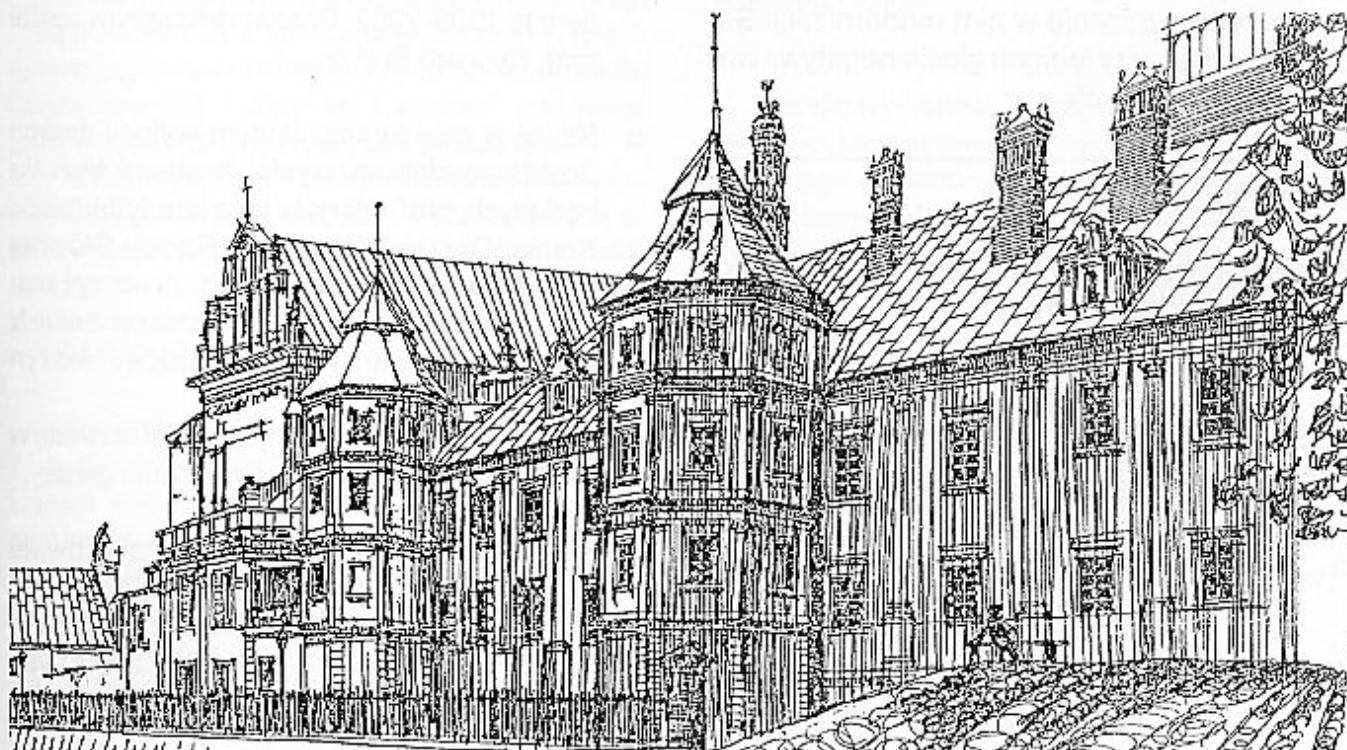
W dniu 17 lutego 1999 roku prof. zw. dr hab. inż. **Bogdan Skalmierski**, dr h.c. Politechniki Częstochowskiej, został wybrany członkiem - korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Towarzystwo to zostało założone w 1907 roku. Już przed I Wojną Światową stało się największą instytucją naukową na obszarze zaboru rosyjskiego. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku było, obok Polskiej Akademii Umiejętności, czołowym polskim towarzystwem naukowym. Podczas okupacji działało konspiracyjnie,

17 grudnia 1998 roku na Wydziale Budowy Maszyn odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Janusza Szmidła**. Temat rozprawy: „Drgania i stateczność kolumny geometrycznie nieliniowej obciążonej siłą śledzącą skierowaną do bieguna dodatniego”. Promotor prof. dr hab. inż. Lech Tomski. Janusz Szmidła

ukończył studia w 1994 roku na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej uzyskując stopień magistra inżyniera mechanika – specjalność systemy, maszyny i urządzenia energetyczne. Od trzeciego roku studiował według indywidualnego toku nauczania. Po ukończeniu studiów został zatrudniony na stanowisku asystenta w Instytucie Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn, będąc jednocześnie słuchaczem studiów doktoranckich. Jest współautorem 7 publikacji

ponosząc bolesne straty osobowe i materialne; m.in. zniszczeniu uległa jego siedziba w Pałacu Staszica w Warszawie. Utworzenie Polskiej Akademii Nauk w 1951 roku wiązało się z likwidacją TNW. Po długotrwałych staraniach zostało ono reaktywowane w roku 1981. Obecnie Towarzystwo, ciesząc się ogromnym prestiżem w środowisku naukowym, skupia ok. 400 uczonych z całego kraju w 6 wydziałach, w tym w wydziale nauk technicznych. Prezesem Towarzystwa jest prof. Witold Rudowski - hematolog.

Fragment Jasnej Góry – Akwarela Mariusz J. Zadworny

Z obrad Senatu Politechniki Częstochowskiej

27 stycznia 1999

- Rektor wręczył nominacje na stanowisko profesora nadzwyczajnego

na czas nie określony

- dr hab. **Marii Nowickiej-Skowron**
- dr hab. inż. **Alicji Jarża**
- dr hab. **Włodzimierzowi Zapartowi**

na czas określony

- dr hab. **Eugeniuszowi Sitkowi**
- dr hab. inż. **Danucie Rutkowskiej**

- Senat jednomyślnie podjął uchwałę zatwierdzającą plan wydawniczy Politechniki Częstochowskiej na rok 1999.
- W głosowaniu jawnym Senat zaakceptował wnioski o dokonanie zmian w Regulaminie Gospodarki Finansowej Uczelni.
- Senat zaakceptował uchwały dotyczące przyznania stypendiów za wykonane czynności asystenta stażysty.
- Wniosek Rektora o utrzymanie ośrodka wypoczynkowego w Ustroniu Morskim i przeprowadzenie w nim modernizacji Senat przyjął przy jednym głosie negatywnym i 4 wstrzymujących.

24 lutego 1999

- Rektor wręczył nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego

na czas nie określony

- dr hab. inż. **Zygmuntowi Dębowskiemu**

na czas określony

- dr hab. inż. **Stanisławowi Iskierce**

- Senat jednomyślnie przyjął sprawozdanie ze współpracy naukowej z zagranicą za 1998 rok.
- Senat w związku z § 64 ust. 2 Statutu Politechniki Częstochowskiej na wniosek Rektora

Politechniki Śląskiej poparł starania o nadanie tytułu doktora honoris causa profesorowi Adolfowi Maciejnemu z Politechniki Śląskiej, wyznaczając na recenzenta Jego dobrodrużę naukowego prof. dr inż. Leopolda Jeziorskiego.

24 marca 1999

- Rektor wręczył nominacje na stanowisko profesora nadzwyczajnego

na stałe

- prof. dr hab. inż. **Andrzejowi Wolkenbergowi**

na czas określony

- dr hab. **Zbigniewowi Jastrzębowskiemu-Hoffmanowi**
- dr hab. inż. **Zbigniewowi Domańskiemu**

- Senat w głosowaniu tajnym pozytywnie zaopiniował 6 wniosków o przyznanie nagród Ministra Edukacji Narodowej.
- Senat w głosowaniu jawnym zaakceptował skład Uczelnianej Komisji Wyborczej na kadencję 1999-2002. Przewodniczącym został prof. Ryszard Budzik.
- Senat w głosowaniu tajnym wyłonił dwóch przedstawicieli nauczycieli akademickich nie będących prof. i dr hab. jako kandydatów do Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego. Są to : dr Jerzy Lech Czarnota z Wydziału Zarządzania oraz dr inż. Henryk Czarniecki z Wydziału Budowy Maszyn
- Senat w głosowaniu jawnym podjął uchwałę w sprawie nieodpłatnego przekazania garaży.
- Senat w głosowaniu jawnym podjął uchwałę w sprawie utworzenia na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowisk - na kierunku „ochrona środowiska” inżynierskich studiów zaocznych i wieczorowych.

Kalendarium imprez organizowanych w ramach obchodów Jubileuszu 50-lecia Politechniki Częstochowskiej.

W klubie Politechnik w październiku 1998 roku odbył się I Akademicki Turniej Tańca Towarzyskiego „Tańczący Żak” o Puchar J.M. Rektora Politechniki Częstochowskiej, w którym wzięło udział 50 par z 12 szkół wyższych oraz 11 szkół tańca. Zwyciężyła para z Politechniki Częstochowskiej – **Marta Wiewióra** i **Adrian Dobrowolski**.

* * *

„MESSIS” XIV Noc Teatralno-Muzyczna” z udziałem zespołów: Teatr GAD z Wrocławia, Marcin Świetlicki i Mikołaj Thaska, Malaga Boys Theater, Miłość oraz Kury odbyła się 17 października 1998 roku w Akademickim Centrum Kultury.

* * *

20 listopada 1998 roku w kościele ewangelickim oraz 21 listopada 1998 roku w klubie „Politechnik” odbyły się II Akademickie Spotkania Muzyczne, w których uczestniczyły chóry Politechniki Śląskiej, Politechniki Częstochowskiej „Collegium Cantorum” oraz sekcja jazzowa składająca się z muzyków z całej Polski.

Akademicki Chór Politechniki Śląskiej pod dyrekcją Czesława Freunda koncertował prawie we wszystkich krajach Europy, na Syberii, w Kanadzie, na wyspach i wybrzeżu Pacyfiku. Jest laureatem wielu konkursów w kraju i za granicą.

* * *

Tradycyjna „Jesień Studentów” odbyła się w dniach 23 do 30 listopada 1998 roku. Imprezy odbywały się w klubach studenckich „Filutek” i „Rywał” oraz Akademickim Centrum Kultury.

„Jesień...” rozpoczął koncert poezji śpiewanej pt. „Kraina Łagodności”. Odbyły się koncerty różnych zespołów, wśród których hitem był występ zespołu Mysłowicz. Ponadto bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się dwa maratony filmowe.

„Jesień Studentów” kończyły dwa bale w klubie „Politechnik” a to: Studencki Bał 50-lecia Politechniki Częstochowskiej oraz Bał Andrzejkowy. W imprezach wzięło udział około osiem tysięcy młodzieży.

* * *

W dniach 14 i 15 grudnia 1998 w sali Studium Wychowania Fizycznego i Sportu odbył się przy pełnych trybunach halowy turniej piłki nożnej. W turnieju wzięły udział reprezentacje wszystkich Wydziałów Politechniki. W finale Wydział Budowy Maszyn pokonał Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska 5:2, królami strzelców (10 bramek) zostali: **Tomasz Więckowski** – Wydział Zarządzania i **Marian Kulanek** – Wydział Budowy Maszyn. Nagrody zwycięzcom wręczał Prorektor ds. Nauczania prof. **Roman Janiczek** w towarzystwie organizatorów: mgr **Jolanty** i **Waldemara Różyckich** i mgr **Wiesława Papaja**.

* * *

Międzywydziałowy Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn został zorganizowany przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w dniach 11 i 12 stycznia 1999 roku, w którym udział wzięły reprezentacje wszystkich wydziałów. Zwyciężył Wydział Elektryczny. Głównymi organizatorami turnieju byli mgr **Andrzej Żeleźniak** i mgr **Alfred Egeman**.

* * *

W ostatnią sobotę karnawału 13 lutego 1999 roku odbył się I Bał Politechniki. Prawie do białego rana bawili się pracownicy Uczelni i zaproszeni goście przy dźwiękach zespołu.

Rej wodził sam Pan Rektor Prof. **Janusz Szopa**.

* * *

3 marca 1999 roku odbyły się I Narciarskie Mistrzostwa Politechniki Częstochowskiej

Wybory na kadencję 1999 - 2002

Senat na wniosek rektora powołał Uczelnianą Komisję Wyborczą w składzie:

przewodniczący:	- dr hab. inż. Ryszard Budzik, prof. P.Cz.	- WMiIM
członkowie:	- dr hab. Lidia Sobolak, prof. P.Cz.	- WZ
	- dr hab. inż. Janusz Girczys, prof. P.Cz.	- WliOŚ
	- dr hab. inż. Stanisław Syguła, prof. P.Cz.	- WB
	- dr hab. inż. Sławomir Iskierka, prof. P.Cz.	- WE
	- dr inż. Zbigniew Muskalski (przedstawiciel adiunktów)	- WMiIM
	- mgr inż. Janusz Miller (przedstawiciel wykładowców)	- WBM
	- Stefan Nowak (student)	- WMiIM

Zgodnie z pkt. 6 ust. a Załącznika Nr 1 Statutu Politechniki Częstochowskiej Senat udzielił pełnomocnictwa Uczelnianej Komisji Wyborczej do ustalenia szczegółowego kalendarza wyborczego.

KALENDARZ

czynności związanych z wyborem organów jednoosobowych i kolegialnych Politechniki Częstochowskiej na kadencję 1999 - 2002

Lp.	Rodzaj czynności	Termin wykonania	Wykonawca
1	2	3	4
1.	Wybór uczelnianego kolegium elektorów	20 - 21 kwietnia	Uczelniana Komisja Wyborcza
2.	Wybory wydziałowych kolegiów elektorów	22 - 27 kwietnia	Wydziałowe Komisje Wyborcze
3.	Zgłoszenie kandydatów na rektora	21 - 22 kwietnia	Uczelniana Komisja Wyborcza
4.	Wyrażenie zgody na kandydowanie przez zgłoszonych kandydatów	23 - 26 kwietnia	zainteresowani
5.	Podanie ostatecznej listy kandydatów i ich charakterystyk do wiadomości	27 kwietnia	Uczelniana Komisja Wyborcza
6.	Spotkanie z kandydatami na rektora	28 kwietnia	Uczelniana Komisja Wyborcza
7.	Wybór rektora	29 kwietnia	Uczelniana Komisja Wyborcza
8.	Wybory prorektorów	6 maja	Uczelniana Komisja Wyborcza
9.	Zgłoszenie kandydatów na dziekana	6 - 7 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
10.	Wyrażenie zgody na kandydowanie na dziekana przez zgłoszonych kandydatów	10 - 11 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
11.	Podanie listy kandydatów na dziekanów	12 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
12.	Spotkania z kandydatami na dziekanów	13 - 14 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
13.	Wybory dziekanów	18 - 20 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
14.	Wybory prodziekanów	24 - 25 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
15.	Wybory przedstawicieli do Senatu	26 - 28 maja	Uczelniana Komisja Wyborcza Wydziałowe Komisje Wyborcze
16.	Wybory przedstawicieli do rad wydziałów	26 - 28 maja	Wydziałowe Komisje Wyborcze
17.	Wybory elektorów do wyboru Rady Głównej	31 maja	Uczelniana Komisja Wyborcza

PRACOWNIKU! ABSOLWENCIE! STUDENCIE! CZYTELNIKU!

50-lecie Politechniki Częstochowskiej
chcemy uczcić w jak najszerszym gronie

Zgłoś Swój akces!
Powiadom Rodzinę, Przyjaciół,
a przede wszystkim
Koleżanki i Kolegów z czasów sudiów!

Bank danych adresowych Absolwentów

tel. (0-34) 32-50-255

Telefony kontaktowe

Uczelnianego Komitetu Obchodów
50-lecia Politechniki Częstochowskiej

	Przewodniczący:	tel.
	<i>prof. dr inż. Jan PILARCZYK</i>	32-50-785
◆ imprezy kulturalne i sportowe	– <i>dr inż. Marek RABENDA</i>	32-50-333
◆ Jubileuszowy Zjazd Absolwentów	– <i>dr inż. Stanisław KRUSZYŃSKI</i>	32-50-723/773
◆ marketing	– <i>dr inż. Jerzy SZKUTNIK</i>	32-59-808
◆ targi multimedialne	– <i>dr inż. Kazimierz ŁYCZKO</i>	32-50-509
◆ informacja, promocja	– <i>mgr Danuta KULESZA</i>	32-50-251

e-mail: jubileusz@adm.pcz.czyst.pl

ZAPRASZAMY